ANG SIMBAHAN NI JESUKRISTO SA MGA SANTOS SA ULAHING MGA ADLAW • ABRIL 2015

Liahona

Pagsabut sa Sagradong Sakripisyo sa Manluluwas, p. 34

Nganong ang Pagkahuyang Dili Sala, p. 20

Unsaon nga Magmalampuson sa Family Home Evening, pp. 10, 80

"Kinsa bang tawhana kaninyo, nga may usa ka gatus ka mga karnero, nga kon kawad-an siyag usa ka buok niini, dili mobiya sa kasiyaman ug siyam diha sa kaawaawan ug moadto sa pagpangita niadtong usa nga nawala, hangtud nga hikaplagan niya kini?

"Ug sa iya na kining makaplagan, kini pas-anon niya nga malipayon diha sa iyang mga abaga."

Lucas 15:4–5

Kini nga litrato, gikuha [taken] sa Israel niadtong Abril 2010, nagpakita sa risgo nga buhaton sa magbalantay sa karnero aron pagluwas sa iyang karnero.

Liahona, Abril 2015

7

MGA MENSAHE

4 **Mensahe sa Unang Kapangulohan: Si Presidente Monson Nanawagan alang sa Kaisug**
Ni Presidente Thomas S. Monson

7 **Mensahe sa Visiting Teaching: Mga Kinaiya ni Jesukristo—Walay Pagpanglimbong o Pagpakaaron-ingnon**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

14 **Ang Espirituhanong Impluwensya sa mga Babaye**
Ni Starla Awerkamp Butler
Ang inyong impluwensya isip mga babaye sobra pa kay sa unsay makita.

ANAA SA HAPIN
Atubangan: *Ang Dalan padulong sa Emmaus,* ni Liz Lemon Swindle, dili mahimong pakopyahan. Sulod sa atubangang hapin: Gilitratohan ni Jim Jeffery. Sulod sa luyo nga hapin: Paghulagway sa litrato pinaagi ni Cody Bell.

20 **Dili Sala nga Mahimong Huyang**
Ni Wendy Ulrich
Pagkat-on sa pag-ila tali sa mga sala ug kahuyang ug pagkat-on unsaon nga ang mga kahuyang mahimong kalig-on.

26 **Relihiyon nga Putli**
Ni Elder W. Christopher Waddell
Basaha kining tulo ka mga lakang unsaon sa pagserbisyo nga dili maghunahuna sa kaugalingon.

30 **"Nagkinahanglan Ko Nimo Matag Takna"**
Ni Jonathan H. Westover
Ang pagkanta og himno nakahimo sa tanang kalainan niining investigator nga pamilya nga taga-Korea.

34 **Ang Walay Paghunahuna sa Kaugalingon ug Sagradong Sakripisyo sa Manluluwas**
Ni Presidente Boyd K. Packer
Pinaagi sa Pag-ula sa Manluluwas atong mabayaran atong utang sa sala ug kahasol sa konsensya.

80 **100 Ka Tuig sa Family Home Evening**
Niadtong 1915 si Presidente Joseph F. Smith ug ang iyang mga magtatambag midapit sa mga miyembro sa pagsugod og pahigayon og family home evening, nagpasabut sa pamaagi, mga tumong, ug mga panalangin niini.

MGA DEPARTAMENTO

8 **Kami Namulong kang Kristo: Ang Gahum sa Hugot nga Pagtuo**
Ni Amber Barlow Dahl

10 **Atong mga Panimalay, Atong mga Pamilya: Family Home Evening—Inyo Kining Mahimo!**

12 **Walay Paglubad nga mga Istorya sa Ebanghelyo: Siya Nabanhaw**
Ni Presidente David O. McKay

40 **Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**

MGA YOUNG ADULT

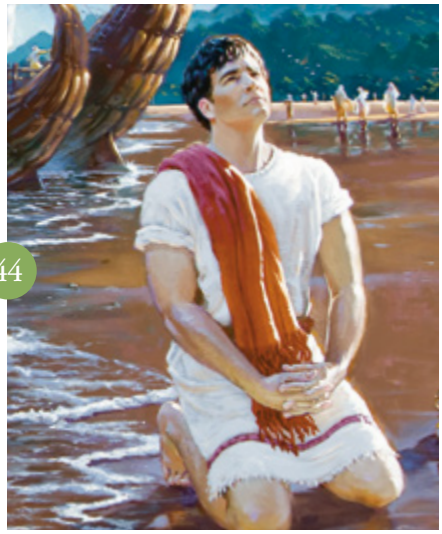

44 Lakaw uban sa Hugot nga Pagtuo
Ni Elder Anthony D. Perkins
Pagkat-on gikan ni Nephi sa unsay buhaton kon kamo mag-atubang og lisud nga mga desisyon.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timaan: Asa mo maka-pasiga og kandila?

KABATAN-ONAN

49 Poster: Pangitaa Siya

50 Tungod ni Joseph
Ni Ted Barnes
Dili moubos sa unom ka paagi nga lahi ang inyong kinabuhi tungod ni Propeta Joseph Smith.

53 Ang Buhi nga Propeta
Ni Presidente Ezra Taft Benson
Adan? Nephi? Moises? Mahimong matingala mo sa pagkasayud kon si kinsa ang pinakaimportante nga propeta.

54 Ang Ehemplo sa Manluluwas sa Pagkamasulundon

58 Atong Luna

60 Unsaon nga Magmaalamon
Ni Elder Neil L. Andersen
Unsay kalainan sa kaalam sa kalibutan ug kaalam sa Dios?

61 Mubo ug Direkta

62 Usa ka Panon ug Usa ka Magbalantay
Ang pagsabut sa mga detalye sa buluhaton sa magbalantay sa karnero mas makapaduol kanato sa Manluluwas.

64 Mga Pangutana ug mga Tubag
Unsaon nako nga mahimong komportable nga makig-istorya sa akong bishop mahitungod sa mga isyu o mga problema?

MGA BATA

66 Kinsa Ang Inyong Bayani?
Ni Charlotte Mae Sheppard
Si Ellie nahadlok sa pagsulti sa klase kon si kinsa gyud ang iyang tinuod nga bayani.

68 Mga Pag-ampo ug mga Katedral
Ni McKelle George
Sa dihang si Dani mibisita og usa ka katedral sa England, nakakat-on siya og importante nga leksyon kabahin sa pag-ampo.

70 Linain nga Saksi: Nganong importante nga magmasulundon?
Ni Elder Russell M. Nelson

71 Maayo nga Ideya

72 Panahon sa Kasulatan: Si Jesus Nag-ayo og Sanlahon
Ni Erin Sanderson

74 Mga Tawo-Tawo sa Kasulatan: Si Jesus Nag-ayo sa Masakiton

75 Ang Sakto nga Dalan
Ni Elder Claudio D. Zivic
Ang pagsunod sa sakto nga dalan nakahimo sa tanang kalainan.

76 Para sa Gagmayng mga Bata: Ako Nasayud Nga Si Jesus Nahigugma Nako
Ni Jane McBride Choate

ABRIL 2015 VOL. 18 NO. 4
LIAHONA 12564 853 (ISSN 1096-5114)
Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapangulohan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles: Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Editor: Craig A. Cardon
Mga Adviser: Mervyn B. Arnold, Christoffel Golden, Larry R. Lawrence, James B. Martino, Joseph W. Sitati

Tigdumalang Direktor: David T. Warner
Direktor sa Operasyon: Vincent A. Vaughn
Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg
Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson
Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr
Assistant sa Publikasyon: Lisa Carolina López
Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Mindy Anne Leavitt, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen
Direktor sa Art: Tadd R. Peterson
Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie M. Bentley, C. Kimball Bott, Tom Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst
Coordinator sa Intellectual Property: Collette Nebeker Aune
Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters
Team sa Produksyon: Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Katie Duncan, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty
Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-imprinta: Craig K. Sedgwick
Direktor sa Pagpang-apud-apod: Stephen R. Christiansen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona,* The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitahi ang http://store.lds.org. Palihug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon palihug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona,* Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Liahona (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili,Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2015 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika. Gi-imprinta sa Pilipinas.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:
April 2015 Vol. 18 No. 4. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is $10.00 per year; Canada, $12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 707.4.12.5). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Mga Ideya sa Family Home Evening

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga magamit alang sa family home evening. Ang mosunod mao ang duha ka ideya.

"Nagkinahanglan Ko Nimo Matag Takna," pahina 30: Sama nga ang mga pulong sa himno "Nagkinahanglan Ko Nimo Matag Takna" nakatabang ni Pak Mi-Jung nga mohukom nga magpabunyag, ang mga himno adunay gamhanang epekto sa atong mga kinabuhi. Paghunahuna og higayon sa dihang ang mga pulong sa usa ka himno nakapanalangin sa inyong kinabuhi ug ikonsiderar ang pagpakigbahin sa kasinatian uban sa inyong pamilya. Dapita ang matag sakop sa pamilya sa pagpili og usa ka paborito nga himno ug isaysay kon sa unsang paagi nga kini nakapanalangin sa iyang kinabuhi. Dayon kantaha ang kada himno uban sa inyong pamilya. (Mahimo ninyong bahin-bahinon kini sa mosunod nga duha ka semana.)

"Mga Pag-ampo ug mga Katedral," pahina 68: Human ninyo mabasa kini nga istorya, ipakita ang mga hulagway o hisguti ang lain-laing mga simbahan diha sa inyong siyudad ug hisguti kini nga mga pangutana uban sa inyong pamilya: Unsay naa nato nga pareha sa ubang mga relihiyon? Unsay gibati sa Langitnong Amahan sa Iyang tanang mga anak? Unsaon gayud nato sa pagtagad ang mga tawo nga lahi og tinuohan? Hunahunaa ang paggamit sa artikulo nga "Pagbalanse sa Kamatuoran ug Pagkamatugtanon" ni Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles (*Liahona,* Peb. 2013, 28–35) sa pagtabang sa pagtubag niini nga mga pangutana.

SA INYONG PINULONGAN

Ang *Liahona* ug ubang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang pinulongan sa languages.lds.org**.**

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Ang mga numero nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Bag-ong Tugon, *54, 62, 72, 74*
Buhat sa templo, *30, 43*
Desisyon, mga, *44, 60, 75*
Diosnong kinaiya, *58*
Ehemplo, *14, 66*
Espiritu Santo, *30, 41, 42, 43, 44, 50, 58*
Family home evening, *10, 80*
Gugma, *76*
Hugot nga Pagtuo, *8, 20, 44*
Jesukristo, *7, 8, 12, 20, 26, 34, 49, 54, 62, 66, 72, 74, 76*
Joseph Smith, *12, 50*
Kababayen-an, *14*
Kabubut-on, *4, 20, 44*
Kahasol sa Konsensya, *20, 34*
Kaisug, *4*
Kamatayon, *30, 41*
Kasugoan, mga, *70, 75*
Lider sa Simbahan, mga, *53, 64*
Misyonaryo nga buhat, *30, 40*
Musika, *30, 40*
Pag-ampo, *68*
Pagbangutan, *30, 41*
Paghinulsol, *34, 64*
Pagkaayo, *8, 72, 74*
Pagkabanhaw, *12, 49*
Pagkakabig, *30*
Pagkamasulundon, *44, 54, 58*
Pagpahiuli, *50*
Pagpasaylo, *20, 34*
Pagpuasa, *30*
Pag-ula, *20, 34, 49*
Pamilya, *10, 50*
Pornograpiya, *34*
Priesthood, *50*
Propeta, mga, *53*
Sala, *20, 34*
Satanas, *34, 61*
Serbisyo, *26, 42*

Ni Presidente Thomas S. Monson

Si Presidente Monson Nanawagan alang sa

KAISUG

Hapit kanunay, gihatagan og gibug-aton ni Presidente Monson, nga kita mohimo og mga pagpili sa bisan unsa nga matang.

Sa paghimo og maalamong pagpili, mitambag siya, kita nagkinahanglan og kaisug—"ang kaisug nga mosulti og dili, ang kaisug nga mosulti og oo. Ang mga desisyon mao ang *motino sa kapalaran."*[1]

Sa mosunod nga mga kinutlo, si Presidente Monson nagpahinumdom sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga sila nagkinahanglan og kaisug sa pagbarug alang sa kamatuoran ug pagkamatarung, sa pagpanalipod sa ilang gituohan, ug sa pagsagubang sa kalibutan nga nagsalikway sa mahangturong mga hiyas ug baruganan.

"Ang tawag alang sa kaisug moabut kanunay sa kada usa nato," siya miingon. "Mao gyud ni kaniadto pa, ug magpabilin gyud ni nga mao ra gihapon."[2]

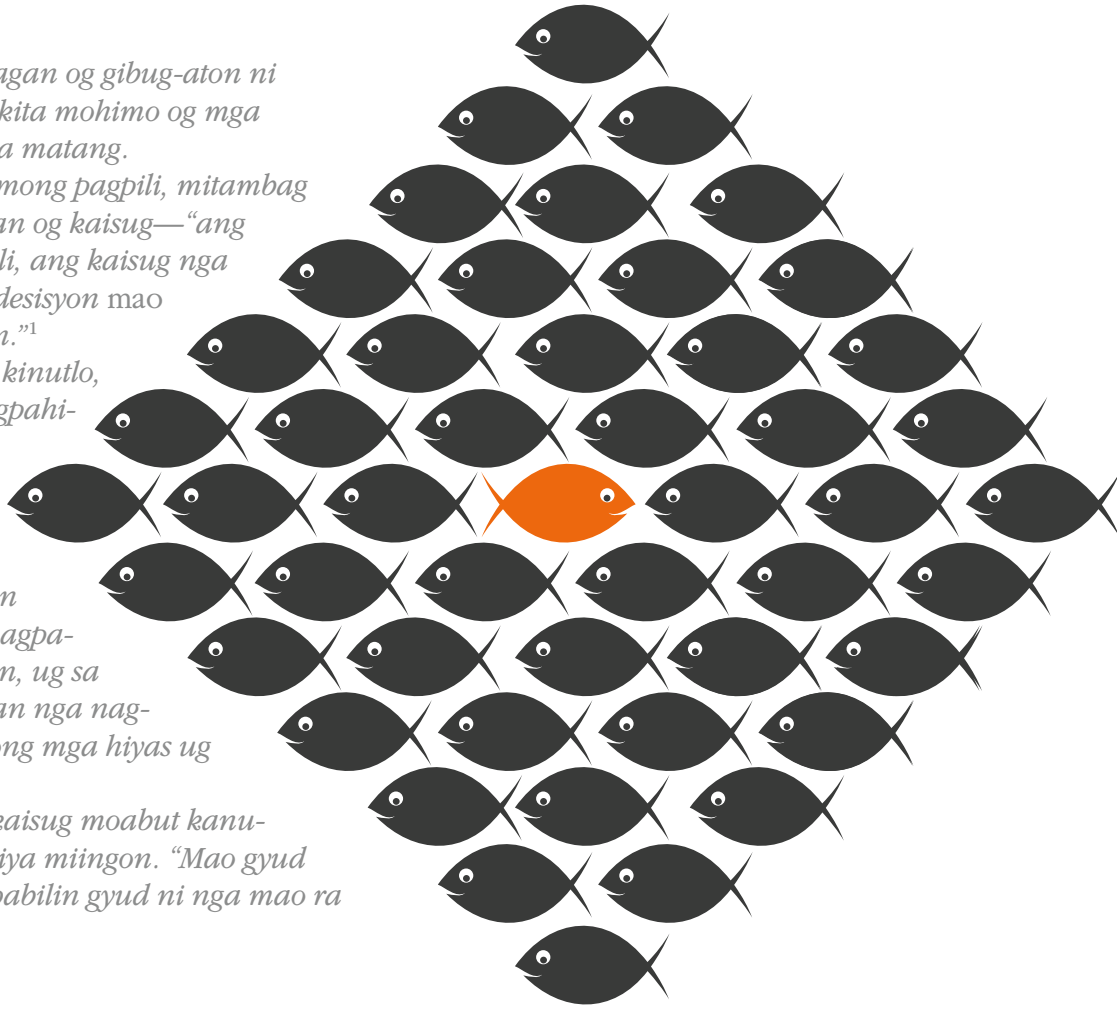

Ang Kaisug Mopanalangin og Pagtugot sa Ginoo

"Kitang tanan mag-atubang og kahadlok, makasinati og pagbiay-biay, ug makasugat og pagsupak. Himoon nato—kitang tanan—nga magbaton og kaisug sa pagpakigbatok sa panan-aw sa katilingban, kaisug sa pagbarug alang sa prinsipyo. Ang kaisug, dili kompromiso, ang mopanalangin nato og pagtugot sa Dios. Ang kaisug mamahimong kusganon ug madanihong hiyas kon isipon kini dili lang ang kaandam nga mamatay nga may dungog, apan isip determinasyon sa tinarung nga pagpakabuhi. Samtang kita magpadayon, maningkamot sa pagpakabuhi kon unsay gikinahanglan natong buhaton, sigurado kitang makadawat og tabang gikan sa Ginoo ug makakaplag og kahupayan sa Iyang mga pulong."[3]

Mosagubang uban sa Kaisug

"Unsay buot ipasabut sa paglahutay? Ganahan ko sa gipasabut niini: *sa pagbarug uban sa kaisug.* Ang kaisug imong gikinahanglan aron motuo; usahay gikinahanglan kini samtang kamo mosunod. Tataw nga gikinahanglan kini samtang maglahutay kamo hangtud sa adlaw nga kamo mobiya niining pagka-mortal."[4]

Pagbaton og Kaisug sa Pagbarug alang sa Kamatuoran

"[Unta] kamo adunay kaisug sa pagbarug nga lig-on alang sa kamatuoran ug pagkamatarung. Tungod kay ang dagan karon sa katilingban layo kaayo sa mga mithi ug mga baruganan nga gihatag sa Ginoo nato, hapit na gayud kamo tawagon sa pagpanalipod nianang unsay inyong gituohan. Gawas kon ang mga gamot sa inyong pagpamatuod lig-on nga natisok, malisud alang kaninyo nga makabarug sa pagbiay-biay niadtong kinsa mohagit sa inyong hugot nga pagtuo. Kon lig-on nga natisok, ang inyong pagpamatuod sa ebanghelyo, sa Manluluwas, ug sa atong Langitnong Amahan moimpluwensya sa tanan nga inyong gibuhat sa tibuok ninyong kinabuhi."[5]

Kita Nagkinahanglan og Espirituhanon ug Moral nga Kaisug

"Ang mga mensahe nga gipakita sa telebisyon, sa mga sinehan ug sa ubang medya sa kasagaran supak nianang atong gusto nga dawaton ug ampingan sa atong mga anak. Kini atong responsibilidad dili lamang ang pagtudlo kanila nga magmaayo diha sa pagtuo ug sa doktrina, apan sa pagtabang usab kanila nga magpabilin nga lig-on, bisan pa sa mga pagtintal nga ilang masugatan. Kini nagkinahanglan og daghang panahon ug paningkamot sa atong bahin—ug aron makatabang sa uban, kita sa atong mga kaugalingon nagkinahanglan og espirituhanon ug moral nga kaisug sa pagpakigbatok sa dautan nga atong nakita sa palibut."[6]

Unta Kita Magmaisugon

"Sa atong pagpakabuhi matag adlaw, dili kapugngan nga ang atong pagtuo hagiton. Tingali usahay makita nato ang atong kaugalingon nga gilibutan sa uban ug sa gihapon nagbarug nga gamay ra o gani nagbarug nga nag-inusara kabahin sa unsay mahimong dawaton ug unsay dili. . . .

"Hinaut nga magmaisugon kita ug andam sa pagbarug sa unsay atong gituohan, ug kon kinahanglan kitang magbarug nga mag-inusara diha sa proseso, hinaut nga maisugon nato kanang buhaton, gilig-on sa kahibalo nga sa pagkatinuod wala kita mag-inusara kon magbarug uban sa atong Amahan sa Langit."[7] ■

PAGTUDLO NIINI NGA MENSAHE

Mahimo ninyong hangyoon ang inyong gitudloan sa paghunahuna og sitwasyon sa umaabut nga semana—sa panimalay, sa trabaho, sa eskwelahan, o sa simbahan—nga kinahanglang molihok sila uban sa kaisug. Tingali nag-atubang sila og kahadlok, nagsagubang og usa ka butang nga mahagiton, nagbarug alang sa ilang gituohan, o nagdesisyon nga mas mosunod og usa ka baruganan sa ebanghelyo. Dapita sila sa pagpakigbahin sa ilang hunahuna o isulat kini.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, "Ang Tulo ka mga K sa Pagpili," *Liahona,* Nob. 2010, 67, 68.
2. Thomas S. Monson, "Ang Tawag alang sa Kaisug," *Liahona,* Mayo 2004, 55.
3. Thomas S. Monson, "Magmakusganon Ka ug Magmaisug," *Liahona,* Mayo 2014, 69.
4. Thomas S. Monson, "Motuo, Mosunod, ug Molahutay," *Liahona,* Mayo 2012, 129.
5. Thomas S. Monson, "Unta Kamo Adunay Kaisug," *Liahona,* Mayo 2009, 126.
6. Thomas S. Monson, "Tulo ka mga Tumong nga Mogiya Kaninyo," *Liahona,* Nob. 2007, 118–19.
7. Thomas S. Monson, "Magmaisugon sa Pagbarug nga Mag-inusara," *Liahona,* Nob. 2011, 60, 67.

PAGHULAGWAY PINAAGI SA ISTOCK/THINKSTOCK

Mabuhat ngadto sa Uban Unsay Gibuhat ni Sarah Kanako

Ni McKenzie Miller

Kaniadto lisud alang nako sa pagsunod sa akong pagtuo isip tubag sa pangutana nga sama ka yano sa "Nganong dili ka moinom og kape?" Sa nangagi ako mobalibad sama sa "Pait kaayo" o "Dili ko ganahan sa lami."

Nganong naulaw ako? Nganong mahadlok man ako pag-ayo sa pagbarug unsay akong gituohan? Nahinumdom karon, wala gayud ako makasabut unsay akong gikahadlukan. Apan nahinumdom gyud ko sa dihang mihunong ko sa pagtago sa luyo sa pagpamalibad.

Usa ka adlaw sa akong klase sa high school sa Iningles, ang magtutudlo mipahibalo nga kami manan-aw og salida sa TV nga dili nako angay nga tan-awon. Samtang ang ubang mga estudyante miabiba sa kalipay, ang akong kauban sa klase nga si Sarah miisa sa iyang kamot ug mihangyo kon makabiya ba siya.

Sa dihang ang magtutudlo nangutana kon ngano, si Sarah mitubag, "Tungod kay usa ko ka Mormon ug dili ko motan-aw og salida nga dunay pagpamalikas."

Ang iyang kaisug sa pagbarug atubangan sa klase talagsaon. Salamat ni Sarah, mibarug usab ko ug naghulat sa gawas uban sa tin-aw nga tanlag nga mahuman ang salida.

Nausab ako sa kahangturan. Misugod ko sa pagpasabut sa akong pagtuo imbis molikay sa hilisgutan. Ug isip resulta, nakabaton ko og pagsalig sa akong kaugalingon ug gani mas miapil pa sa mga kalihokan sa Simbahan ug sa eskwelahan.

Wala gyud nako masultihi si Sarah kon unsa ka importante ang iyang ehemplo ngari nako, apan naningkamot ko sa pagsunod sa iyang ehemplo sa pagsalig. Karon akong naamguhan nga ang pagkamiyembro sa sagrado nga Simbahan sa Dios dili gayud angay ikaulaw. Manghinaut ko nga pinaagi sa akong ehemplo, akong mabuhat ngadto sa uban unsay gibuhat ni Sarah kanako.

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

Kaisug diha sa Kasulatan

Si Presidente Monson nagtudlo kanato nga magbaton og kaisug ug mobarug sa unsay atong gituohan. Adunay daghang ehemplo sa mga tawo diha sa kasulatan kinsa nagpakita og kaisug. Basaha ang kasulatan tupad sa kada ngalan. Sa unsang paagi kini nga mga tawo nagpakita og kaisug ug nagbarug sa unsay ilang nasayran nga eksakto? Gamita ang blangko nga bahin sa pagsulat o pag-drowing sa inyong mga tubag.

Joseph Smith (Joseph Smith—Kasaysayan 1:11–17)

Daniel (Daniel 6:7, 10–23)

Samuel ang Lamanite (Helaman 13:2–4; 16:1–7)

Ester (Ester 4:5–14; 5:1–8; 7:1–6)

LITRATO PINAAGI SA ISTOCK/THINKSTOCK

Tun-i sa mainampuong paagi kini nga materyal ug tinguhaa nga masayud unsa ang angay nga ipakigbahin. Sa unsang paagi nga ang pagsabut sa kinabuhi ug tahas sa Manluluwas makapalambo sa inyong hugot nga pagtuo diha Kaniya ug mopanalangin niadtong inyong giamuma pinaagi sa visiting teaching? Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa ***reliefsociety.lds.org****.*

Ang mga Kinaiya ni Jesukristo: Walay Pagpanglimbong o Pagpakaaron-ingnon

Kini kabahin sa sunod-sunod nga mga Mensahe sa Visiting Teaching nga naghulagway sa mga kinaiya sa Manluluwas.

Ang pagsabut nga si Jesukristo walay pagpanglimbong ug pagpakaaron-ingnon makatabang nato nga magmatinud-anon nga maningkamot sa pagsunod sa Iyang ehemplo. Si Elder Joseph B. Wirthlin (1917–2008) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon: "Ang pagpanglimbong mao ang pag-ilad o pagsaag. . . . Ang usa ka tawo nga walay pagpanglimbong mao ang usa ka tawo nga walay sala, matinuoron og tuyo, ug putli ang mga motibo, kansang kinabuhi nagpakita sa yanong mga buhat nga nagpahiangay sa [iyang] inadlaw nga mga aksyon sa mga baruganan sa kaligdong. . . . Ako nagtuo sa panginahanglan alang sa mga miyembro sa Simbahan nga dili manglimbong tingali mas dinalian karon kay sa ubang panahon tungod kay daghan sa kalibutan wala makasabut sa kaimportante niini nga hiyas."[1]

Sa pagpakaaron-ingnon, si Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang

Magtatambag sa Unang Kapangulohan, miingon: "Walay usa nato ang ingon ka sama kang Kristo nga mao unta ang angay. Apan tinguha nato nga mabuntog ang atong mga sayop ug ang kalagmitan sa pagpakasala. Sa atong kasingkasing ug kalag nangandoy kita nga mas momaayo pinaagi sa tabang sa Pag-ula ni Jesukristo."[2]

Kita nasayud nga "kita pagahukman sumala sa atong mga lihok, sa tinguha sa atong mga kasingkasing, ug sa matang sa mga tawo nga kita mahimo."[3] Apan kita naningkamot sa paghinulsol, kita mahimong mas putli — ug "bulahan ang mga putli og kasingkasing: kay sila makakita sa Dios" (Mateo 5:8).

Ikonsiderar Kini

Unsa man ang atong makat-unan mahitungod sa mga bata nga dili manglimbong? (Tan-awa sa Guide to the Scriptures, "Guile.")

Dugang nga mga Kasulatan

Salmo 32:2; Santiago 3:17; 1 Pedro 2:1–2, 22

MUBO NGA MGA SULAT

1. Joseph B. Wirthlin, "Without Guile," *Ensign,* Mayo 1988, 80, 81.
2. Dieter F. Uchtdorf, "Dali Pakig-uban Kanamo," *Liahona,* Nob. 2013, 23.
3. *Handbook 2: Administering the Church* (2010), 1.2.1.

Hugot nga Pagtuo, Pamilya, Kahupayan

Gikan sa mga Kasulatan

Ang mga bata walay pagpanglimbong. Si Jesukristo miingon: "Paduola kanako ang gagmayng kabataan, ug ayaw ninyo sila pagpugngi, kay ang gingharian sa Dios ila sa mga sama kanila." . . . Ug gikugos niya sila ug sa gipandungan niya sila sa iyang mga kamot, iyang gipanalanginan sila" (Marcos 10:14, 16).

Si Kristo nangalagad usab sa mga bata didto sa Amerika human sa Iyang Pagkalansang. Siya misugo nga ang mga tawo modala sa ilang gagmay nga mga bata ngadto Kaniya ug "gipalingkod sila sa yuta libut kaniya, ug si Jesus nagbarug sa taliwala; . . .

". . . [Ug] siya mihilak, ug ang pundok sa mga katawhan nakasaksi niini, ug siya mikuha sa ilang gagmay nga mga bata, sa tinagsa, ug mipanalangin kanila, ug nag-ampo ngadto sa Amahan alang kanila. . . .

"Ug samtang sila mipunting sa ilang mga mata paingon sa langit, ug sila nakakita sa langit nga naabli, ug sila nakakita sa mga anghel nanaog gikan sa langit nga ingon og diha sa taliwala sa kalayo; ug sila nanaog ug gialirongan kadtong gagmay nga mga bata, . . . ug ang mga anghel nangalagad ngadto kanila" (3 Nephi 17:12, 21, 24).

ANG GAHUM SA HUGOT NGA PAGTUO

Ni Amber Barlow Dahl

Kon kuhaon sa Langitnong Amahan ang atong mga hagit tungod kay ato lang kining gipangayo, Iyang gihikaw kanato ang mga kasinatian nga kinahanglan para sa atong kaluwasan.

Sa makausa dihang anaa ko sa kolehiyo, nagtubag ko og eksamin sa dihang nagsugod og sakit ang akong liog. Ang sakit wala mawala bisan wala na ang tensyon sa eksamin. Nagpahiling ko sa mga doktor ug mga therapist ug gisulayan ang daghang mga pagtambal, apan ang sakit nagpadayon. Sa misunod nga tuig, samtang nanlimbasug ko niining sakit, nanlimbasug usab ko sa pagpalambo sa akong pagtuo. Migahin ko og daghang panahon sa pag-ampo, mituon sa mga kasulatan, ug mihangyo og mga panalangin sa priesthood. Mibati ko nga kon igo ang akong pagtuo, mamaayo ko.

Si Jesukristo miayo sa masakiton, sa buta, sa dili ka lakaw, sa sanglahon—"sumala sa [ilang] pagsalig" (Mateo 9:29). Nasayud ko nga Siya adunay gahum sa pag-ayo nako sama sa Iyang gibuhat sa uban atol sa Iyang mortal nga kinabuhi. Busa, nakahukom ko nga ang kakulang lamang sa akong pagtuo ang nakapapugong nako nga maayo, busa gidoble nako ang akong mga paningkamot. Samtang nagpadayon ko sa physical therapy, ako nag-ampo ug nagpuasa ug nagtuon ug nagtuo. Apan ang akong sakit nagpadayon.

Ang kasulatan nagtudlo kanato nga uban sa hugot nga pagtuo kita makahimo og mga milagro (tan-awa sa Mateo 17:20), apan dili nako maayo kining gamay nga sakit. Asa na ang gahum sa akong pagtuo? Sa katapusan, hilom nakong nadawat ang akong kahimtang, nangita og paagi aron maayo sa akong kalisud, ug nakontento nga sa umaabut nga panahon ako hingpit nga makasabut sa pagtuo ug pagkaayo.

Mga tuig ang milabay nakaistorya ko og usa ka higala kinsa nanlimbasug og grabe nga nausea nga nakapaospital niya sobra kausa panahon sa iyang pagmabdos. Gusto ni Erin nga makabaton og laing anak, apan siya nahadlok nga siya mag-agwanta na usab sa samang pagkadili komportable nga iyang gisagubang panahon sa iyang unang pagmabdos. Iya kong giingnan nga siya nagpuasa ug nag-ampo ug siya nagtuo gyud nga dili buot sa Langitnong Amahan nga iya kining masinati pa pag-usab.

Samtang nag-istorya mi, nakahinumdom ko sa kasulatan, "Humilom kamo, ug ilhon ninyo nga Ako mao ang Dios" (Salmo 46:10). Naghunahuna ko sa akong kasinatian sa pagkat-on nga magmapainubsanon panahon sa kalisdanan ug miawhag ni Erin nga magpadayon sa pagbaton og hugot nga pagtuo apan dili himoon kana nga hugot nga pagtuo nga magdepende kon siya makasinati o dili na makasinati og nausea sa iyang sunod nga pagmabdos.

Samtang nagpadayon ko sa pagtuon sa baruganan sa hugot nga pagtuo, nakabasa ko sa diskurso ni Alma kabahin niini sa dihang siya nagtudlo nga "kon kamo adunay hugot nga pagtuo kamo molaum sa mga butang diin dili makita, diin mga tinuod" (Alma 32:21).

Namalandong niining kasulatan, akong nadiskobrehan nga sayop ang akong pagtuo sa hugot nga pagtuo.

PAGBUNTOG SA MGA PAGSULAY

"Wala bay kaalam ang [Langitnong Amahan sa] paghatag kanato og mga pagsulay aron mabuntog kini, ang paghatag og mga responsibilidad aron kita molampus, trabaho aron molig-on ang atong mga braso, mga kasub-anan aron sulayan ang atong mga kalag? Wala ba kita hatagi og mga tintasyon aron masulayan ang atong kalig-on, mga sakit aron makat-on kita sa pagpasensya, kamatayon aron kita mahimong imortal ug mahimaya?

"Kon ang tanang masakiton nga giapil nato sa pag-ampo nangaayo, kon ang tanan nga mga matarung gipanalipdan ug ang mga dautan gigun-ob, ang kinatibuk-ang programa sa Amahan mahimong walay bili ug ang nagauna nga baruganan sa ebanghelyo, ang kabubut-on, matapos. Wala na unyay tawo nga magkinabuhi sa pagtuo."

Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985), *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Spencer W. Kimball* (2006), 18.

Ang hugot nga pagtuo, si Alma nagtudlo kanato, mao ang paglaum diha sa tinuod nga mga baruganan. Ang pagbaton og pagtuo wala magpasabut nga kita motuo nga ang atong Langitnong Amahan kanunay mohatag kanato sa unsay atong gipangayo. Ang pagbaton og hugot nga pagtuo nga si Kristo moayo sa akong liog o Iyang itugot nga si Erin dili magka-nausea panahon sa pagmabdos wala magbaton og hugot nga pagtuo sa tinuod nga mga baruganan. Hinoon, kita makabaton og hugot nga pagtuo nga si Kristo adunay gahum sa pag-ayo, nga Siya naghunahuna kanato, nga Siya molig-on kanato, ug kon kita molahutay, kita mahimong sarang para sa kinabuhing dayon.

Ang Ginoo misaad, "Bisan unsa nga butang nga ikaw mangayo diha sa hugot nga pagtuo, magtuo nga ikaw makadawat diha sa ngalan ni Kristo, ikaw makadawat niini" (Enos 1:15). Nagtuo ko nga ang gahum niining saad anaa sa tambag sa pagtuo "diha sa ngalan ni Kristo." Ang nasulat diha sa Bible Dictionary kabahin sa pag-ampo nagtudlo kanato nga: "Kita nag-ampo diha sa pangalan ni Kristo kon ang atong hunahuna mao ang hunahuna ni Kristo, ug ang atong mga tinguha mao ang tinguha ni Kristo—kon maanaa kanato ang Iyang mga pulong (Juan 15:7). Kita dayon mangayo sa mga butang nga posibleng ihatag sa Dios. Daghang mga pag-ampo wala matubag tungod kay dili kini pinaagi sa ngalan ni Kristo; dili gyud kini ang Iyang hunahuna, apan tungod sa kahakog sa kasingkasing sa tawo."

Kon kita mangayo inubanan sa hugot nga pagtuo para sa usa ka butang sumala sa kabubut-on sa Dios, Iya kining ihatag kanato sumala sa atong mga tinguha. Ang Langitnong Amahan nakaila kanato, nahigugma kanato, ug nagtinguha sa tanang butang nga atong gikinahanglan aron makabalik sa Iyang presensya. Ug usahay kana naglakip sa mga pagsulay, kasamok, ug mga hagit (tan-awa sa 1 Pedro 1:7). Kon kuhaon sa Langitnong Amahan ang atong mga hagit tungod kay ato lang kining gipangayo, Iyang gihikaw kanato ang mga kasinatian nga kinahanglan para sa atong kaluwasan. Kita kinahanglang magkat-on nga mosalig sa plano sa Dios para kanato ug isumiter ang atong kabubut-on ngadto Kaniya. Samtang atong ipahiuyon ang atong mga tinguha ngadto sa Iyang mga tinguha ug moila nga hingpit kita nga nagdepende Kaniya, kita mahimong angayan nga modawat sa "sangputanan sa [atong] pagsalig, managpakabaton sa kaluwasan sa [atong] mga kalag" (1 Pedro 1:9). ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Oregon, USA.

FAMILY HOME EVENING—INYO KINING MAHIMO!

Bisan unsa pa nga matang ang inyong pamilya, ang family home evening makapanalangin ug makalig-on kaninyo.

Ang usa ka amahan miuli nga gikapoy human sa tibuok adlaw nga trabaho ug nakakita nga ang ubang sakop sa iyang pamilya nanlimbasug sa samang saputon nga pagbati. Lunes sa gabii kadto, ug ang pag-family home evening ingon og imposible. Human sa pag-ampo og panabang, ang amahan ug inahan mihukom nga himoong yano ang mga butang. Ilang gitawag ang tanang sakop sa pamilya, nanganta og himno, ug nag-ampo. Ilang gihatagan ang matag sakop sa pamilya og gamayng kandila samtang sila naghisgot kabahin sa butang nga bag-ohay lang nakadasig kanila. Sa ngitngit nga kwarto, ang kahayag sa kandila nagrepresentar og inspirasyon ug nakatutok ang atensyon sa mga bata. Samtang ang mga pagpamatuod gipakigbahin, ang kalinaw ug gugma nabati diha sa panimalay. Gitapos sa pamilya ang gabii nga mapasalamaton nga sila nakahimo og home evening.

Kahibalo ba mo nga ang family home evening programa na sa Simbahan sulod sa 100 ka tuig? Niadtong Abril 1915, ang Unang Kapangulohan misugo sa mga miyembro nga mogahin og usa ka gabii matag semana para mag-ampo ang pamilya, manganta, magkat-on sa ebanghelyo, magsaysay og istorya, ug para sa mga kalihokan. (Tan-awa sa pahina 80 para sa kinutlo gikan sa sulat sa Unang Kapangulohan.) Ang mga propeta nagpadayon sa pagpahinumdom kanato sa kaimportante sa family home evening. "Dili kita makatugot nga ibaliwala kining dinasig sa langit nga programa," miingon si Presidente Thomas S. Monson. "Makahatag kini og espirituhanon nga kalamboan sa kada miyembro sa pamilya, makatabang sa lalaki ug babaye nga makalikay sa mga tintasyon nga anaa bisan asa."[1]

Ania ang pipila sa mga kinaiya nga angayang hunahunaon samtang himoon ninyo ang family home evening nga kabahin sa inyong semana:

Kini para usab kanako. "Ang mga family home evening para sa tanan," miingon si Elder L. Tom Perry sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles.[2] Kitang tanan—minyo o dili, may mga anak o wala—makagahin og panahon sa paglig-on sa pamilya ug magkat-on sa ebanghelyo.

Makagahin ko og panahon. Ang Simbahan nagpakita sa ehemplo pinaagi sa paggahin sa Lunes sa gabii nga walay mga kalihokan sa Simbahan. Inyong mapakita sa Ginoo ug sa inyong pamilya nga kamo andam sa paggahin og panahon alang niadtong labing mahinungdanon.

Makakaplag ko kon unsay epektibo para sa akong pamilya. Kon ang inyong pamilya nagkabulag og lugar, sulayi ang "family online evening" aron makig-istorya sa mga sakop sa pamilya online o sa telepono. Aduna bay usa ka sakop sa pamilya nga kinahanglang magtrabaho og dugay? Paghimo og "family park evening" duol sa trabahuan atol sa break. Ang nadiborsyo nga amahan mipahigayon og "family letter evening" kada Lunes, nagsulat sa iyang mga anak kinsa nagpuyo sa layo.[3] Himoon ang mga babag nga oportunidad para sa mas maayong pagkamamugnaon.

Makasugod ko karong semanaha. Ang family home evening mahimong i-organisar sumala sa mga panginahanglan ug sirkumstanya sa inyong panimalay. Ania ang pipila sa kinatibuk-ang mga sugyot:

- Magsugod ug tapuson sa pag-ampo.
- Maggamit og musika, lakip na ang himno ug mga kanta sa Primary.
- Magkat-on gikan sa kasulatan ug modernong mga propeta.
- Maglakip og lain-laing pisikal nga mga kalihokan, mga proyekto sa pagserbisyo, ug mga kalihokan nga nakasentro sa ebanghelyo matag semana.
- Maglingaw-lingaw! Magdula o mag-andam og meryenda.
- Magmakanunayon. Kon dili ninyo mabuhat sa Lunes, pangita og laing adlaw nga inyong mabuhat.

Gusto nako ang mga panalangin. Ang mga propeta misaad nga kon kita moapil sa family home evening, dagkong mga panalangin ang moresulta: Gugma ug pagkamasulondon

MGA LITRATO SA KASAYSAYAN SA MAAYONG KABUBUT-ON SA BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY; LITRATO SA PINTAL PINAAGI SA ISTOCK/THINKSTOCK

diha sa panimalay mas molambo. Ang pagtuo molambo diha sa mga kasingkasing sa kabatan-onan. Ang mga pamilya "makaangkon og gahum sa pagbuntog sa mga impluwensya ug tintasyon sa yawa" nga nagpalibut kanila.[4]

Samtang ang inyong mga family home evening mahimong dili kanunay hingpit nga mga kasinatian, ang inyong pamilya malig-on ug mapanalanginan sa inyong mga paningkamot. "Ang matag family home evening usa ka badlis diha sa hulagway sa atong mga kalag," mitudlo si Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. "Walay usa ka panghitabo nga makita nga madanihon kaayo o halandumon. Apan sama sa . . . mga linya sa pintal nagtinabangay sa usag usa ug nimugna og usa ka makadani kaayo nga buhat sa kahanas, mao nga ang atong pagkamakanunayon sa paghimo og daw gagmayng mga butang modala ngadto sa mahinungdanong mga sangputanan."[5] ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, "Makanunayon nga mga Kamatuoran sa Nagkausab nga Panahon," *Liahona,* Mayo 2005, 19.
2. L. Tom Perry, "Therefore I Was Taught," *Ensign,* Mayo 1994, 38.
3. "Family Home Evening: Any Size, Any Situation," *Ensign,* Dis. 2001, 42.
4. First Presidency, sa James R. Clark, comp., *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints,* 6 vols. (1965–75), 4:339.
5. David A. Bednar, "Labaw nga Makugihon ug Mabuhaton diha sa Panimalay," *Liahona,* Nob. 2009, 19–20.

HATAGI KINI SA PINAKATAAS NGA PRAYORIDAD

"Motambag kami sa mga ginikanan ug mga anak sa paghatag og pinakataas nga prayoridad sa pagampo sa pamilya, family home evening, pagtuon ug panudlo sa ebanghelyo, ug maayo nga mga kalingawan sa pamilya. Bisan unsa pa ka takus ug ka angay ang ubang mga panginahanglan o mga kalihokan, kinahanglang dili kini tugutan nga mosakmit sa mga responsibilidad nga balaanong gihatag nga mahimo lamang buhaton sa mga ginikanan ug mga pamilya."

First Presidency letter, Peb. 11, 1999.

SIYA NABANHAW

Ang lig-on nga pagtuo kang Kristo mao ang labing importante nga gikinahanglan sa kalibutan karon.

Ni Presidente David O. McKay (1873–1970)
Ikasiyam nga Presidente sa Simbahan

Si David O. McKay natawo niadtong Septyembre 8, 1873. Siya giorden isip usa ka Apostol niadtong Abril 9, 1906, sa edad nga 32, ug niadtong Abril 9, 1951, siya gipaluyohan isip Presidente sa Simbahan. Ang mosunod gikutlo gikan sa pakigpulong nga iyang gihatag niadtong Abril 1966 nga kinatibuk-ang komperensya. Alang sa tibuok pakigpulong, tan-awa sa Conference Report, Abr. 1966, 55–59.

Kon ang usa ka milagro usa ka kahibulongang hitabo kansang mga kusog sa tigpasiugda dili matugkad sa panabut sa kaalam sa tawo, nan ang pagkabanhaw ni Jesukristo maoy labing katingalahang milagro sa tanang panahon. Niini anaa ang gipadayag nga pagkamakagagahum sa Dios ug sa pagkaimortal sa tawo.

Ang Pagkabanhaw usa ka milagro, hinoon, sa pagtuo lamang nga lapas sa salabutan ug pagsabut sa tawo. Ngadto sa tanan kinsa modawat niini isip kamatuoran, usa lamang kini ka pagpakita sa managsama nga balaod sa kinabuhi. . . .

I-establisar kini ingon nga usa ka kamatuoran nga si Kristo mibanhaw sa Iyang lawas ug nagpakita isip usa ka mahimayaon, nabanhaw nga binuhat, ug ikaw makatubag sa pangutana sa dugay nang panahon: "Kon ang tawo mamatay, mabuhi ba siya pagusab?" (Job 14:14).

Mga Saksi sa Pagkabanhaw

Ang literal nga Pagkabanhaw ni Kristo gikan sa lubnganan tinuod gayud ngadto sa mga disipulo kinsa nasuod pag-ayo Kaniya maoy usa ka kasigurohan. Sa ilang mga hunahuna wala gayuy pagduha-duha. Sila mga saksi sa kamatuoran, sila nasayud tungod kay ang ilang mga mata nakakita, ang ilang mga dunggan nakadungog, ang ilang mga kamot mibati sa pisikal nga presensya sa nabanhaw nga Manunubos.

Si Pedro, ang labaw nga Apostol, sa okasyon sa dihang ang onse kinahanglang magpili og usa nga mopuli ni Judas Iscariote, miingon, "Busa sa mga tawo nga among gikauban . . . usa niining mga tawhana kinahanglan himoon nga uban kanamo saksi sa iyang pagkabanhaw" (Mga Buhat 1:21–22). . . .

Sa laing okasyon si Pedro mipahayag sa atubangan sa ilang mga kaaway, ang mga tawo nga mipapatay ni Jesus diha sa krus: "Mga tawo sa Israel, patalinghugi ninyo kining mga pulonga; . . . Kining maong Jesus gibanhaw sa Dios, ug kaming tanan mga saksi niini" (Mga Buhat 2:22, 32). . . .

Dugang nga mga Saksi

Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw uban ni Pedro, uban ni Pablo, uban ni Santiago, ug uban sa tanang mga Apostoles kinsa midawat sa Pagkabanhaw nga dili lamang tinuod gayud, apan isip pagkatuman sa balaan nga misyon ni Kristo dinhi sa yuta.

Diseotso ka gatus ka tuig human mamatay si Jesus diha sa krus, si Propeta Joseph Smith mipahayag nga ang nabanhaw nga Ginoo nagpakita ngadto kaniya, nag-ingon: "Ako nakakita og duha ka Personahe, kansang kahayag ug himaya dili mahulagway, nagtindog ibabaw kanako diha sa kawanangan. Usa kanila misulti ngari kanako, nagtawag kanako sa akong ngalan ug miingon, nagtudlo ngadto sa lain—*Kini mao ang Akong Hinigugmang Anak. Paminaw Kaniya!*" (Joseph Smith—Kasaysayan 1:17). . . .

Kon ang pagpamatuod ni Joseph Smith nagbarug nga nag-inusara, nga, sama sa giingon ni Kristo sa Iyang pagpamatuod dihang namulong Siya sa Iyang Kaugalingon, nga walay kapuslanan; apan si Jesus adunay pagpamatuod sa Dios ug sa mga Apostoles. Ug si Joseph Smith adunay laing saksi [kinsa] mikumpirmar sa [iyang] mga pagpamatuod, ang kamatuoran nga gipahibalo pinaagi sa pagpakita ngadto kanila ni anghel Moroni. . . .

. . . Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw [usab] nagpadayag sa mahimayaon nga panan-awon ni Propeta Joseph Smith:

ANG BUHI NGA KRISTO

Basaha ang pagpamatuod ni Jesukristo nga gihatag sa modernong mga apostoles ug mga propeta diha sa *Liahona,* Abr. 2000, 2–3.

WALA: GILITRATOHAN NI DAVID STOKER; *TAN-AWA ANG AKONG MGA KAMOT*, NI JEFF WARD

"Ug karon, human sa daghan nga mga pagpamatuod nga nahatag kabahin kaniya, kini mao ang pagpamatuod, ang katapusan sa tanan, nga kami naghatag kaniya: Nga siya buhi!" (D&P 76:22). . . .

Sa pagkonsiderar sa dili makwestyon nga mga pagpamatuod nga gihatag sa karaang mga Apostoles—mga pagpamatuod nga narekord pipila ka mga tuig human sa pagkabanhaw mismo—sa paghunahuna nianang labing katingalahan nga panan-awon sa buhi nga Kristo niining panahona, lisud gayud sabton kon nganong ang mga tawo mosalikway gihapon Kaniya ug magduha-duha sa pagka-imortal sa tawo.

Unsay Atong Gikinahanglan Karon

Ang lig-on nga pagtuo kang Kristo mao ang labing importante nga gikinahanglan sa kalibutan karon. Labaw pa kini kaysa yano lamang nga pagbati. Gahum kini nga makapaaghat sa mga tawo sa paglihok, kinahanglan nga anaa sa kinabuhi sa tawo ang labing sukaranan sa tanang makadasig nga gahum. . . .

Kon ang tawo "mobuhat lamang sa Iyang kabubut-on," imbis magsud-ong nga walay paglaum nianang mangitngit ug mangiub nga lubnganan, sila mohangad sa langit ug masayud nga si Kristo nabanhaw! . . .

Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagpahayag sa tibuok kalibutan nga si Kristo mao ang Anak sa Dios, ang Manunubos sa kalibutan! Walay tinuod nga sumusunod nga matagbaw sa pagdawat Kaniya isip bantugang tigpalambo, sulundon nga mga magtutudlo, o bisan gani hingpit nga tawo lamang. Ang Tawo sa Galilea mao ang—dili lang simbolo, apan *tinuod*—Anak sa buhi nga Dios. . . .

Tinuod nga Natawo Pag-usab

Walay tawo nga sinserong maningkamot sa pagsunod sa mga pagtulun-an ni Jesus nga Nazaretnon sa iyang inadlaw nga kinabuhi nga dili makamatikod og kausaban sa iyang tibuok pagkatawo. Ang pulong nga "matawo pag-usab" adunay usa ka lawom nga kahulugan kay sa unsay pagtuo sa daghang mga tawo niini. . . . Malipayon ang tawo kinsa adunay tinud-anay nga mibati sa makabayaw, makapausab nga gahum nga moabut tungod sa pagkaduol ngadto sa Manluluwas, niining kasuod nga relasyon ngadto sa buhi nga Kristo. Mapasalamaton ko nga nasayud ko nga si Kristo mao ang akong Manunubos. . . .

Ang mensahe sa Pagkabanhaw . . . mao ang labing makahupay, ang labing mahimayaon nga gihatag ngadto sa tawo, kay kon ang kamatayon mokuha sa usa ka minahal gikan kanato, ang atong mga nagsubo nga kasingkasing mahupay pinaagi sa paglaum ug balaanong kasiguroan nga gipahayag sa mga pulong: "*wala na Siya dinhi; kay siya nabanhaw!*" [tan-awa sa Mateo 28:6; Marcos 16:6].

Sa tibuok nakong kalag ako nasayud nga ang kamatayon nabuntog ni Jesukristo, ug tungod kay ang atong Manunubos buhi, busa kita mabuhi. ■

Giusab ang mga subhead; gi-standardized ang pagkapital ug punctuation.

ANG ESPIRITUHANONG IMPLUWENSYA SA MGA

"Gitawag namo ang mga babaye sa Simbahan sa pagbarug alang sa pagkamatarung. . . . Akong nakita kini nga usa ka mahayag nga paglaum [sa] kalibutan." —Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008)

BABAYE

MGA ANAK NGA BABAYE SA DIOS, NI KATHLEEN PETERSON; DILI MAHIMONG PAKOPYAHAN

Nakahibalo ba kita sa gahum sa atong espirituhanong kalig-on?

Ni Starla Awerkamp Butler

Daghan nga talagsaon, mapainubsanong kababayen-an sa Simbahan mapahinungurong nagserbisyo nga wala makaamgo sa dakong impluwensya nga anaa sa ilang kinabuhi—sa ilang tahas isip mga ehemplo sa temporal nga pagserbisyo, ingon man mga kabilin sa espirituhanong kalig-on. Usa niining mga babaye mao ang akong lola, si Cherie Petersen. Siya matinud-anung nagserbisyo sa mga calling nga dili kaayo mabantayan sa uban sa tibuok niyang kinabuhi. Kon inyo siyang pangutan-on, siya moangkon nga siya walay mga talento nga ikahatag sa kalibutan. Apan, sa dihang gisugdan nako pagkasa-yud ang iyang kinabuhi, akong nasayran nga ang iyang espiritu-hanong kalig-on nakaapekto og maayo sa akong kinabuhi.

Ang mga ginikanan ni Cherie mihunong sa pagsimba ug nagdi-borsyo sa dihang bata pa siya, busa nagtubo siya sa usa ka inahan, si Florence, nga kanunay nagtrabaho. Si Florence mas pinasagdaan sa dihang bata pa siya, kay siya nagtubo sa usa ka boarding school samtang ang iyang mama, si Georgia, nagkinabuhi nga kalibuta-non. Bisan pa sa mga hagit sa iyang pagtubo, si Cherie nagpabiling aktibo sa ebanghelyo, matinud-anong nagsimba uban sa pamilya sa apohan sa tuhod ni Emily o uban sa mga higala. Iyang nakita sa ilang pamilya kon unsay iyang gusto para sa iyang kaugalingon nga pamilya. Wala siya masayud kon unsa gayud ang angay sa usa ka pamilya, apan siya nasayud kon unsay dili angay, ug siya deter-minado nga mahimong lahi ang iyang umaabot nga pamilya.

Ang bana ni Cherie—akong lolo Dell—makausa misulti nako, "Aron makabaton og pagpamatuod kinahanglan nga imo kining gustuhon. Si Cherie gusto gyud nga makabaton og pagpamatuod." Bisan ang sayo nga katuigan sa ilang kaminyoon puno sa mga kalisud, sila determinado nga magpabiling lig-on isip pamilya. Sila dili kaayo aktibo sa Simbahan sa unang tuig sa ilang kaminyoon tungod sa eskedyul sa trabaho ni Dell, apan ang calling sa pagser-bisyo diha sa Primary nakadasig ni Cherie nga mosugod sa pag-simba, ug si Dell misimba uban kaniya sa simbahan isip advisor sa deacons quorum. Sila nagpabiling aktibo ug lig-on sa Simbahan. Ang kaandam sa pagserbisyo ug determinasyon sa pagpadako og

lig-ong pamilya ni Cherie nakatabang sa akong inahan nga mahimong lig-on nga babaye, ug ang ehemplo sa akong inahan nakatabang sa paghulma sa akong kinabuhi, ilabi na karon nga nasugod ko og akong kaugalingon nga pamilya.

Isip mga babaye kita adunay dakong espirituhanong impluwensya sa kinabuhi niadtong nagpalibut kanato. Gani, si Joseph Smith mitudlo nga ang atong tahas "dili lamang sa paghupay sa kabus, apan sa pagluwas sa mga kalag."[1] Si Jesukristo nanawagan sa mga babaye sa Iyang Simbahan nga mahimo Niyang disipulo ug magmalig-on sa espirituhanong paagi. Ang atong espirituhanong kalig-on ug impluwensya mahinungdanon sa kalamboan sa buhat sa kaluwasan, ug kita kinahanglang mangita og mga oportunidad sa paglig-on sa espirituhanong paagi niadtong naglibut kanato. Samtang ato kining buhaton, ang impluwensya sa atong pagtuo ug pagkamatarung molungtad sobra pa kaysa atong makita.

Upat ka henerasyon: Si Elizabeth (sa wala), nagkupot sa iyang apo nga si Florence. Si Annie (sa tunga) miabut sa Utah uban sa iyang mga ginikanan ug mao ang inahan ni Elizabeth. Si Georgia (sa tuo) anak nga babaye ni Elizabeth, apan si Georgia ug iyang anak nga babaye nga si Florence mibiya sa Simbahan. Ang matinud-anon nga si Elizabeth ang nakatabang sa iyang apo sa tuhod nga si Cherie ug ang kaliwat ni Cherie nga mobalik sa ebanghelyo.

Gitawag nga Mahimong mga Disipulo

Si Elder James E. Talmage (1862–1933) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles misulat, "Ang pinakamaayo sa tibuok kalibutan nga tigsuporta sa babaye ug pagkababaye mao si Jesus ang Kristo."[2] Hunahunaa, sama pananglit, unsay Iyang gitudlo sa duha Niya ka disipulo nga mga babaye diha sa Bag-ong Tugon, ang managsuong Maria ug Marta. Gipasabut diha sa *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian*: "Ang Lucas 10 naglangkob sa asoy ni Marta nga naghimong bukas sa iyang panimalay ngadto kang Jesus. Giserbisyuhan niya ang Ginoo pinaagi sa pag-atiman sa temporal Niya nga mga panginahanglan, ug si Maria milingkod dapit sa tiilan sa Manluluwas ug midawat sa Iyang mga pagtulun-an.

"Sa kapanahunan diin ang mga babaye sa kasagaran gilauman nga mosangkap lamang sa temporal nga pag-alagad, gitudlo sa Manluluwas kang Marta ug Maria nga ang mga babaye makaapil usab sa espirituhanong paagi sa Iyang buhat. Siya midapit kanila nga mamahimo nga Iyang mga disipulo ug makaambit sa kaluwasan, kana nga 'maayo nga bahin' nga dili gayud kuhaon gikan kanila."[3]

Sama ni Marta, usahay kita masayop sa paghunahuna nga ang nag-unang tahas sa mga babaye mao ang paghatag og temporal nga pagserbisyo, sama sa pag-andam og pagkaon, pagpanahi, ug paglimpyo para sa uban. Kini nga pagserbisyo bililhon ug gihambin nga pagserbisyo; apan, labaw pa sa mga sister nga makatahi ug makaluto, ang Ginoo nagkinahanglan og mga babaye nga may espirituhanong gahum kansang pagtuo, pagkamatarung, ug gugmang putli mosanag sa ilang kinabuhi. Siya nasayud nga kita adunay daghang ikatanyag. Si Jesukristo nanawagan kanatong *tanan* nga palambuon nato ang atong espirituhanong kalig-on ug abilidad sa pagdawat ug pagsunod sa pagpadayag aron makatabang sa pagpadayon sa Iyang buhat. Si Linda K. Burton, kinatibuk-ang presidente sa Relief Society, miingon ngadto sa mga sister, "Gipadala kamo dinhi sa yuta niini nga dispensasyon tungod kon si kinsa kamo ug kon sa unsa nga buhat kamo giandam! Bisan unsa pa ang pagpanglingla ni Satanas kanato sa paghunahuna kon kinsa kita, ang atong tinuod nga pagkatawo mao nga usa ka disipulo ni Jesukristo!"[4]

Ang Ginoo nakaila kanato ug nasayud sa atong sitwasyon, ug Siya adunay buhat kanatong tanan dinhi sa yuta. Walay sister nga gamay ra og nahibaloan o wala kaayoy talento para mahimong espirituhanon nga gahum alang sa kaayohan ug pagdala sa uban ngadto kang Kristo. Uban niining balaanong potensyal kita adunay responsibilidad nga mahimong espirituhanong mga lider sa atong mga panimalay ug komunidad. Si Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipahayag: "Ang matag sister niini nga Simbahan kinsa nakahimo og mga pakigsaad uban sa Ginoo adunay balaan nga sugo sa pagtabang sa pagluwas og mga kalag, sa paggiya sa mga babaye sa kalibutan, sa paglig-on sa mga panimalay sa Zion, ug sa pagtukod sa gingharian sa Dios."[5]

Dili kinahanglan nga kita anaa sa taas nga posisyon o mobuhat og dili sagad nga mga butang aron pagtabang niadtong naglibut kanato nga mohimo ang mga pagpili nga mas makapaduol nila kang Jesukristo—ang atong pinakaimportante nga buluhaton. Ang pinakadako ug pinakagamay nga butang nga atong buhaton sa kinabuhi sa usa o duha ka tawo, bisan sa ato mismong pamilya, adunay dakong epekto.

Mga Babaye diha sa Buhat sa Kaluwasan

Ang kinaham nga himno namahayag, "Buhat sa anghel naa sa kababayen-an; Kini ang gasa nga atong tukuron."[6] Kita adunay daghang ikahalad sa kinabuhi niadtong atong

SI JESUS UG MARIA UG MARTA, NI KATHLEEN PETERSON, SA MAAYONG KABUBUT-ON SA DESERET BOOK; LITRATO SA MAAYONG KABUBUT-ON SA TAGSULAT

gihigugma. Si Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipakigbahin og mga istorya kon sa unsang paagi ang espirituhang kalig-on sa duha ka babaye nakaapekto sa iyang kinabuhi:

"Sa bata pa ako, ang akong amahan dili miyembro sa Simbahan ug ang akong inahan nahimong dili aktibo. . . . Pipila ka bulan human sa akong ikawalong adlaw nga natawhan, si Lola Whittle milatas sa nasud sa pagbisita namo. Si Lola nabalaka nga ako ni ang akong magulang nga lalaki wala mabunyagi. Wala ako mahibalo unsay iyang gisulti ngadto sa akong mga ginikanan mahitungod niini, apan ako nasayud nga usa ka buntag gidala niya ang akong igsoong lalaki ug ako ngadto sa parke ug mipakigbahin kanamo sa iyang mga pagbati mahitungod sa importansya nga mabunyagan ug sa pagsimba kanunay. Wala ko makahinumdom sa partikular nga mga pulong nga iyang gisulti, apan kini nakatandog sa akong kasingkasing, ug sa wala madugay ang akong igsoong lalaki ug ako gibunyagan. . . .

"Si Lola migamit og igo lang kaisug ug pagtahud aron pagtabang sa among amahan nga makaila sa importansya sa paghatud namo sa simbahan para sa among mga miting. Sa tukma kaayong paagi, mitabang siya namo nga among mabati ang kaimportante sa ebanghelyo sa among kinabuhi."[7]

"Gitudlo sa Manluluwas kang Marta ug Maria nga ang mga babaye makaapil usab sa espirituhanong paagi sa Iyang buhat. Siya midapit kanila nga mamahimo nga Iyang mga disipulo ug makaambit sa kaluwasan."

Ang ikaduhang tinubdan sa espirituhanong kalig-on mao ang asawa ni Elder Scott, si Jeanene. Sa dihang sila nag-date naghisgot sila sa ilang kaugmaon. Si Jeanene, kinsa nagtubo sa panimalay nga lig-on ang tradisyon sa pagmisyon, mipahayag sa iyang tinguha nga maminyo sa usa ka returned missionary ngadto sa templo. Si Elder Scott, kinsa wala pa

ANG BATA, NI KATHLEEN PETERSON, DILI MAHIMONG PAKOPYAHAN

kaayo maghunahuna kabahin sa pag-misyon, natandog og maayo. "Miuli ko sa balay, ug ako walay nay laing mahunahuna pa. Wala ko makatulog sa tibuok gabii. . . . Human sa daghang mga pag-ampo mihukom ko nga makigkita sa akong bishop ug gisugdan akong pag-apply og misyon."[8] Bisan tuod si Jeanene mihatag kaniya sa giya ug pagdasig nga iyang gikinahanglan, si Elder Scott miingon, "Si Jeanene wala gayud misugo nako nga mag-misyon *para niya*. Gihigugma ko niya igo nga gipakigbahin ang iyang konbiksyon ug dayon gihatagan ko og oportunidad sa pagpili sa direksyon sa akong kinabuhi. Kaming duha miserbisyo og misyon ug sa wala madugay kami na-sealed sa templo. Ang kaisug ug pasalig ni Jeanene ngadto sa iyang tinuohan nakahimo sa tanang kalainan sa among kinabuhi. Ako nakasiguro nga dili unta namo makaplagan ang kalipay nga among natagamtam kon wala ang iyang lig-on nga pagtuo sa baruganan sa pagserbisyo og una sa Ginoo. Siya maayo kaayo, matarung nga panig-ingnan!"[9]

Ang kinaham nga himno namahayag, "Buhat sa anghel naa sa kababayen-an; Kini ang gasa nga atong tukuron." Kita may daghang ikahalad sa kinabuhi niadtong atong gihigugma.

Ang espirituhanon nga impluwensya niining mga babaye sa iyang kinabuhi nakatabang niining batan-ong lalaki—Elder Scott—sa paghimo sa pipila ka labing importante nga desisyon sa iyang kinabuhi: mabunyagan, magmisyon, ug maminyo sa templo.

Kita makatabang sa uban sa paghimo og matarung nga mga desisyon pinaagi sa atong ehemplo, mga lihok, mga pulong, ug personal nga pagkamatarung. Si Sister Carole M. Stephens, unang magtatambag sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Relief Society, mipahayag, "Kita anak nga mga babaye sa pakigsaad diha sa gingharian sa Ginoo, ug kita adunay oportunidad nga mahimong mga instrumento sa Iyang mga kamot. . . . Sa atong pag-apil sa buhat sa kaluwasan kada adlaw sa gagmay ug yano nga mga paagi—pagbantay, paglig-on, ug pagtudlo sa usag usa."[10] Samtang kita mosalig sa Espiritu ug mopadayon sa unahan

sa matinuoron ug mapainubsanong mga paningkamot sa pagtabang niadtong naglibut kanato nga mas maduol kang Kristo, kita magiyahan sa atong gibuhat ug malig-on sa pagbuhat niini, ug atong mabati ang hingpit nga kalipay sa pagdala sa mga anak sa Ginoo ngadto Kaniya.

Mamahimong usa ka Espirituhanon nga Impluwensya

Aron masayud sa atong responsibilidad, mangutana kita sa mga disipulo sa una, "Unsa may among pagabuhaton" (Mga Buhat 2:37) aron mahimong impluwensya sa espirituhanong paagi? Sa bag-ohay nga kinatibuk-ang komperensya, si Sister Burton midapit sa mga sister sa paghunahuna og "pipila ka posibling mga karatula sa 'tabang nga gikinahanglan' sa espirituhanong paagi kalabut sa buhat sa kaluwasan:

- Tabang nga gikinahanglan: mga ginikanan nga mopadako sa ilang mga anak diha sa kahayag ug kamatuoran
- Tabang nga gikinahanglan: mga anak nga babaye . . . , mga igsoong babaye . . . . mga iyaan . . . , mga ig-agaw, mga apohan, ug tinuod nga mga higala nga moserbisyo isip tigtudlo ug motabang diha sa dalan sa pakigsaad
- Tabang nga gikinahanglan: kadtong maminaw sa mga pag-aghat sa Espiritu Santo ug molihok base sa mga panghunahuna nga nadawat
- Tabang nga gikinahanglan: kadtong mosunod sa ebanghelyo matag adlaw sa ginagmay ug yano nga mga paagi
- Tabang nga gikinahanglan: mga family history ug temple worker nga mosumpay sa mga pamilya sa hangtud
- Tabang nga gikinahanglan: mga misyonaryo ug mga miyembro nga mosangyaw sa "maayong mga balita"—ang ebanghelyo ni Jesukristo
- Tabang nga gikinahanglan: mga tigluwas nga mangita sa mga nahisalaag
- Tabang nga gikinahanglan: mga motuman sa pakigsaad nga lig-ong mobarug alang sa kamatuoran ug matarung
- Tabang nga gikinahanglan: tinuod nga mga disipulo ni Ginoong Jesukristo."[11]

Dili kini bag-ong mga butang, apan kon kita mangita og mga oportunidad sa pag-apil sa buhat sa kaluwasan, atong mapalambo ang atong abilidad sa pagtabang sa atong palibut. Si Elder Ballard miingon, "Walay lain dinhi niining kalibutan nga ingon ka personal, ingon ka maamumahon, o makausab sa atong kinabuhi sama sa impluwensya sa usa ka matarung nga babaye."[12] Samtang atong gipalambo ang atong espirituhanong gahum pinaagi sa personal nga pag-ampo ug pagtuon sa kasulatan, hingpit nga pagkamasulundon, ug matinud-anong motuman sa atong mga pakigsaad, kita mamahimo niana nga impluwensya.

Lapas pa sa Unsay Atong Makita

Si Presidente Brigham Young (1801–1877) miingon, "Kahibalo ba mo sa kadako sa kaayohan nga mahimo sa mga inahan ug anak nga mga babaye sa Israel? Wala, imposible kana. Ug ang kaayohan nga ilang mahimo magauban kanila ngadto sa kahangturan."[13]

Ang matarung nga desisyon sa akong lola nakaapekto og maayo sa iyang pamilya lapas pa sa iyang nakita isip batan-ong babaye. Hinoon, ang espirituhanong impluwensya sa mga babaye sa akong pamilya mas nahiuna pa. Si Cherie nakaangkon sa iyang espirituhanong kalig-on gikan sa pag-obserbar sa iyang apohan sa tuhod (akong ikatulo nga apohan sa tuhod) si Elizabeth. Ang ehemplo ni Elizabeth sa hugot nga pagtuo ug pagpamatuod milahutay lapas sa duha ka henerasyon nga pagkadili aktibo aron sa pagtabang sa iyang apo sa tuhod nga si Cherie nga mausab ang naandang pagkabungkag sa pamilya ug aron mabalik sa Simbahan.

Samtang kita mahimong espirituhanong kalig-on niadtong naglibut kanato, ang atong impluwensya molapas pa sa atong nakita. Si Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) miingon, "Gitawag nato ang mga babaye sa Simbahan sa pagbarug alang sa pagkamatarung. Kinahanglang sugdan nila sa ilang kaugalingong mga panimalay. Matudlo nila kini sa ilang mga klase. Masulti nila kini sa ilang mga komunidad. . . .

"Akong nakita kini nga usa ka mahayag nga paglaum sa usa ka kalibutan nga paingon ngadto sa kaugalingong kalaglagan."[14]

Samtang atong gituman kining sugo, ang buhat sa Ginoo magpadayon sa atong palibut ug, labing importante, sa atong mga pamilya ug sa kinabuhi niadtong atong gihigugma. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 548.
2. James E. Talmage, *Jesus the Christ,* 3rd ed. (1916), 475.
3. *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society* (2011), 4–5.
4. Linda K. Burton, "Gikinahanglan: Mga Kamot ug mga Kasingkasing sa Pagpadali sa Buhat," *Liahona,* Mayo 2014, 122–123.
5. M. Russell Ballard, "Women of Righteousness," *Ensign,* Abr. 2002, 70.
6. "As Sisters in Zion," *Hymns,* nu. 309.
7. Richard G. Scott, "Usa ka Panig-ingnan ang Akong Gihatag Kaninyo," *Liahona,* Mayo 2014, 32.
8. Richard G. Scott, "Usa ka Panig-ingnan ang Akong Gihatag Kaninyo," 33.
9. Richard G. Scott, "Usa ka Panig-ingnan ang Akong Gihatag Kaninyo," 33.
10. Carole M. Stephens, "Kita Adunay Dako nga Rason nga Maglipay," *Liahona,* Nob. 2013, 117.
11. Linda K. Burton, "Gikinahanglan: Mga Kamot ug mga Kasingkasing sa Pagpadali sa Buhat," 124.
12. M. Russell Ballard, "Mga Inahan ug mga Anak nga Babaye," *Liahona,* Mayo 2010, 18.
13. *Discourses of Brigham Young,* sel. John A. Widtsoe (1954), 216.
14. Gordon B. Hinckley, "Magbarug nga Lig-on ug Dili Matarug," *Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa Pagpangulo,* Ene. 10, 2004, 22.

Dili SALA NGA MAHIMONG HUYANG

Ni Wendy Ulrich

"Takus ba gayud ako nga mosulod sa balay sa Dios? Unsaon nako pagkahimong takus kon dili ko hingpit?"

"Ang Dios makahimo ba nga ang akong kahuyang mahimong kalig-on? Nagpuasa ug nag-ampo ko sa daghang mga adlaw nga makuha kini nga problema gikan nako, apan ingon og walay kausaban."

"Sa misyon nagsunod ko sa ebanghelyo kanunay kay sa laing panahon sa akong kinabuhi, apan mas nakaamgo ko sa akong mga kasaypanan. Ngano, kon ako magtinarung og maayo, usahay mobati ko og dili maayo?"

Sa atong pagpamalandong sa maong mga pangutana, importante nga masabtan nga samtang ang *sala* dili malikayan nga makapalayo nato sa Dios, *ang kahuyang,* dili damhon, makagiya nato ngadto Kaniya.

Pag-ila tali sa Sala ug Kahuyang

Sagad kitang maghunahuna sa sala ug kahuyang nga lain-laing matang sa depekto sa atong mga kalag, lain-laing kagrabe sa kalapasan. Apan ang mga kasulatan nagpasabut nga ang sala ug kahuyang lahi ra kaayo, nagkinahanglan og lain-laing mga pagtambal, ug dunay potensyal nga makamugna og lain-laing mga resulta.

Kadaghanan nato mas pamilyar sa sala kay sa gusto natong angkunon, apan atong ribyuhon: Ang sala mao ang pagpili sa pagsupak sa mga sugo sa Dios o pagsukol batok sa Kahayag ni Kristo nga ania nato. Ang sala mao ang usa ka pagpili sa pagsalig ni Satanas kay sa Dios, nagbutang kanato nga masilag sa atong Amahan. Dili sama nato, si Jesukristo hingpit nga walay sala ug makatubos sa atong mga sala. Kon kita sinserong maghinulsol—lakip sa pag-usab sa atong hunahuna, kasingkasing, ug kinaiya;

Ang mga limitasyon ug mga kakulangan dili mga sala ug dili makapugong nato nga mahimong limpyo ug takus sa Espiritu.

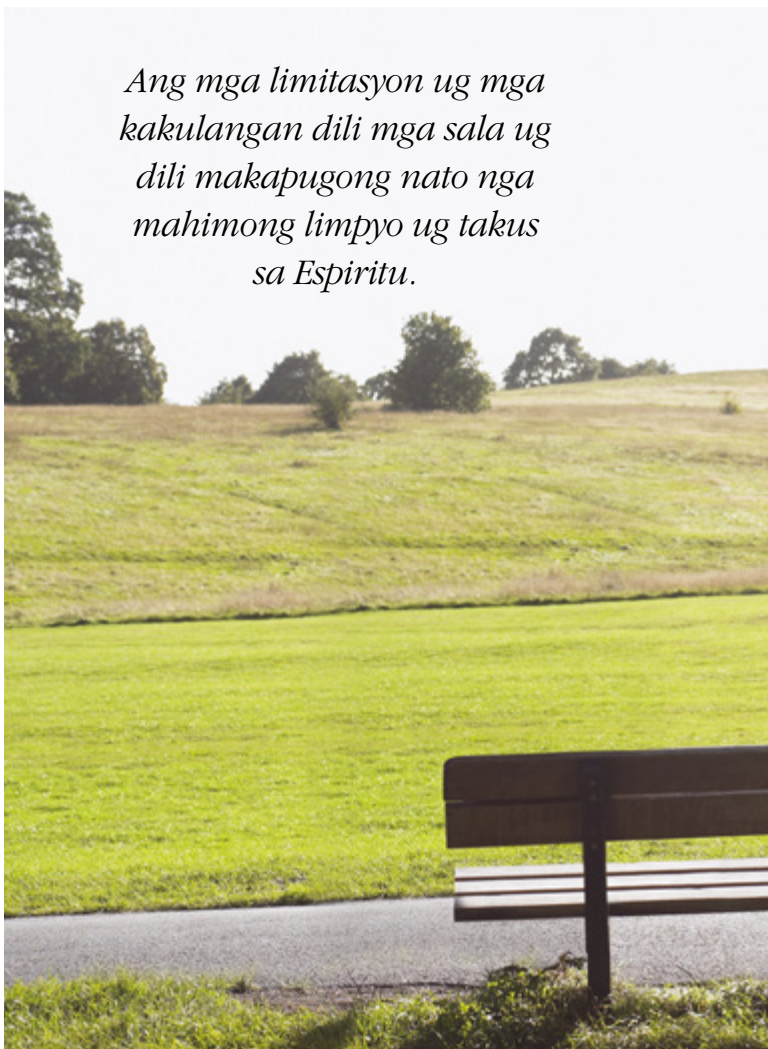

IBABAW: GILITRATOHAN SA ISTOCK/THINKSTOCK; UBOS: GILITRATOHAN SA PHOTODISC/THINKSTOCK

Samtang ang atong sala walay duha-duha makapalayo nato gikan sa Dios, ang kahuyang sa laing bahin, makagiya nato padulong Kaniya.

nagtanyag og angay nga mga pagbasol o mga pagkumpisal; maghimo og mga pagpahiuli kon mahimo; ug dili na usbon ang sala sa umaabut—atong magamit ang Pag-ula ni Jesukristo, mapasaylo sa Dios, ug malimpyo pag-usab.

Ang pagkalimpyo importante tungod kay walay mahugaw nga butang ang pagadawaton atubangan sa Dios. Apan kon ang atong tumong mao lamang nga mahimong inosente sama sa dihang mibiya kita sa presensya sa Dios, mas maayo pang nagpabilin kitang naghigda nga komportable sa atong mga kuna sa tibuok natong mga kinabuhi. Hinoon, mianhi kita sa kalibutan aron makat-on pinaagi sa kasinatian sa pag-ila sa maayo gikan sa dautan, motubo sa kaalam ug kahanas, magpuyo sa mga hiyas nga atong giampingan, ug moangkon sa mga personalidad sa pagkadiosnon—kauswagan nga dili nato mahimo gikan sa luwas nga mga limitasyon sa kuna.

Ang kahuyang sa tawo dunay importante kaayo nga papel niining mahinungdanong katuyoan sa pagka-mortal. Sa dihang si Moroni nabalaka nga ang iyang kahuyang sa pagsulat maoy

ANG SAAD SA PAG-ULA

"Ang pagpahiuli unsay dili nimo mapahiuli, pag-alim sa samad nga dili nimo maayo, pag-ayo nianang imong naguba ug dili maayo mao gayud ang katuyoan sa pag-ula ni Kristo. . . .

"Akong sublion, gawas sa pipila lang kinsa miapil sa perdisyon, walay kinaiya, walay pagkaadik, walay rebelyon, walay kalapasan, walay apostasiya, walay krimen ang dili maapil sa saad sa hingpit nga pagpasaylo. Mao kana ang saad sa pag-ula ni Kristo.

Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "The Brilliant Morning of Forgiveness," *Ensign,* Nob. 1995, 19–20.

makaingon nga bugal-bugalan sa mga Hentil ang sagrado nga mga butang, ang Ginoo mihatag niya'g kasiguroan niini nga mga pulong:

"Ug kon ang tawo moduol ngari kanako Ako mopakita ngadto kanila sa ilang kahuyang. Ako mohatag ngadto sa mga tawo og kahuyang nga sila mahimo nga magpaubos; ug ang akong grasya igo alang sa tanan nga mga tawo nga magpaubos sa ilang mga kaugalingon sa akong atubangan; kay kon sila magpaubos sa ilang mga kaugalingon sa akong atubangan, ug magbaton og hugot nga pagtuo ngari kanako, niana Ako mohimo sa mahuyang nga mga butang nga mahimo nga malig-on ngadto kanila." (Ether 12:27; tan-awa usab sa 1 Mga Taga-Corinto 15:42–44; 2 Mga Taga-Corinto 12:7–10; 2 Nephi 3:21; ug Jacob 4:7).

Ang mga implikasyon niining pamilyar nga kasulatan tulukibon ug nagdapit nato sa pag-ila sa sala (giawhag ni Satanas) gikan sa kahuyang (gihulagway dinhi isip kondisyon nga "gihatag" ngari nato sa Dios).

Mahimong atong ihulagway ang kahuyang isip limitasyon sa atong kaalam, gahum, ug kabalaan nga moabut isip usa ka tawo. Isip mga mortal natawo kita nga walay mahimo ug nagsalig, uban sa lain-laing pisikal nga kasaypanan ug natural nga mga kalagmitan. Nagdako ug gilibutan kita sa ubang huyang nga mga mortal, ug ang ilang mga pagtulun-an, mga ehemplo, ug pagtagad nato masalaypon ug usahay makadaot. Sa atong huyang, mortal nga kahimtang magantus kita sa pisikal ug emosyonal nga mga sakit, kagutom, ug kakapoy. Makasinati kita og tawhanong emosyon sama sa kasuko, kasubo, ug kahadlok. Kulang kita og kaalam, kahanas, abilidad sa paglahutay, ug kalig-on. Ug ubos kita sa mga tintasyon sa daghang mga matang.

Bisan og Siya walay sala, si Jesukristo hingpit nga miapil nato sa kahimtang sa mortal nga kahuyang

PAG-ILA SA SALA UG KAHUYANG

	Sala	Kahuyang
Kahulugan?	Tinuyo nga pagsupak sa Dios	Tawhanong limitasyon, sakit
Tinubdan?	Giawhag ni Satanas	Kabahin sa atong moral nga kinaiya
Mga ehemplo?	Tinuyo nga pagsupak sa mga sugo sa Dios, nagtuo kang Satanas kay sa Dios.	Dali madala sa pagtintal, emosyon, kakapoy, pisikal o mental nga sakit, pagkaignorante, natural nga mga kalagmitan, truma, kamatayon.
Aduna ba si Jesus?	Wala	Oo
Ang atong mga tubag mao ang?	Paghinulsol	Pagkamapainubsanon, hugot nga pagtuo kang Kristo ug paningkamot sa pagbuntog
Tubag sa Dios?	Pagpasaylo	Grasya—usa ka makapahimo nga gahum
Nga moresulta sa?	Pagkalimpyo gikan sa sala	Pag-angkon og kabalaan, kalig-on

(tan-awa sa 2 Mga Taga-Corinto 13:4). Natawo siya nga bata nga walay mahimo sa usa ka mortal nga lawas ug gipadako sa dili hingpit nga mga magbalantay. Kinahanglan siyang makat-on sa paglakaw, pag-istorya, pagtrabaho, ug pakigsabut-sabut sa uban. Gutumon ug kapuyon Siya, mobati og emosyon sa tawo, ug masakit, mag-antus, magdugo, ug mamatay. Siya "nga sa tanang paagi gitintal ingon kanato, hinoon wala makasala," mitugyan sa Iyang kaugalingon ngadto sa pagka-mortal aron Siya "mobati sa pagkaluoy kanato sa atong mga kaluyahon" ug motabang nato sa *atong* mga kahuyang (Mga Hebreohanon 4:15; tan-awa usab sa Alma 7:11–12).

Dili kita makahinulsol tungod sa pagkahuyang—ni ang kahuyang mismo makahimo nato nga dili limpyo. Dili kita motubo sa espirituhanong paagi gawas kon kita *mosalikway* sa sala, apan dili usab kita motubo sa espirituhanong paagi gawas kon kita *modawat* sa atong kahimtang sa tawhanong kahuyang, motubag niini uban ang pagkamapainubsanon ug hugot nga pagtuo, ug makat-on pinaagi sa atong kahuyang sa pagsalig sa Dios. Sa dihang si Moroni nabalaka sa kahuyang sa iyang pagsulat, ang Dios wala mosulti niya sa paghinulsol. Hinoon, ang Ginoo mitudlo niya nga magmapainubsanon ug magbaton og hugot nga pagtuo ni Kristo. Kon kita maaghup ug matinud-anon, ang Dios nagtanyag og grasya—dili kapasayloan—isip solusyon alang sa kahuyang. Ang Bible Dictionary mipasabut nga ang grasya usa ka makapahimo nga gahum gikan sa Dios sa pagbuhat unsay dili nato mabuhat sa atong kaugalingon (tan-awa sa Bible Dictionary, "Grace")—ang angay nga diosnong solusyon diin Siya "mohimo sa mahuyang nga mga butang nga mahimo nga malig-on ngadto kanila."

Pagpakita og Pagkamapainubsanon ug Hugot nga Pagtuo

Sa sayo pa sa atong kasinatian sa Simbahan, gitudloan kita sa importante nga mga elemento sa paghinulsol, apan unsaon gayud nato sa pagpalambo og pagkamapainubsanon ug hugot nga pagtuo? Hunahunaa ang mosunod:

- **Pamalandong ug pag-ampo.** Tungod kay kita huyang, tingali dili ta makabantay nga kita nakahimo na og *sala* (nagtawag sa diha-diha ug lawom nga kausaban sa hunahuna, kasingkasing, ug kinaiya) o uban sa *kahuyang* (nagtawag sa mapainubsanon, padayon nga paningkamot, pagkat-on, ug kalamboan). Giunsa nato pagtan-aw kining mga butanga magdepende giunsa kita pagpadako ug sa atong kahingkod. Tingali dunay elemento sa sala ug kahuyang sa usa ka kinaiya. Ang pagsulti nga ang usa ka sala usa ka kahuyang mosangpot sa pagpangatarungan imbis maghinulsol. Ang pagsulti nga ang usa ka kahuyang usa ka sala moresulta sa kaulaw, pagbasol, kaalaot, ug dili na mosalig sa mga saad sa Dios. Ang pagpamalandong ug pag-ampo makatabang nato sa paghimo niini nga mga kalainan.
- **Prayoridad.** Tungod kay kita huyang, dili kita makahimo sa matag gikinahanglan nga kausaban diha-diha dayon. Samtang magmapainubsanon ug magmatinud-anon kita sa pagbuntog sa atong tawhanong kahuyang pipila ka aspeto kada higayon, hinay-hinay natong makunhuran ang pagkaignorante, makahimo og maayong mga sumbanan nga maandan, maduganga ang atong pisikal ug emosyonal nga kahimsog ug kalagsik, ug maglig-on sa atong pagsalig sa Ginoo.

GILITRATOHAN SA ISTOCK/THINKSTOCK

Ang Dios makatabang nato nga makahibalo asa magsugod.

- **Plano.** Tungod kay kita huyang, ang pagpalig-on magkinahanglan og dugang nga matarung nga tinguha ug dakong pagdisiplina sa kaugalingon. Magkinahanglan usab kita og plano, magkat-on gikan sa atong mga sayop, magpalambo og mas epektibo nga mga estratehiya, mag-usab sa atong mga plano, ug mosulay pag-usab. Magkinahanglan kita og tabang gikan sa mga kasulatan, importante nga mga libro, ug ubang mga tawo. Magsugod kita sa ginagmay, maglipay sa kalamboan, ug morisgo (bisan og mobati kita nga risgo ug huyang). Nagkinahanglan kita og suporta sa pagtabang nato sa paghimo og maayo nga mga pagpili bisan og kita gikapoy o nawad-an sa paglaum ug mga plano sa pag-usab kon kita masayop.
- **Pagbaton og pailub.** Tungod kay kita huyang, ang kausaban tingali magkinahanglan og panahon. Dili lang dayon nato masalikway ang atong kahuyang sama sa atong pagsalikway sa sala. Ang mapainubsanon nga mga disipulo andam mobuhat sa unsay gikinahanglan, magkat-on nga dali makabangon, mapaningkamuton, ug dili mohunong. Ang pagkamapainubsanon makatabang nato nga dunay pailub sa atong mga kaugalingon ug sa uban kinsa huyang usab. Ang pailub usa ka timailhan sa atong hugot nga pagtuo sa Ginoo, pasalamat alang sa Iyang pagsalig kanato, ug pagsalig sa Iyang mga saad.

Bisan kon kita sinserong maghinulsol sa atong mga sala, makaangkon og kapasayloan, ug mahimong limpyo pag-usab, magpabilin kitang huyang. Ubos gihapon kita sa sakit, emosyon, pagka-ignorante, natural nga mga kalagmitan, kakapoy, ug tintasyon. *Apan ang mga limitasyon ug mga kakulangan dili mga sala ug dili makapugong nato nga mahimong limpyo ug takus sa Espiritu*.

Kahuyang ngadto sa Kalig-on

Samtang si Satanas gustong mogamit sa atong kahuyang sa pagdani nato sa pagpakasala, ang

PAG-ILA SA MAPUSLANON NGA KAHASOL SA KONSYENSYA (DIOSNONG KASUBO) UG PAGKAMAPAINUBSANON GIKAN SA DILI MAKATABANG NGA SAYOP NGA IMITASYON NGA MAO ANG KAULAWAN

Mapuslanon nga Kahasol sa Konsyensya—Diosnong Kasubo alang sa Sala	Hugot nga Pagtuo ug Pagkamapainubsanon—Kristohanong Kaaghup sa Kahuyang	Makadaot nga Pagkaulaw—Dili Makatabang nga Imitasyon
Kita kalagmitan: • Mobati og kasubo sa pagsupak sa atong moral nga sumbanan. • Mohinulsol, mousab sa atong hunahuna, kasingkasing, kinaiya. • Madayganon, mokumpisal sa atong mga sayop, maningkamot sa pag-ayo. • Motubo ug magkat-on. • Makakita sa atong mga kaugalingon nga natural nga maayo, may bili. • Magtinguha sa pagpahiangay sa atong kinaiya uban sa positibo nga konsepto sa atong kaugalingon. • Mosalig sa hingpit sa matubsanong gahum sa Pag-ula ni Jesukristo.	Kita kalagmitan: • Mobati og kalma nga kasiguroan ug pagdawat sa kaugalingon, bisan sa atong tanang kasaypanan. • Morisgo aron makatubo ug makasalmot. • Moangkon og mga responsibilidad alang sa mga sayop, motinguha nga mouswag. • Makat-on gikan sa mga sayop ug mosulay pag-usab. • Mopalambo og makalingaw nga kinaiya ug motagamtam sa kinabuhi ug sa uban. • Motan-aw sa atong mga kahuyang isip naghatag kanato og susama nga sitwasyon sa uban. • Magmapailubon sa mga kahuyang ug mga kasaypanan sa uban • Modako ang pagsalig sa gugma ug tabang sa Dios	Kita kalagmitan: • Mobati nga walay bili, walay paglaum. • Mosulay sa pagtago sa atong mga kahuyang gikan sa uban. • Mahadlok nga mahibaloan. • Mobasul sa uban tungod sa mga problema. • Maglikay sa risgo, nagtan-aw sa kapakyasan nga makapaubos. • Makigkompetensya ug motandi sa atong mga kaugalingon sa uban. • Mahimong dili masaligon ug badlungon o maduha-duhaon. • Mabiay-biayon o sobra ra ka seryoso. • Mabalaka sa atong mga kapakyasan o sa atong bintaha. • Mahadlok sa pagsalikway ug kasilag sa Dios.

Dios makagamit sa tawhanong kahuyang sa pagtudlo, paglig-on, ug pagpanalangin nato. Lahi sa unsay atong gipaabut o gilauman, hinoon, ang Dios dili kanunay "mohimo sa huyang nga mga butang nga mahimong lig-on" ngari nato pinaagi sa pagkuha sa atong kahuyang. Sa dihang si Apostol Pablo nagbalik-balik sa pag-ampo nga kuhaon sa Dios ang "tunok dinhi sa lawas" nga gigamit ni Satanas sa pagpasakit kaniya, ang Dios misulti ni Pablo, "Ang akong grasya igo alang kanimo: kay ang akong gahum ginahingpit diha sa kahuyang" (2 Mga Taga-Corinto 12:7, 9).

Dunay daghang mga paagi nga ang Ginoo mohimo sa "mahuyang nga mga butang nga mahimo nga malig-on." Bisan og Iyang kuhaon ang kahuyang pinaagi sa talagsaong tambal nga atong gilauman, sa akong personal nga kasinatian talagsa ra kini. Pananglitan, wala koy nakita nga ebidensya nga ang Dios mikuha sa kahuyang ni Moroni sa pagsulat human sa inila nga bersikulo sa Ether 12. Mahimong himoon sa Dios ang huyang nga mga butang nga malig-on pinaagi sa pagtabang nato sa pagbuntog sa atong mga kahuyang, makaangkon og angay nga panglantaw mahitungod niini, ug mopalambo niini sa hinay-hinay. Usab, ang mga kalig-on ug mga kahuyang sa kasagaran sumpay ra (sama sa kalig-on sa determinasyon ug kahuyang sa pagkagahig ulo), ug kita makakat-on sa paghatag og bili sa kalig-on ug pagpugong sa kahuyang nga nag-uban niini.

Adunay lain, gani mas gamhanang paagi nga mahimo sa Dios ang huyang nga mga butang nga malig-on ngari nato. Ang Ginoo miingon ngadto ni Moroni sa Ether 12:37, "Tungod kay ikaw nakakita sa imong kahuyang ikaw himoon og malig-on, gani ngadto sa paglingkod sa dapit diin Ako nag-andam diha sa mga mansyon sa akong Amahan."

Dinhi ang Dios wala motanyag sa pag-usab sa kahuyang ni Moroni, apan sa pag-usab ni Moroni. Pinaagi sa pagpaningkamot sa hagit sa tawhanong kahuyang, si Moroni—ug kita—makat-on og gugma nga putli, kapuangod, kaaghup, pailub, kaisug, taas nga pag-antus, kaalam, kalagsik, pagpasaylo, pagkadali makabangon o resilience, pasalamat, pagkamamugnaon, ug daghan pang laing mga hiyas nga makahimo nato nga mas sama sa Amahan sa Langit. Mao kini ang mga hiyas nga atong palamboon sa pag-anhi sa kalibutan, ang Kristohanong mga kinaiya nga mag-andam nato alang sa mga mansyon sa kalangitan.

Mas makita ang gugma, kaalam, ug matubsanong gahum sa Dios diha sa Iyang abilidad sa paghimo sa atong mga pakigbisog sa tawhanong kahuyang ngadto sa bililhong diosnong mga hiyas ug mga kalig-on nga makapahimo nato nga mas sama Kaniya. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

PAGHULAGWAY SA LITRATO PINAAGI NI COLIN LIGERTWOOD

Ni Elder W. Christopher Waddell
Sa Seventy

Relihiyon NGA PUTLI

Ang pagserbisyo nga dili maghunahuna sa kaugalingon—pagkalimot sa atong kaugalingon, pagtubag sa mga panginahanglan sa uban, ug paghalad sa atong kaugalingon sa pagserbisyo nila—sa kanunay mao ang timaan sa mga disipulo ni Jesukristo.

Sa Mateo kapitulo 11 ang Manluluwas nagtudlo kanato og importanting leksyon pinaagi sa Iyang *lihok* agi og tubag ngadto sa gipangutana sa mga disipulo ni Juan Bautista:

"Sa pagkadungog ni Juan didto sa bilanggoan mahitungod sa mga nabuhat ni Kristo, iyang gipaadtoan siyag mga tinun-an niya,

"Nanag-ingon kaniya, Ikaw ba kadtong moanhi, o magpaabut pa ba kamig lain?

"Kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, Adtoa ug suginli ninyo si Juan sa mga butang nga inyong nadungog ug nakita:

"Ang mga buta makakita na, ug ang mga bakul makalakaw na, ug ang mga sanlahon nangahinlo, ug ang mga bungol makabati na, ug ang mga patay gipamanhaw, ug ang mga kabus gikawalihan sa maayong balita" (Mateo 11:2–5).

Imbis nga mohatag og mubo nga doktrinal nga pagpasabut nga naghulagway nga Siya, sa tinuoray, "kadtong moanhi," ang Manluluwas mitubag pinaagi sa Iyang binuhatan—Iyang ehemplo sa pagserbisyo.

Sa Abril 2014 nga kinatibuk-ang komperensya, si Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipahinumdom kanatong tanan: "Kita labing makaserbisyo sa atong Amahan sa Langit pinaagi sa matarung nga pag-impluwensya sa uban ug pagserbisyo kanila. Ang labing maayong panig-ingnan kinsa nabuhi dinhi sa kalibutan mao ang atong Manluluwas, si Jesukristo."[1]

Ang pagserbisyo nga dili maghunahuna sa kaugalingon—pagkalimot sa atong kaugalingon, pagtubag sa mga panginahanglan sa uban, ug paghalad sa atong kaugalingon sa pagserbisyo nila—sa kanunay mao ang timaan sa mga disipulo ni Jesukristo. Sama sa gitudlo ni Haring Benjamin sobra sa 100 ka tuig sa wala pa matawo ang Manluluwas, "Kon kamo anaa sa pag-alagad sa inyong mga isigkatawo kamo anaa lamang sa pag-alagad sa inyong Dios" (Mosiah 2:17).

Si Santiago nagpahinumdom kanato nga ang mahinungdanong bahin sa "relihiyon nga putli" makaplagan sa atong pagserbisyo sa uban samtang kita "[mo]duaw sa mga ilo ug mga babayeng balo sa ilang mga pagkaguol" (Santiago 1:27). Ang "relihiyon nga putli" labaw pa sa pagpahayag sa pagtuo; kini ang pagpakita sa pagtuo.

Higugmaa ang Inyong Isig Ka Ingon

Tunga-tunga sa Hulyo 1984, mga pipila lang ka semana human ang akong asawa, si Carol, ug ako naminyo sa Los Angeles California Temple, kami padulong sa Utah, diin akong sugdan ang akong pagpanarbaho ug humanon ni Carol ang iyang pag-eskwela sa kolehiyo. Lahi-lahi nga sakyanan ang among gi-drayban. Sulod niining duha ka sakyanan, among gidala ang tanan namong gipanag-iya.

Mga tunga-tunga sa among destinasyon, gilugar ni Carol ang iyang sakyanan ug misugod sa pagsinyas nako. Kini panahon nga wala pay mga cell phone ug smartphone,

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI ANNIE HENRIE

texting ug Twitter. Nagtan-aw sa iyang panagway diha sa bintana sa sakyanan, makita nako nga dili maayo ang iyang gipamati. Siya misinyas nga siya makapadayon sa pag-drayb, apan nabalaka ko sa akong bag-ong asawa.

Samtang nagkaduol nami sa gamayng lungsod sa Beaver, Utah, gilugar na usab niya iyang sakyanan, ug nakabantay ko nga kinahanglan na niyang mohunong. Nagkasakit siya ug dili na makapadayon. Kami adunay duha ka sakyanan nga puno sa mga sinina ug mga regalo sa kasal, apan sa walay swerte gamay ra among kwarta. Wala mi budget para sa hotel. Dili ko sigurado unsay buhaton.

Kaming duha wala pa kaadto sa Beaver, ug wala masayud kon unsay buhaton, nag-drayb mi og pipila ka minutos hangtud nakakita ko og parke. Mihunong mi sa parkinganan ug nakakita og landong sa kahoy, diin akong gibutang ang habol aron makapahulay si Carol.

Mga pipila ka minuto ang milabay laing sakyanan ang miabut sa parkinganan ug mihunong tupad sa among duha ka sakyanan. Usa ka babaye, mga kaedad sa among inahan, migawas sa iyang sakyanan ug nangutana kon aduna bay problema ug kon makatabang ba siya. Siya miingon nga siya nakamatikod namo samtang siya nag-drayb ug mibati nga mohunong siya. Sa dihang among gipasabut sa among sitwasyon, siya diha-diha dayon midapit namo nga moadto sa iyang balay, diin kami makapahulay kutob sa among gikinahanglan.

Sa wala madugay anaa na kami sa komportabling higdaanan sa bugnawng kwarto sa basement sa iyang balay. Sa dihang nakapahimutang nami, kining buotan kaayo nga sister misulti nga siya adunay pipila ka mga adtuon ug mabilin mi nga kami-kami lang sulod sa pipila ka oras. Siya miingon nga kon kami gutumon, mahimo ming mokaon unsay among makita diha sa kusina, ug kon kami mobiya nga wala pa siya kauli, siradoan lang namo ang atubangan nga pultahan.

Human makatulog og tarung, si Carol mibati nga miarang-arang ug among gipadayon ang among pagbiyahe nga wala na mohapit sa kusina. Sa among pagbiya, wala pa makauli ang buotan nga babaye. Sa among kaulaw, wala namo gisulat ang address ug wala mi makatarung og pasalamat sa buotang Samarianhon, kinsa mihunong ug mibukas sa iyang panimalay para sa mga nanginahanglang estranghero.

Samtang namalandong ko niining kasinatian, ang mga pulong ni Presidente Thomas S. Monson, kinsa nagsunod sa sugo sa Manluluwas nga "lakaw ug buhata ang ingon" (tan-awa sa Lucas 10:37) sama ni bisan kinsa nga tawo, makahunahuna: "Dili kita tinud-anay nga mahigugma sa Dios kon dili nato higugmaon ang atong isig ka ingon niining mortal nga kinabuhi."[2]

Kon kita makasugat og "isig ka ingon"—diha sa dalan o diha sa atong panimalay, diha sa playground o sa atong eskwelahan, sa trabahoan o sa simbahan—samtang kita nagtinguha, nakakita, ug nagbuhat, kita mahimong mas mahisama sa Manluluwas, nagpadayon sa pagpanalangin ug pagserbisyo.

Pagtinguha

Si Elder Neal A. Maxwell (1926–2004) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo:

"Dili sama sa atong talagsaong Manluluwas, siguradong dili kita maka-ula sa mga sala sa katawhan! Dugang pa, siguradong dili nato madala ang tanang mortal nga mga sakit, kahuyang, ug kasubo (tan-awa sa Alma 7:11–12).

"Apan, sa atong ginagmay nga paagi, sama sa pagdapit sa Manluluwas, kita maningkamot nga mahimong 'gani sama [Kaniya]' (3 Nephi 27:27)."[3]

Samtang kita magtinguha nga mahimong sama Kaniya, uban sa kinasingkasing nga tinguha sa pagpanalangin sa "isig ka ingon," kita mahatagan og mga oportunidad sa pagkalimot sa atong kaugalingon ug pagtabang sa uban. Kini nga mga oportunidad mahimong kanunay dili sayon, nagsulay sa atong tinuod nga tinguha nga mahimong mas mahisama sa Agalon, kansang pagserbisyo labaw sa tanan, ang Iyang mahangturong Pag-ula, dili gayud sayon. "Bisan pa niana," Siya mipahayag, "himaya ngadto sa Amahan, ug Ako nakaambit ug nakahuman sa akong mga pagpangandam alang sa mga katawhan" (D&P 19:19).

Ang matinuorong pagtinguha nga mas mahisama sa Manluluwas makapahimo kanato nga makakita sa unsay dili unta nato makit-an. Ang among buotan nga Samarianhon nagkinabuhi nga maduol sa Espiritu aron makatubag sa pagdasig ug pagduol sa nanginahanglang estranghero.

Pagkakita

Ang pagtan-aw gamit ang espirituhanon nga mga mata mao ang pagkakita sa mga butang kon unsa gyud kini ug sa pag-ila sa mga panginahanglan nga wala nato mamatikdi. Sa sambingay sa karnero ug kanding, wala niadtong "napanalanginan" ni niadtong "gitunglo" nakaila sa Manluluwas diha kanila nga gigutom, giuhaw, hubo, o nabilanggo. Sila mitubag sa ilang ganti pinaagi sa pagpangutana, "Kanus-a ba kami nakakita kanimo?" (Tan-awa sa Mateo 25:34–44).

Kadto lamang nakakita gamit ang espirituhanong mga mata, makaila sa panginahanglan, mobuhat ug mopanalangin niadtong nag-antus. Ang among buotan nga Samarianhon nakaila sa panginahanglan samtang siya nakakita gamit ang espirituhanong mga mata.

Paglihok

Kita mahimong nakakita sa mga panginahanglan sa atong palibut apan mibati nga dili sarang sa pagtubag, naghunahuna nga ang naa kanato dili paigo. Samtang kita nagtinguha nga mahimong sama Kaniya ug samtang atong makita ang panginahanglan sa atong isig ka ingon pinaagi sa espirituhanong mga mata, kita kinahanglang mosalig nga ang Ginoo motabang kanato, ug dayon kita molihok.

Sa pagsulod sa templo, si Pedro ug Juan nakakita og tawo nga "bakul sukad pa sa iyang pagkahimugso" kinsa nangayo og limos kanila (tan-awa sa Mga Buhat 3:1–3). Ang tubag ni Pedro usa ka ehemplo ug pagdapit kanatong tanan:

"Ako walay salapi o bulawan, apan sa ania kanako hatagan ko ikaw: Sa ngalan ni Jesukristo nga Nazaretnon paglakaw.

"Ug iyang gikuptan siya sa tuong kamot ug gialsa" (Mga Buhat 3:6–7).

Kita mahimong molihok pinaagi sa paggahin sa atong panahon ug paghatag sa atong talento, mabinationg pulong, o pisikal nga buhat. Samtang kita nagtinguha ug nakakita, kita mabutang sa mga kahimtang ug sitwasyon diin kita makalihok ug makapanalangin. Ang among buotan nga Samarianhon milihok. Iya kaming gipasulod sa iyang balay ug mihatag kanamo unsay anaa kaniya. Sa tinuoray siya miingon, "Kay aduna ko niini hatagan ko kamo." Mao gyud ni ang atong gikinahanglan.

Si Presidente Monson mitudlo niining sama nga mga baruganan:

"Kitang tanan, sa panaw sa pagka-mortal, mobiyahe sa atong kaugalingong Dalan sa Jericho. Unsa kaha ang inyong kasinatian? Unsa kaha ang akong kasinatian? Mapakyas kaha ko sa pagmatikod niadtong biktima sa mga kawatan ug nanginahanglan sa akong tabang? Kamo ba?

"Ako ba kaha ang makakita sa nasakitan ug nakadungog sa iyang pangamuyo, apan mobalhin sa pikas dalan? Kamo ba?

"O ako ba kaha ang makakita, makadungog, mihunong, ug mitabang? Kamo ba?

"Si Jesus mihatag sa atong panultihon, 'Lakaw ug buhata ang ingon.' Kon kita mosunod niana nga pamahayag, kita makakita sa atong mahangturong panglantaw sa hingpit nga kalipay nga panagsa ra matupngan ug dili malabwan."[4]

Samtang kita mahimong mas mahisama sa Manluluwas pinaagi sa pagtinguha, pagkakita, ug paglihok, kita masayud sa katinuod sa pulong ni Haring Benjamin: "Kon kamo anaa sa pag-alagad sa inyong mga isigkatawo kamo anaa lamang sa pag-alagad sa inyong Dios" (Mosiah 2:17). ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Richard G. Scott, "Usa ka Panig-ingnan ang Akong Gihatag Kaninyo," *Liahona,* Mayo 2014, 35.
2. Thomas S. Monson, "Gugma—ang Kahulugan sa Ebanghelyo," *Liahona,* Mayo 2014, 91.
3. Neal A. Maxwell, "Apply the Atoning Blood of Christ," *Ensign,* Nob. 1997, 22.
4. Thomas S. Monson, "Your Jericho Road," *Ensign,* Mayo 1977, 71.

PAGTINGUHA NGA KINASINGKASING

PAGKAKITA UBAN SA ESPIRITUHANONG MGA MATA

PAGLIHOK UG PAGPANALANGIN

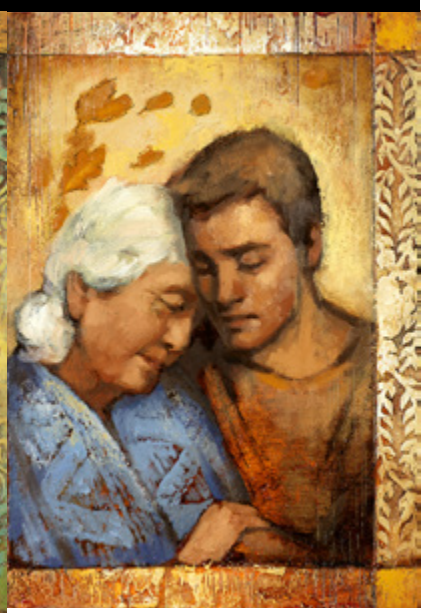

합소서
Need Thee Every Hour

“Nagkinahanglan Ko Nimo MATAG TAKNA”

Kon wala na mi kahibalo unsay pay itudlo, ang akong kompanyon misugyot nga manganta mi og himno.

Ni Jonathan H. Westover

Usa ka nindot nga hapon sa Dominggo sa akong misyon didto sa Balsan, Korea, ang akong kompanyon ug ako nanamilit sa mga miyembro human sa pagsimba ug molakaw na unta mi aron mag-proselyte sa dihang ang ward mission leader mipaila-ila namo sa 12 anyos nga batang lalaki, si Kong Sung-Gyun. Misimba siya nianang adlawa ug gustong makat-on pa sa ebanghelyo.

Dayag lang nga ganahan mi sa kahigayunan sa pagtudlo niya, apan nahadlok usab ko mahitungod sa pagtudlo sa tawo nga bata pa kaayo. Nakahukom mi sa pagsiguro nga kami dunay pagtugot sa iyang mga ginikanan, mao nga nanawag ko sa balay ni Kong Sung-Gyun ug nakigsulti og kadiyot sa iyang inahan, si Pak Mi-Jung. Nasurprisa ko sa dihang siya miingon nga siya nalipay nga ang iyang anak nangita og katambongan nga simbahan ug nga siya malipay nga kami motudlo kaniya.

Wala Damha nga mga Investigator

Pagkasunod gabii miabut mi sa balay sa batang lalaki, andam nga motudlo. Nasurprisa mi pagkahibalo nga si Pak Mi-Jung gusto usab namo nga motudlo sa iyang anak nga babaye, si Kong Su-Jin. Ug tungod kay estranghero kami sa iyang panimalay, si Pak Mi-Jung gusto usab moapil sa mga leksyon. Dayag lang nga nalipay mi nga motudlo kutob sa gusto nga maminaw.

Human sila mohatag namo og meryenda, nanglingkod mi ug nagsugod sa pagsulti. Imbis magsugod dayon mi sa leksyon, si Pak Mi-Jung gusto nga makaila pa namo ug mosulti namo sa sirkumstansya sa iyang pamilya. Miistorya siya namo mahitungod sa ilang bag-ong mga pagsulay ug mga kalisud nga ilang giagian, lakip sa bag-ong pagpakigbisog sa iyang anak nga lalaki sa kanser. Malampuson siyang miagi sa pagtambal ginamit ang radiation, ug ang kanser karon nawala, apan ang mga doktor mipasidaan nila nga kini mahimong mobalik pag-usab bisan unsang orasa. Kini lisud kaayo sa pamilya. Working-class sila nga pamilya, ug ang amahan kinahanglang motrabaho pag-ayo aron duna silay kapuy-an ug pagkaon.

Nakugang ko ug naguol sa mga pagsulay sa ilang mga kinabuhi. Ang kinabuhi dili sayon alang kanila, apan ang kasuod sa pamilya klaro kaayo kay sa akong nakita sa bisan kinsa nga pamilya nga akong nahimamat sa Korea, nga maoy masulti sa katilingban nga family-oriented sama sa Korea. Mibiya kami sa ilang panimalay nianang gabhiona nga mas nakaila pa niining espesyal nga pamilya ug nakabaton sa oportunidad sa pagpakigbahin sa mensahe sa ebanghelyo uban kanila.

Ang akong kompanyon ug ako mibalik og makadaghan nianang semanaha aron sa pagtudlo kanila, matag higayon nakasinati mi og kadasig ug kamanggihatagon nga among

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI JULIA YELLOW; BAMBOO ART PINAAGI SA ISTOCK/THINKSTOCK

nasinati sa among unang pagbisita. Sa dihang nahisgutan na ang bunyag, ang mga bata ganahan kaayo nga magpasakop sa Simbahan. Hinoon, ang ilang inahan wala moapil sa ilang kadasig. Bisan og ang among pagtudlo nakapahimuot niya ug nanghinaut siya nga tinuod kini, wala niya batia nga siya makahimo ug makatuman sa matang sa mga pasalig nga gikinahanglan sa pag-apil sa Simbahan. Wala usab niya batia nga angay alang niya nga magpabunyag nga wala ang iyang bana, nga wala pa namo mahimamat. Hinoon, andam siya sa pagpadayon sa pagpakigkita namo ug usab gusto nga moapil sa iyang mga anak sa pagsimba.

Sa hapit na matapos ang ikaduhang semana, samtang nagpadayon mi sa pagtudlo niya sa iyang panimalay, among nahimamat ang iyang bana, si Kon Kuk-Won—mapainubsanon, matinahuron, ug manggihatagon nga tawo. Miapil siya namo sa katapusan nga pipila ka mga panag-hisgutan ug diha-diha mituo sa tanan nga among gitudlo, lakip sa mga doktrina nga sa uban lisud sama sa ikapulo ug sa Pulong sa Kaalam. Bisan pa sa ilang sitwasyon nga naglisud sa kwarta, nagsugod sila sa pagbayad sa ikapulo. Ang bugtong babag sa amahan mao lang ang pagtrabaho sa mga Dominggo. Nagtrabaho siya sa Seoul International Airport kada Dominggo, mao nga dili siya makasimba uban sa iyang pamilya. Bisan pa sa iskedyul sa iyang trabaho, siya ug ang iyang asawa naningkamot sa pagtambong sa bunyag sa ilang mga anak pagkasunod Dominggo.

Pagkahuman sa bunyag sa mga bata, nagpadayon kami sa pag-adto sa panimalay sa pamilya. Nag-family home evening kami, mipakigbahin kami og mga kasulatan ug makabayaw nga mga kasinatian, ug mipaila nila sa mga miyembro sa ward. Hinoon, bisan pa sa nagpadayon nga mga kasinatian sa ebanghelyo, ang mga ginikanan layo pa nga mabunyagan.

Niining higayona ang akong kompanyon nabalhin, ug ang akong bag-ong kompanyon usa ka elder nga gikan pa sa missionary training center. Puno siya sa hugot nga pagtuo, kalagsik, ug kadasig, ug sa tinuod lang naglisud ko sa pag-apas niya. Human mahimamat sila si Kong Kuk-Won ug Pak Mi-Jung sa pipila ka okasyon, ang akong kompanyon miduol nako ug nangutana kon ang akong kompanyon kaniadto ug ako nakapuasa ba o wala uban kanila. Wala kami makapuasa. Gani, wala gyud kana moabut sa akong hunahuna. Mao nga nakigkita kami sa pamilya ug misugyot nga magpuasa. Nakugang

Ang Espiritu kusog kaayo diha sa kwarto sa among pagkompleto sa katapusang bersikulo. Si Pak Mi-Jung mitan-aw nako ug miingon, "Kinahanglan kong magpabunyag."

ko nga nakahibalo nga nagpuasa na sila matag karon ug unya sa ilang kaugalingon, alang sa panglawas sa ilang anak nga lalaki ug alang sa kausaban sa iskedyul sa trabaho nga makapahimo ni Kon Kuk-Won sa pagsimba. Human ang akong kompanyon ug ako miapil nila sa pagpuasa, ang among mga pag-ampo natubag ug ang iskedyul sa trabaho ni Kong Kuk-Won nausab. Apan si Pak Mi-Jung nagduha-duha gihapon sa pagpabunyag.

Usa ka Dinasig nga Ideya

Ang akong kompanyon dayon dunay laing nindot nga ideya. Iyang gikuha sa iyang bulsa ang pocket-sized nga libro sa himno ug mihangyo kon makakanta ba kami uban nila. Bisan og nakakanta na kami sa una, wala

nako makita si Pak Mi-Jung nga mikanta ug nagtuo lang nga dili siya ganahan nga mokanta o dili komportable tungod kay ang musika bag-o ngadto kaniya. Ang akong kompanyon nangutana kaniya kon duna ba siyay paborito nga himno, ug sa akong katingala, na-emosyonal siya ug mitubag nga sukad pa sa iyang pagkagamay nga bata, ang iyang paborito nga himno mao ang "Nagkinahanglan Ko Nimo Matag Takna" (*Mga Himno ug mga Awit sa mga Bata,* nu. 12). Nagsugod mi sa pagkanta sa upat ka klasing tingog, ang amahan nagkanta sa melodiya, ang inahan nagkanta og alto, ang akong kompanyon nagkanta og tenor, ug ako nagkanta sa bass.

Ang Espiritu kusog kaayo diha sa kwarto. Sa among pagkanta sa ikatulo nga bersikulo, ang inahan nabuntog sa emosyon, ug nawala ang iyang tingog samtang nagpadayon mi:

Nagkinahanglan ko,
Nimo matag takna.
Dali o kinabuhi
Ko mawala.
Ako nagkinahanglan;
Nimo matag takna;
Ako panalangini;
Manluluwas!

Sa among pagkompleto sa ikaupat ug katapusan nga bersikulo, naghilak na siya. Naningkamot ang iyang bana sa paghupay niya, sa katapusan naulian ra siya. Mitan-aw siya nako ug miingon, "Kinahanglan kong magpabunyag."

Ang tulumanon sa bunyag alang ni Kong Kuk-Won ug Pak Mi-Jung nianang Dominggo sa hapon mao ang usa sa labing espirituhanon sa akong misyon. Ang ilang mga anak miapil sa programa, ug daghang lokal nga mga miyembro mitambong sa pagpakita og suporta alang sa labing bag-ong nakabig nga pamilya sa ilang ward. Ang akong kompanyon ug ako mihatag og espesyal nga pasundayag sa musika: "Nagkinahanglan Ko Nimo Matag Takna."

Sa katapusan nahuman ang akong misyon ug mipauli. Human sa usa ka tuig sa kolehiyo, mibalik ko sa Korea alang sa summer internship, ug kada tapos semana akong gipaniguro ang pagbisita sa daghang espesyal nga mga higala ug mga pamilya nga akong nahimamat sa akong misyon. Human sa pipila ka semana nakabalik ko ngadto sa Balsan ug nahimamat kining espesyal nga pamilya. Sa pag-abut nako sa ilang balay, akong namatikdan nga dunay nawala—ang ilang anak nga lalaki. Naghilak, si Pak Mi-Jung misulti sa balita ngari nako: ang kanser sa ilang anak nga lalaki mibalik ug, sa edad nga 14 namatay siya.

Samtang naningkamot ko sa pagpadayag sa akong pahasubo ug nakigbisog sa kasakit nga akong gibati, si Kong Kuk-Won misiguro nako nga ang tanan OK ra. Ganahan kaayo sila sa ebanghelyo, matinud-anong misimba, ug naghinam-hinam sa adlaw nga mabugkos sila alang karon ug sa tibuok kahangturan didto sa Seoul Korea Temple. Bisan sa kasakit nga ilang gibati, ang pamilya nasayud nga ilang makita pag-usab si Kong Sung-Gyun ug magkahiusa pag-usab. Si Pak Mi-Jung misulti usab nako nga ang pagkanta og mga himno kada adlaw nakatabang niya nga makakaplag og kalig-on aron makasugakod ug mobati sa dugang kalinaw nga ikahatag sa Espiritu.

Sa akong pagbiya sa ilang panimalay nianang gabhiona, namalandong ko pag-usab sa mga pulong sa paborito nga himno ni Pak Mi-Jung. Mapasalamaton ko nga ang Langitnong Amahan mipanalangin sa pamilya og kalinaw human sa pagkamatay ni Kong Sung-Gyun, ug ilabi na nga mapasalamaton ko sa papel sa Espiritu sa pagkakabig ni Pak Mi-Jung, nga nakapahimo sa pamilya nga mokwalipay sa mahangturong mga panalangin sa templo. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

ANG MGA HIMNO MAKAHUPAY SA NAGBANGUTAN

"Pipila sa labing mahinungdanon nga mga wali gisangyaw pinaagi sa pagkanta og mga himno. Ang mga himno moagni kanato sa paghinulsol ug maayo nga mga binuhatan, mopalig-on sa pagpamatuod ug hugot nga pagtuo, mohupay sa gilaay, mohupay sa nagbangutan, ug modasig nato sa paglahutay hangtud sa katapusan"

"First Presidency Preface," ***Hymns,*** **ix.**

Ni Presidente Boyd K. Packer
Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Ang Walay Paghunahuna sa Kaugalingon ug Sagradong Sakripisyo sa Manluluwas

Ang Ginoo anaa kanunay. Iyang giantus ug gibayaran ang silot kon andam mo nga modawat Niya isip inyong Manunubos.

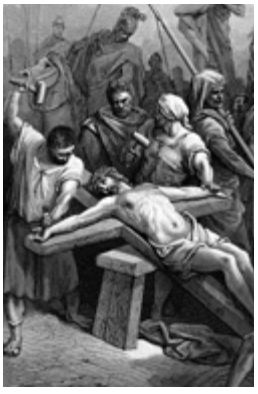

Kitang tanan nagkinabuhi nga utangan sa espirituhanong paagi. Sa usa ka paagi o sa lain, ang bayrunon (account) nagtubo. Kon hinay-hinay inyong bayaran, dili kaayo mo mabalaka. Sa dili madugay makakat-on mo og disiplina ug masayud nga adunay moabut nga adlaw sa pagpaningil. Pagkat-on sa pagbayad sa inyong espiritwal nga utang kanunay kaysa pasagdan nga magtubo ang interes ug silot niini.

Tungod kay kamo gisulayan, gidahuman nga kamo makahimo og mga sayop. Naghunahuna ko nga kamo nakabuhat og mga butang sa inyong kinabuhi nga inyong gibasulan, gani mga butang nga dili kamo makapangayo og pasaylo, ni makakorihir; busa, nagdala mo og palas-anun. Karon panahon na nga gamiton ang pulong nga ***kahasol sa konsensya,*** diin ang lama sama sa indelible nga tinta ug dili sayon nga matangtang. Ang pagbati nga may kalabutan sa kahasol sa konsensya mao ang pagkawala sa kadasig, pagmahay sa nawala nga mga panalangin ug mga oportunidad.

Kon kamo nanlimbasug sa kahasol sa konsensya, kamo sama sa mga tawo diha sa Basahon ni Mormon diin ang propeta miingon, "Tungod sa ilang kadautan ang simbahan misugod sa pagkunhod; ug sila misugod sa dili pagtuo sa espiritu sa pagpanagna ug sa espiritu sa pagpadayag;

SA WALA: PAGHULAGWAY GIKAN SA PHOTOS.COM/THINKSTOCK; SA TUO: *SI KRISTO DIHA SA GETSEMANI,* NI ARY SCHEFFER, SA MAAYONG KABUBUT-ON SA DORDRECHTS MUSEUM, DORDRECHT, THE NETHERLANDS, DILI MAHIMONG PAKOPYAHAN; BACKGROUND GIKAN SA ISTOCK/THINKSTOCK

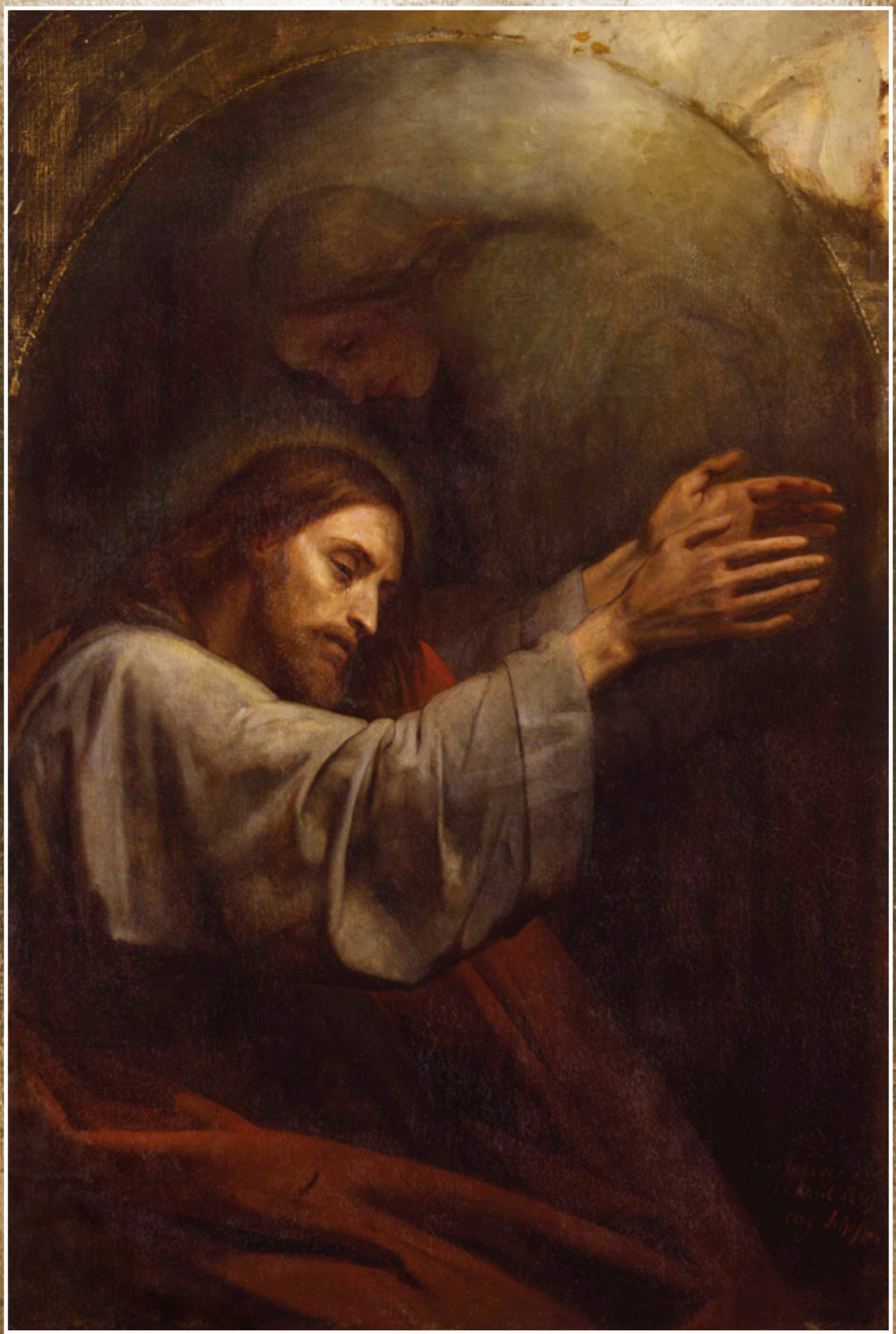

ug ang mga paghukom sa Dios sa walay kalooy motan-aw kanila sa nawong" (Helaman 4:23).

Kanunay natong sulbaron ang atong problema sa kahasol sa konsensya pinaagi sa pagsulti sa uban ug pagsulti sa atong kaugalingon nga ok ra kini. Apan sa usa ka paagi, sa atong kinahiladman, wala kita motuo niini. Ni kita motuo sa atong kaugalingon kon ato kining isulti. Kita mas nahibalo. Kini mahinungdanon!

Ang mga propeta kanunay nagtudlo sa paghinulsol. Si Alma miingon, "Tan-awa, siya moanhi aron pagtubos niadto kinsa pagabunyagan ngadto sa paghinulsol, pinaagi sa hugot nga pagtuo sa iyang ngalan" (Alma 9:27).

Prangka nga misulti si Alma ngadto sa iyang badlungong anak, "Karon, ang paghinulsol dili modangat ngadto sa mga tawo gawas kon adunay silot, diin usab walay katapusan ingon sa kinabuhi sa kalag nga kinahanglan maingon, gipauban tugbang niana nga laraw sa kalipay" (Alma 42:16).

Adunay duha ka nag-unang mga katuyoan sa mortal nga kinabuhi. Ang una mao ang pagdawat sa lawas nga mahimo, kon atong himoon, malimpyo ug mabayaw ug mabuhi hangtud sa kahangturan. Ang ikaduha ka katuyoan mao ang pagasulayan. Sa pagsulay, kitang tanan sigurado nga masayop. Apan kon atong tugutan, kita makakat-on gikan sa atong mga sayop. "Kon kita magaingon nga wala kita makasala, siya atong gipakabakakon, ug wala kanato ang iyang pulong" (1 Juan 1:10).

Kamo, tingali, mibati nga ubos ra sa panghunahuna ug panglawas ug nabalaka o nabug-atan sa palas-anon sa espiritwal nga bayrunon nga gimarkahan og "milapas na." Kon kamo mismo makaamgo niining kamatuoran panahon sa pagpamalandong (nga kadaghanan kanato naglikay niini), aduna pa bay mga butang nga wala masulbad nga nakasamok kaninyo? Aduna bay butang nga nakapakonsensya kaninyo? Kamo ba, sa usa ka bahin o sa lain, nahasol sa konsensya nga dili ingon niana ka grabe o grabe kaayo?

Kanunay kami makadawat og mga sulat gikan niadtong nakahimo og dagkong mga sayop ug nabug-atan. Sila naghangyo: "Mapasaylo pa ba ko? Mausab pa ba ko?" Ang tubag kay oo!

Si Pablo mitudlo sa mga taga-Corinto, "Kaninyo walay nakaabut nga bisan unsang pagpanulay nga dili maantus sa tawo: ang Dios kasaligan, ug dili niya itugot kamo nga pagapanulayon sa labaw sa inyong kaarangan, apan uban sa pagpanulay siya magatagana usab og lutsanan sa paglikay aron kamo makahimo sa pag-antus niini" (1 Mga Taga-Corinto 10:13).

Ang ebanghelyo nagtudlo kanato nga ang kahupayan gikan sa kasakit ug kahasol sa konsensya maangkon pinaagi sa paghinulsol. Gawas niadtong pipila—kadtong pipila lang gyud—kinsa miapil sa perdisyon human hingpit nga nasayud, walay kinaiya, walay pagkaadik, walay rebelyon, walay kalapasan, walay sayop gamay man o dako ang dili maapil sa saad sa hingpit nga pagpasaylo. Bisan unsa pa ang mahitabo sa inyong kinabuhi, ang Ginoo nag-andam og paagi aron kamo makabalik kon kamo mosunod sa mga pagdasig sa Espiritu Santo.

Ang uban napuno og mapugsanong pagbati, tintasyon nga magbalik-balik sa hunahuna, tingali aron mahimong batasan, dayon adiksyon. Kita nabantang sa pipila ka kalapasan ug sala ug usab sa pagpangatarungan nga kita dili mobati og kahasol sa konsensya tungod kay kita natawo nianang paagiha. Kita nalit-ag, ug moabut ang kasakit ug kahasol nga ang Manluluwas lamang ang makaayo. Kamo adunay gahum sa paghunong ug maluwas.

Si Satanas Moatake sa Pamilya

Si Presidente Marion G. Romney (1897–1988) kausa misulti ngari kanako, "Ayaw lamang sila sultihi aron sila makasabut, sultihi sila aron dili nila malain sa pagsabut."

Si Nephi miingon: "Kay ang akong kalag mahimuot sa kayano; kay sa ingon niini nga paagi ang atong Ginoong Dios nagbuhat taliwala sa mga katawhan. Kay ang Ginoong Dios naghatag og kahayag ngadto sa salabutan" (2 Nephi 31:3).

Busa paminaw! Yano ko nga mamulong isip gitawag ug dunay obligasyon sa paghimo niini.

Kamo nasayud nga adunay kaaway. Ang kasulatan mihulagway kaniya niining paagiha: "Kadto nga karaan nga bitin, kinsa mao ang yawa, . . . ang amahan sa tanan nga mga bakak" (2 Nephi 2:18). Siya gisalikway sa sinugdanan (tan-awa sa D&P 29:36–38) ug wala hatagi og mortal nga lawas. Siya misaad karon nga gun-ubon ang "mahinungdanon nga laraw sa kalipay" (Alma 42:8) ug mahimong kaaway sa tanang pagkamatarung. Siya mitutok sa pag-atake sa pamilya.

Kamo nagpuyo sa panahon diin ang kadaut sa pornograpiya mikuyanap sa tibuok kalibutan. Lisud sa pag-eskapo niini. Ang pornograpiya nakatutok sa bahin sa inyong pagkatawo diin kamo adunay gahum sa pagbaton og kinabuhi.

Ang pagkalambigit sa pornograpiya moresulta ngadto sa mga kalisud, diborsyo, sakit, ug daghang matang sa kagubot. Walay bahin niini nga limpyo. Ang pagkolekta, pagtan-aw, o pagdala-dala niini sa bisan unsang matang susama ra sa pagdala og bitin sa inyong backpack. Kini nagbantang kaninyo sa dili mapugngang pagpaak sa bitin uban sa makamatay nga lala niini. Dali ra nga masabtan, tungod sa kalibutan nga ingon niini karon, nga halos dili tuyoon nga mabantang kamo niini, mobasa niini, o motan-aw niini nga wala maghunahuna sa grabeng sangputanan niini. Kon kini nahitabo kaninyo, pasidan-an ko kamo nga hununga kini. Hununga kini karon!

Adunay Usa lang diha sa talaan sa kasaysayan sa katawhan kinsa wala gyuy sala, kwalipikado nga manubag sa mga sala ug kalapasan sa tanang katawhan.

Ang Basahon ni Mormon nagtudlo nga tanang "tawo gitudloan sa igo nga sila masayud sa maayo gikan sa dautan" (2 Nephi 2:5). Kana naglakip kaninyo. Kamo nasayud kon unsa ang husto ug sayop. Pagmabinantayon nga dili mo mobuhat og sayop.

Bisan tuod kadaghanan sa mga sayop mahimong pribado nga ikumpisal sa Ginoo, adunay mga kalapasan nga labaw pa niana ang buhaton aron mapasaylo. Kon grabe ang inyong nahimong sayop, pakigkita sa inyong bishop. Kay kondili, ang ordinaryong pagkumpisal, hilom ug personal, mahimo. Apan hinumdumi, ang talagsaong kabuntagon sa pagpasaylo mahimong dili moabut dayon. Kon sa sugod kamo matumba, ayaw og hunong. Ang pagbuntog sa pagkawala sa kadasig kabahin sa pagsulay. Ayaw og hunong. Sama sa akong tambag kaniadto, kon kamo mikumpisal ug mibiya sa mga sala, ayaw na kini usaba.

Ang Manluluwas Miantos para sa Atong mga Sala

Ang Ginoo anaa kanunay. Iyang giantus ug gibayaran ang silot kon andam mo nga modawat Niya isip inyong Manunubos.

Isip mga mortal, kita mahimo, sa tinuoray dili, hingpit nga makasabut *giunsa* sa Manluluwas pagtuman sa Iyang maulaong sakripisyo. Apan sa karon ang *giunsa* dili ingon niana kaimportante sa *rason* sa Iyang pagantus. Nganong Iya kining gibuhat para ninyo, para nako, para sa tanang katawhan? Iya kining gibuhat tungod sa gugma sa Dios nga Amahan ug sa tanang katawhan. "Walay bisan kinsa nga may gugma nga labaw pa niini, nga ang usa ka tawo magahalad sa iyang kinabuhi sa pagpakamatay alang sa iyang mga higala" (Juan 15:13).

Sa Getsemani, si Kristo mipalayo gikan sa Iyang mga Apostoles aron mag-ampo. Kon unsay nahitabo wala na sa atong gahum aron masayud! Apan kita nasayud nga Iyang

ANG TUNUKON NGA KORONA, NI GUSTAVE DORÉ; DETALYE GIKAN SA ANG PAGLAMASANG NI KRISTO, SA MAAYONG KABUBUT-ON SA CHURCH HISTORY MUSEUM

natuman ang Pag-ula. Andam Niyang gidala ang mga sayop, sala ug kahasol sa konsensya, pagduha-duha ug kahadlok sa tibuok kalibutan. Siya nag-antus para kanato aron kita dili mag-antus. Daghang mga mortal nag-antus sa kasakit ug nakasinati og sakit, grabe nga kamatayon Apan ang Iyang paghingutas milabaw pa niining tanan.

Sa akong edad, akong nasayran kon unsa ang pisikal nga sakit, ug dili kini makalingaw! Walay makalingkawas niining kinabuhi nga walay makat-unan kon unsa ang pag-antus. Apan ang personal nga kasakit nga dili nako maagwanta mao nga akong masayran nga ako ang hinungdan sa pag-antus sa uban. Mao kini nga ako nakasabut og gamay sa paghingutas nga nasinati sa Manluluwas didto sa Tanaman sa Getsemani.

Ang Iyang pag-antus lahi kay sa ubang mga pag-antus kaniadto o sukad tungod kay Iyang gidala sa Iyang Kaugalingon ang tanang silot nga napahamtang sa tawhanong pamilya. Hunahunaa kana! Siya walay utang nga angay bayaran. Siya wala makasala. Bisan pa niana, ang sumada sa tanang kahasol sa konsensya, sa kasubo ug kaguol, sa kasakit ug pagpakaubos, tanang mga kasakit sa hunahuna, emosyonal, ug pisikal nga nahibaloan sa tawo—tanan kini Iyang nasinati. Adunay Usa lang diha sa talaan sa kasaysayan sa katawhan kinsa wala gyuy sala, kwalipikado nga manubag sa mga sala ug kalapasan sa tanang katawhan ug makalahutay sa sakit nga mabati sa pagbayad niini.

Iyang gihalad ang Iyang kinabuhi ug mahinungdanong miingon, “Ako mao ang nagpas-an ngari kanako sa mga sala sa kalibutan” (Mosiah 26:23). Siya gilansang; Siya namatay. Dili nila makuha ang Iyang kinabuhi gikan Kaniya. Siya miuyon nga mamatay.

Posible ang Hingpit nga Kapasayloan

Kon kamo nadagma o nahisalaag sa usa ka higayon, kon kamo mibati nga nabilanggo karon sa kaaway, kamo makapadayon uban sa hugot nga pagtuo ug dili na maglatagaw sa kalibutan. Adunay mga tawo nga andam mogiya kaninyo pabalik sa kalinaw ug kahilwasan. Gani ang grasya sa Dios, sama sa gisaad diha sa kasulatan, moabut “human sa tanan nga atong mabuhat” (2 Nephi 25:23). Ang kaposibilidad niini, para nako, mao ang kamatuoran nga angayang masayran.

Mosaad ko nga moabut ang maanindot nga kabuntagon sa kapasayloan. Dayon “ang kalinaw sa Dios, nga lapaw sa tanang pagpasabut” (Mga Taga-Filipos 4:7) moabut pag-usab sa inyong kinabuhi, usa ka butang sama sa sidlak sa adaw, ug kamo ug Siya “dili na gyud hinumduman ang [inyong] sala” (Jeremias 31:34). Unsaon ninyo sa pagkasayud? Inyong masayran! (Tan-awa sa Mosiah 4:1–3.)

Mao kini ang akong gusto nga itudlo niadtong naproblema. Siya motabang ug mosulbad sa problema nga dili ninyo masulbad, apan kinahanglan bayaran ninyo ang bili. Kini dili mahitabo kon dili kana buhaton. Siya buotan nga tigmando sa paagi nga Iyang gibayaran ang gikinahanglang bili, apan buot Niya ipabuhat kaninyo ang kinahanglan ninyong buhaton, bisan kon kini sakit.

Gihigugma ko ang Ginoo, ug gihigugma nako ang Amahan nga mipadala Kaniya. Ang atong mga palas-anon sa pagkawala sa kadasig, sala, ug kahasol sa konsensya mahalad diha Kaniya, ug sa Iyang maloloy-on nga sabut, ang tanang utang mamarkahan og “bayad na tanan.”

“Umari kamo karon, ug usahan ta paghusay, nag-ingon ang Ginoo: bisan pa ang inyong mga sala mapula, sila pagapution ingon sa nieve; bisan pa sila lubos mapula,

sila mahimong sama sa maputing balhibo sa karnero." Kana, mipadayon si Isaias, "kong kamo mobuot ug magmasinugtanon" (Isaias 1:18–19).

Duol Kaniya

Ang kasulatan nga "pagkat-on og kaalam diha sa imong kabatan-onan; oo, pagkat-on sa imong kabatan-on sa paghupot sa mga sugo sa Dios" (Alma 37:35) usa ka pagdapit nga inubanan og saad sa kalinaw ug proteksyon gikan sa kaaway. "Ayaw itugot nga adunay magatamay kanimo tungod sa imong kabatan-on; hinonoa alang sa mga magtotoo, pagkinabuhi ingon nga panig-ingnan sa sinultihan, ug sa paggawi, sa gugma, sa pagtoo, sa kaputli" (1 Timoteo 4:12).

Ayaw pagdahum nga sayon ra ang tanan sa inyong kinabuhi. Bisan gani niadtong nagkinabuhi kon unsay angay, usahay sukwahi ang mahitabo. Atubanga ang matag hagit sa kinabuhi uban sa pagkapositibo ug kasigurado, ug kamo makabaton og kalinaw ug pagtuo nga makapatunhay ninyo karon ug sa umaabut.

Alang niadtong wala pa makaangkon sa tanang panalangin nga gusto ninyong maangkon, nagtuo gyud ko nga walay kasinatian o oportunidad nga kinahanglanon aron matubos ug maluwas ang ihikaw kaninyo nga matinud-anong nagkinabuhi. Magpabiling takus; magmalaumon, magmapailubon, ug magmainampoon. Ang mga butang adunay pamaagi nga mamaayo ra. Ang gasa sa Espiritu Santo mogiya kaninyo ug modasig sa inyong mga lihok.

Kon kamo usa niadtong nanlimbasug sa kahasol sa konsensya, pagkawala sa kadasig, o depresyon isip resulta sa mga sayop nga inyong nabuhat o sa mga panalangin nga wala pa moabut, basaha ang makapasigurado nga mga pagtulun-an nga makita sa himno nga "Come unto Jesus":

Duol kang Jesus, sa kalisdanan,
Kamong sa sala nabug-atan.
Siya mogiya kaninyos kadangpan
Ang mosalig maluwas.

Duol kang Jesus, naminaw Siya,
Kon sa kangitngit ka nasaag.
Giyahan ka sa Iya nga gugma
Paingon sa kahayag.

Duol kang Jesus; kadungog Siya,
Kon tinguhaon iyang gugma.
Sayri nga anghel nimo duol ra
Gikas mansyon sa taas?[1]

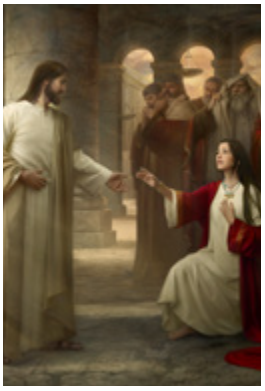

Ang atong mga palas-anon sa pagkawala sa kadasig, sala, ug kahasol sa konsensya mahalad diha Kaniya, ug sa Iyang maloloy-on nga sabut, ang tanang utang mamarkahan og "bayad na tanan."

Ako moangkon, uban sa akong mga Kaigsoonan diha sa Apostoles, nga linain nga saksi ni Ginoong Jesukristo. Kana nga pagsaksi mamatud-an kada higayon nga akong mabati sa akong kaugalingon o sa uban ang makalimpyo nga epekto sa Iyang sagrado nga sakripisyo. Ang akong pagsaksi, ug sa akong Kaigsoonan, tinuod. Kami nakaila sa Ginoo. Dili siya estranghero ngadto sa Iyang mga propeta, tigpadayag, ug manalagna.

Ako nakasabut nga kamo dili hingpit, apan kamo nagsubay niana nga dalan. Pagbaton og kaisug. Hibaloi nga si bisan kinsa nga tawo nga adunay lawas adunay gahum ibabaw niadtong walay lawas.[2] Gihikawan si Satanas sa usa ka lawas; mao nga kon mag-atubang kamo og mga tintasyon, hibaloi nga inyong mabuntog kadtong tanang mga tintasyon kon inyong gamiton ang kabubut-on nga gihatag ngadto ni Adan ug Eva sa tanaman ug gihatag niining kaliwatan.

Kon kamo molantaw sa unahan uban sa paglaum ug tinguha nga buhaton unsay gikinahanglan sa Ginoo nga inyong buhaton—mao ra kana ang gipaabut. ■

Gikan sa usa ka debosyonal nga pakigpulong, "Truths Most Worth Knowing," nga gihatag didto sa Brigham Young University niadtong Nob. 6, 2011. Alang sa kompleto nga teksto sa Iningles, bisitaha ang speeches.byu.edu.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa "Come unto Jesus," *Hymns,* nu. 117.
2. Tan-awa sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 253.

SA WALA: PAGHULAGWAY GIKAN SA PHOTOS.COM/THINKSTOCK; SA TUO: DETALYE GIKAN SA *BISAN PA ANG INYONG MGA SALA MAPULA*, NI HOWARD LYON, DILI MAHIMONG PAKOPYAHAN

KANTAHA ANG IMONG PABORITO NGA HIMNO

Bag-ohay lang nakong gihimugso ang akong anak nga babaye, si Rebekah. Sakit gyud samtang gabati ko, ug gikapoy ko.

Sa dihang gipahimutang na si Rebekah sa akong bukton, mibati ko nga kinahanglang kantahon nako ang akong paborito nga himno, "Ako Anak sa Dios" (*Mga Himno ug mga Awit sa mga Bata,* nu. 301). Ang una nakong tubag kay, "Dili, gikapoy ko pag-ayo. Kantahan lang nako siya ana unya." Apan mibalik kadto nga hunahuna. Busa, bisan tuod gikapoy ko, gisugdan nako pagkanta ang unang bersikulo. Miapil pagkanta ang akong bana ug inahan.

Sa dihang nahuman na namo ang among pagkanta, mibati ko og espesyal nga pagbati diha sa kwarto. Bisan ang doktor, kinsa hangtud nianang puntoha propesyonal kaayo ug dili managad, may mga luhang midagayday sa iyang nawong. Siya nagpasalamat kanamo sa pagkanta niining nindot nga awit. Siya miingon nga sa tanang katuigan nga siya nagpaanak, wala pa siya mobati og sama niini sukad.

Namalandong ko niadtong kasinatian ug naghunahuna kon mangita ba ko og rekord sa himno ug ihatag kaniya. Sa walay swerte, na-busy ko kaayo ug nakalimot na niini.

Dayon miabut na ang adlaw para sa akong postpartum checkup. Sa pagsulod sa doktor sa kwarto, misanag ang iyang panagway, ug iya ko nga gigakos. Siya miingon nga wala gyud siya kalimot sa kanta ug naningkamot gani nga mangita niining musika sa Internet aron iya kining makanta para sa iyang pamilya. Mao kadto nga higayon nga napahinumduman ko sa Espiritu Santo nga mangita og kopya sa musika para niya. Misaad ko niya nga sulod sa semana mobalik ko dala ang musika.

Nianang gabhiuna nag-ampo ko nga makakita og arrangement sa kanta nga pinakanindot para kaniya. Pagkasunod hapon mi-order ko og CD nga nag-feature sa kanta. Sa dihang miabut kini sa koreo mga pipila ka adlaw ang milabay, naghinam-hinam na gyud ko nga ihatag kini kaniya.

Siya nalipay nga midawat niini ug nagpasalamat kanako sa regalo. Miingon siya nako nga dili siya sigurado ngano, apan kini nga kanta importante kaayo niya para ipakigbahin sa iyang pamilya. Samtang nagpadayon mi sa pag-istorya, wala lang nako gipakigbahin kaniya ang akong gugma para sa kanta apan akong pagpamatuod usab sa yanong mga kamatuoran nga gitudlo niini.

Samtang nag-drayb ko padulong pauli nianang adlawa, nabati nako ang gugma sa atong Langitnong Amahan para sa usa sa Iyang anak nga babaye—akong doktor. Siya nakaila ug nahigugma kaniya, ug buot Niya nga siya makasabut nga siya mahimong makabalik Kaniya pag-usab. ■

Angela Olsen Center, Ohio, USA

Sa dihang nahuman na namo ang among pagkanta, ang doktor, kinsa hangtud nianang puntoha propesyonal kaayo ug dili managad, may mga luhang midagayday sa iyang nawong.

Ngano nga ang Langitnong Amahan dili "kanunay" magbantay nato ug mopasidaan nato?

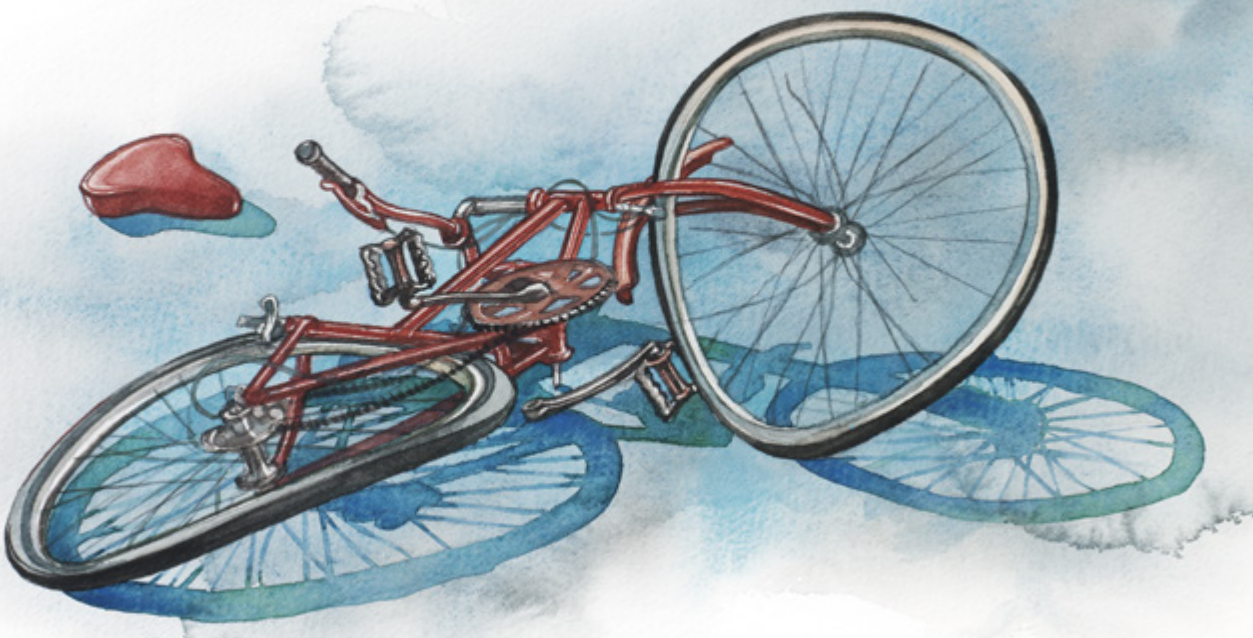

ANG IYANG SAAD SA KANUNAY

Samtang naglingkod ko sa miting sa sakrament nga namalandong sa pag-ampo sa pan, ang mga pulong nagbalik-balik sa akong hunahuna: "nga sila unta sa kanunay makabaton sa iyang Espiritu uban kanila" (Moroni 4:3; D&P 20:77).

"Kanunay," gisulti niini—dili lang sa piho nga mga oras. Ngano, man, daghang mga bulan sa sayo pa, ang akong bana ug ako wala man maaghat kabahin kon unsaon sa pagpanalipod sa among 11 anyos nga anak sa wala pa siya mamatay sa aksidente sa biseklita ug sakyanan? Ngano nga ang Langitnong Amahan dili "kanunay" magbantay nato ug mopasidaan nato?

Gitudloan ko sa Primary ug mituo nga ang Espiritu Santo manalipod kanato. Siya mogamit sa hinay, hinagawhaw nga tingog sa pagbantay, paggiya, ug pagpasidaan nato gikan sa kakuyaw. Diha kini sa akong hunahuna sukad si Ben namatay. Gimingaw kaayo ko niya, ug gusto gyud ko nga makasabut ug kalinaw.

Hain ang akong tingog sa pagpasidaan? Hain ang Espiritu Santo? Akong gibati nga naningkamot mi nga magmatarung. Mibayad mi sa among ikapulo, mitambong sa among mga miting, ug miserbisyo kon hangyoon mi. Layo pa kami sa pagkahingpit, apan nag-family home evening mi ug nagtuon sa kasulatan. Naningkamot mi.

Niining higayona naglingkod ko sa klase sa Relief Society sa dihang ang magtutudlo miistorya kabahin sa usa ka suod nga paryente. Samtang naghulat sa stoplight, ang paryente mibati og klaro nga impresyon nga magpabilin diha inig usab sa suga ngadto sa green. Naminaw siya sa aghat, ug hapit diha-diha dayon usa ka dakong trak kusog kaayong nagdagan sa interseksyon, milahos sa pula nga suga. Kon wala pa siya maminaw ug mosunod niana nga tingog, siya ug ang iyang mga anak tingali nangaangol ug gani nangamatay.

Kini nga istorya dunay dakong epekto nako, apan samtang naglingkod ko nga naghilak nangandam nga mobarug ug mogawas sa kwarto, mibati ko og dakong kahupayan. Mibati ko og kalinaw nga ang Espiritu Santo nag-uban gyud nako. Sa akoa lang Siya wala diha isip tingog sa pagpasidaan apan isip usa ka maghuhupay.

Gikan sa panahon sa pagkaaksidente ni Ben, gibati nako ang kalig-on lapas sa akong kaugalingong kalig-on ug gihupay sa gugma sa akong Langitnong Amahan. Dihay mga higayon nga nagkulang ang akong pagsabut nganong nahitabo ang maong mga butang, apan wala gayud ko magduha-duha sa Iyang gugma.

Duna koy pagtuo nga ang Dios nakasabut sa tanang mga butang ug dili gayud mobiya nako nga dili mahupay. Ang Espiritu Santo adunay importanting mga tahas sa atong mga kinabuhi. Makapanalipod Siya nato, apan makagiya usab Siya nato, makahupay nato, makatudlo nato, ug makahatag og pagsabut ug sa ubang mga panalangin.

Nakat-unan nako nga ang Langitnong Amahan motuman sa Iyang mga saad. Siya diha "kanunay" uban nako. ■

Robyn Casper, Utah, USA

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI BRADLEY H. CLARK

Nakamatikod ko sa duha ka batang lalaki mga singko ug siyete anyos nagdagan agi sa parkinganan sa tindahan nga naghilak.

ANG ESPIRITU MIHUNGHONG KANAKO

"Hoy, mga bata!" Balik!" usa ka nakuyawan nga tingog ang misyagit.

Nakamatikod ko sa duha ka batang lalaki mga singko ug siyete anyos nagdagan agi sa parkinganan sa tindahan nga naghilak. Ang tindero daw nabalaka samtang mitawag kanila.

Samtang nagpadulong ko sa akong sakyanan, ang Espiritu mihunghong, "Mahimo ka nga makatabang dinhi." Ang paghunghong hilom apan klaro nga sa wala madugay nagdagan ko sa parkinganan padulong sa duha ka batang lalaki.

Akong nakit-an ang magulang nga bata nga nagbarug duol sa brown minivan. Miduol ko ug miluhod tupad niya.

"Hi. Akong ngalan si Christina. OK ra ka?"

Sa akong pagsulti, misamot siya og hilak ug gisalipdan ang iyang nawong sa iyang bukton. Ang tindero ug ang laing bata miduol namo.

"Morag makasulti lang sila og French," miingon ang tindero ngari nako. "Amo lang sila nga nakit-an nga nagdagan sa may tindahan, nawala."

Akong giusab ang akong pagpaila-ila sa mga bata gamit ang French nga pinulongan. French ang akong unang pinulongan, apan wala nako magsulti niini sukad gisagop ko sa usa ka pamilya nga Iningles ang sinultihan sa dihang bata pa ko. Siyempre, dili maayo ang akong French. Niadtong higayuna, hinoon, masabtan ra kini. Ang mga pulong klaro diha sa akong hunahuna ug sa akong tingog samtang akong gihupay ang mga bata.

Samtang naghilak, ang magulang nga lalaki daling mipasabut nako nga siya ug ang iyang igsoon wala na makakita sa ilang ginikanan bisan asang dapita sa tindahan ug midagan paggawas aron mangita kanila. Samtang naminaw ko, hinay kong nakabantay sa katalagsaon sa panghitabo nga wala lang ko klarong nakig-istorya nila og French apan andam usab sa pagsabut ug paghupay sa nahadlok nga mga bata.

"Wala na nila makit-i ang ilang ginikanan ug gusto nila nga magpaabut kanila dinhi sa ilang sakyanan," giingnan nako ang tindero. Ang gamayng bata misulti nako sa mga ngalan sa ilang ginikanan, nga akong gihatag sa tindero aron ma-page niya. Mga pipila ka minuto ang milabay nakit-an sa bata ang iyang amahan nga migawas sa tindahan ug nagdagan aron pagtagbo kanila.

Samtang akong giubanan ang bata ngadto sa iyang amahan, akong nakaplagan nga dili nako makasulti og panamilit sa French. Naningkamot ko sa pagsulti og bisan unsa ngadto sa mga bata nga ilang masabtan, apan dili nako makasulti gawas lang sa pipila ka dili konektadong mga pulong. Sa katapusan, nag-Iningles na lang ko, nagsulti sa batang lalaki og, "Bye. Maayo nga nagkaila ta."

Sa dihang gibiyaan nako ang mga batang lalaki uban sa ilang ginikanan, dako gyud ang akong pasalamat. Gigamit ko sa Langitnong Amahan sa paghupay sa duha Niya ka gagmayng mga anak. Napaubos ko nga gipalambo sa Ginoo ang akong limitadong abilidad aron pagtuman sa Iyang mga katuyoan. Mapasalamaton ko sa pagsaksi kon unsay mahitabo samtang atong ihalad ang atong kaugalingon Kaniya kon tawagon, bisan sa dili kaayo maayo nga sitwasyon. ■

Christina Albrecht Earhart, Washington, USA

KINAHANGLANG MOADTO KITA SA TEMPLO KARON!

Usa ka Dominggo sa buntag usa ka bag-ohay nga nabunyagan nga miyembro gipaila-ila sa ward. Ang iyang ngalan mao si Lydia. Nalooy mi niya diha-diha dayon.

Si Lydia tigulang ug nabuta gumikan sa mga katuigan sa pakigbisog sa diabetes. Dali niyang maila ang mga miyembro sa ward pinaagi sa ilang mga tingog ug mga lakang. Iyang isulti ang among ngalan ug makiglamano kanamo, ug wala gyud mi magpasabut nga siya sa tinuoray buta.

Human sa gikinahanglang usa ka tuig sa pagpaabut, si Lydia nakigkita sa bishop ug sa presidente sa stake aron magkuha og rekomend sa templo. Usa ka Dominggo diha sa Relief Society, iya ko nga gibira tupad niya ug misulti, "Ang presidente sa stake misulti nako nga kinahanglang moadto ko sa templo sa labing madali nga panahon. Imo ba kong ubanan didto?"

Unang semana kadto sa Disyembre—busy gyud kaayo mi niadtong higayona. Mihimo ko sa sagad nga mga pasangil ug miingon, "Dili ba makapaabut ta hangtud Enero?"

"Dili, kinahanglang mangadto ta karon!"

Usa ka grupo sa mga babaye sa among ward mag-adtoan sa templo kada bulan, busa ako silang giduol aron paubanon si Lydia kanila. Busy usab kaayo sila. Apan si Lydia, nga naghilak, misulti na usab kanamo nga ang presidente sa stake miingon kaniya nga moadto sa labing madali nga panahon.

Tungod niini kami nagkauyon nga mobiyahe sa 150-ka milya (241 km) nga biyahe sa sunod semana. Sa pagpadulong didto, among gipuno ang van uban sa panag-istoryahanay ug panaghigalaay sa walo ka babaye. Si Lydia nalipay kaayo tungod sa iyang kasinatian sa templo ug sa panalangin nga iyang nadawat ang iyang endowment.

Sa unang semana sa Enero, misamot ang sakit ni Lydia ug gidala siya sa ospital aron matambalan. Usa ka semana ang milabay siya namatay. Apan si Lydia mitaliwan uban sa mahangturong mga panalangin nga iyang nadawat sa templo mga pipila lang ka semana ang milabay.

Sa wala madugay, akong gisaysay ngadto sa presidente sa stake ang nahitabo sa among pagbiyahe ug misulti kaniya sa akong pagdayeg kaniya nga siya nadasig sa pagsulti kang Lydia nga kinahanglan niyang moadto sa templo diha-diha dayon.

"Wala gyud ko magpasabut nga siya moadto diha-diha dayon," siya mitubag. "Kanunay nakong sultian ang mga bag-ong nagkupot og mga rekomend sa templo sa pag-adto sa templo sa labing madali nga panahon. Ang Espiritu namulong kang Lydia, dili ako!"

Si Lydia mitudlo kanatong tanan sa pagpaminaw sa Espiritu ug mosunod niini diha-diha dayon. Mapasalamaton ko sa iyang pahinumdom nga maminaw sa ligdong, hinay nga tingog. ■

Mary Holmes Ewen,
California, USA

"Ang presidente sa stake miingon nako nga kinahanglang moadto ko sa templo sa labing madali nga panahon," miingon si Lydia. "Imo ba kong ubanan didto?"

Ni Elder
Anthony D. Perkins
Sa Seventy

LAKAW UBAN SA Hugot nga Pagtuo

Kamong mga young adult karon nagpuyo sa unsay gitawag nga "ang Dekada sa Pagdesisyon." Naghimo kamo og daghan sa labing importante nga mga pagpili sa inyong kinabuhi, sama sa "pag-adto a templo, pagserbisyo og misyon, pag-eskwela, pagpili og trabaho, ug pagpili og kauban ug magpabugkos alang karon ug alang sa kahangturan diha sa balaan nga templo."[1]

Ako mamulong ilabi na niadtong kinsa nanglimbasog sa usa o daghan niining importante nga mga desisyon—tingali ang uban dili makahimo sa pagpili tungod sa kahadlok nga makahimo og sayop nga desisyon o nagkinahanglan og tambag aron magpabilin nga masaligon sa usa ka desisyon nga gihimo sa una.

Upat ka mga leksyon sa dinasig nga desisyon nga gihimo ni Nephi, kon gamiton, makapakunhod sa inyong kahadlok ug makadugang sa inyong pagsalig sa pagpadayon.

1. Pagsunod sa mga kasugoan

Ang katapusang bersikulo sa sagradong rekord nga nag-summarize sa iyang kinabuhi: "Kay sa ingon ang Ginoo misugo kanako, ug ako kinahanglan gayud nga motuman" (2 Nephi 33:15).

Ang hugot nga pagtuo ug gugma ni Nephi alang sa Manluluwas makita sa iyang pagkamasulundon sa mga sugo sa Dios. Nag-ampo siya (tan-awa sa 1 Nephi 2:16). Mibasa siya sa mga kasulatan (tan-awa sa 1 Nephi 22:1). Nagtinguha ug nagsunod siya sa direksyon gikan sa buhi nga propeta (tan-awa sa 1 Nephi 16:23–24). Ang maong pagkamasulundon nakapahimo sa Espiritu Santo sa gamhanang paagi sa pag-uban ni Nephi sa iyang tibuok kinabuhi ug nakaangkon og padayon nga personal nga pagpadayag.

Kamo usab kinahanglang magpabilin nga duol sa Ginoo pinaagi sa pagtuman sa mga sugo sa Dios. Mopamatuod ko nga ang makanunayon nga pagkamasulundon sa gagmayng mga butang sama sa pagbasa sa mga kasulatan, pag-ampo kada adlaw, pagtambong sa mga miting sa Simbahan, pagpaminaw sa tambag sa buhi nga mga propeta, ug pagserbisyo sa uban makapahimo ninyong takus sa Espiritu—ug sa pagpadayag nga ikahatag niini.

Upat ka mga leksyon sa dinasig nga desisyon nga gihimo ni Nephi makapakunhod sa inyong kahadlok ug makadugang sa inyong pagsalig sa pagpadayon.

DETALYE GIKAN SA *ANG ESPIRITU SA PAG-AMPO,* NI CLAUDIO ROBERTO AQUIAR RAMIRES

Ang hugot nga pagtuo ug gugma ni Nephi alang sa Manluluwas makita sa iyang pagkamasulundon sa mga sugo sa Dios.

Ang pagkahingpit dili kinahanglanon sa personal nga pagpadayag. Ang kinahanglanon mao ang adlaw-adlaw nga paghinulsol (tan-awa sa Mga Taga-Roma 3:23). Kon ang inyong paghinulsol sinsero ug kompleto (tan-awa sa D&P 58:42–43), ang makalimpyo nga gahum sa Pagula makaaghat sa Espiritu sa paggiya ninyo sa bug-at nga mga desisyon sa inyong kinabuhi.

2. Padayon uban sa Hugot nga Pagtuo

Ibutang ang inyong kaugalingon sa sitwasyon ni Nephi. Ang inyong amahan mosulti ninyo nga ang Ginoo misugo sa inyong pamilya sa pagbiya sa inyong bahandi ug moadto sa kamingawan. Gusto ba kamong masayud mahitungod sa inyong panaw ug destinasyon?

Nagtuo ko nga si Nephi nahimuot unta kon ang Ginoo klaro pang mipadayag sa iyang umaabut. Apan dili ingon niana maglihok ang Dios uban ni Nephi, ug dili ingon niana Siya maglihok uban ninyo.

Samtang ang pamilya ni Nephi nagpanaw sa kamingawan, ang mga instruksyon miabut kaniya lamang "matag karon ug unya" (1 Nephi 16:29; 18:1). Ang pagtan-aw sa panaw sa iyang kinabuhi uban sa kahibalo sa sinugdanan dili unta makahatag kaniya og mga kasinatian sa pagpaugnat sa kalag ug pagpalig-on sa pagtuo nga nakatabang niya nga mahimong mas sama ni Kristo.

Kon kamo naghulat sa Dios nga mopadayag unsa nga kurso ang kuhaon, kinsa ang minyoan, unsa nga trabaho ang dawaton, asa mopuyo, mopadayon ba sa graduate school, ug pila ka buok anak, tingali dili gayud kamo mobiya sa inyong apartment. Mopamatuod ko nga ang personal nga pagpadayag moabut lamang "matag karon ug unya."

Ang atong Langitnong Amahan gusto nga kita motubo, ug kana naglakip sa pagpalambo sa atong abilidad sa pagtimbang-timbang sa mga kamatuoran, paghimo og paghukom, ug paghimo og mga desisyon. Apan midapit usab Siya nato sa pagdala sa atong mga desisyon ngadto Kaniya pinaagi sa pag-ampo (tan-awa sa D&P 9:7–9). Si Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles: mitudlo nga ang mga tubag sa atong mga pag-ampo moabut "sa usa sa *tulo* ka mga paagi."[2]

Nagkumpirmar nga Kasiguroan

"Una," miingon si Elder Scott, "mobati ka og kalinaw, kahupayan, ug kasiguroan nga momatuod nga ang inyong desisyon husto."[3] Ang akong asawa, si Christy, ug ako nakakaplag nga ang kasiguroan alang sa makuyaw nga mga desisyon nga makaapekto sa kinabuhi makuha gikan sa mga kasulatan human sa pagsimba diha sa templo.

Pananglit, human sa pagpamalandong pag-ayo ug pag-ampo, nakahukom kami sa pagbiya sa among bag-ong gidamgo nga balay sa Texas, midawat sa pagbalhin sa trabaho, ug mibalhin uban sa unom ka gagmayng mga anak ngadto sa Bejing, China. Apan nagtinguha gayud kami alang sa espirituhanong kumpirmasyon sa maong dako nga desisyon. Balaan nga kasiguroan miabut namo—didto sa templo—samtang kami nagbasa niining mga pulong sa Doktrina ug mga Pakigsaad: "kini mao ang akong kabubut-on nga ikaw kinahanglan . . . [dili] ayaw pagpabilin sa daghan nga mga adlaw niini nga dapit; . . . ayaw paghunahuna sa imong kabtangan. Lakaw ngadto sa silangan nga bahin sa mga yuta" (D&P 66:5–7).

Ang tingog ni Jesukristo diha sa mga kasulatan, inubanan sa gamhanang mga pagbati gikan sa Espiritu

SA PAGPAKUNHOD SA KAHADLOK UG PAGDUGANG SA PAGSALIG

1. Pagsunod sa mga kasugoan.
2. Padayon uban sa hugot nga pagtuo.
3. Pagpakabuhi karon.
4. Pagkuha og Kalig-on sa Uban.

ANG ILANG KALIPAY PUNO, NI WALTER RANE, SA MAAYONG KABUBUT-ON SA CHURCH HISTORY MUSEUM

Si Nephi nahimuot unta kon ang Ginoo klaro pang mipadayag sa iyang umaabut. Apan dili ingon niana maglihok ang Dios uban ni Nephi, ug dili ingon niana Siya maglihok uban ninyo.

Santo, nagkumpirmar nga ang among desisyon sa pagbalhin ngadto sa China sakto.

Makalibog nga mga Pagbati

Ang ikaduhang paagi nga ang Langitnong Amahan motubag og pag-ampo mao ang pinaagi sa "makalibog nga pagbati, kasamok sa hunahuna, nagpasabut nga ang imong pagpili sayop."[4]

Human sa akong misyon sa Taiwan, naghunahuna ko nga ang international law nindot nga kurso nga pilion. Samtang si Christy ug ako naghunahuna nianang posible nga umaabut, nakasabut mi nga dugang lima ka tuig sa mahal nga edukasyon nagpaabut sa unahan.

Ang ekonomiya sa U.S. ubos sa grabe nga resisyon ug ang among kwarta limitado, mao nga nag-istoryahanay mi nga ang pag-apil sa Air Force ROTC maalamon nga pagpili aron makabayad sa akong pag-eskwela. Apan sa akong pag-kuha sa gikinahanglan nga eksamin ug pagsulat sa papeles, dili namo mabati ang pagkakomportable sa paghimo niana nga pasalig. Walay kasamok sa hunahuna o dili maayo nga pagbati ang miabut—ang walay kalinaw lamang.

Dinasig kana nga ingon og dili resonable nga pinansyal nga desisyon, sa usa ka bahin, tungod kay usa unta ako ka terible nga abogado!

Balaang Pagsalig

Ang Dios motubag sa mga pag-ampo sa ikatulong paagi: walay tubag. "Kon kamo nagpuyo nga takus ug ang inyong pagpili uyon kanunay sa pagtulun-an sa Manluluwas ug kamo kinahanglan nga mobuhat," miingon si Elder Scott "padayon uban sa pagsalig."[5]

Ang katapusang pagsulay ni Nephi sa pagkuha sa tumbaga nga mga palid naghulagway unsaon nato sa pagpa-dayon uban sa balaan nga pagsalig. Siya mirekord:

"Ako giubanan sa Espiritu, wala masayud sa sinugdanan sa mga bu-tang nga ako mobuhat.

"Bisan pa niana ako mipadayon" (1 Nephi 4:6–7).

Ang mga higayon moabut atol sa inyong dekada sa pagdesisyon nga kamo dili na makalangay-langay ug kinahanglang molihok. Nakat-unan nako nga, sama sa gitudlo ni Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "makaang-kon kita og mga aghat sa Espiritu kon nabuhat nato ang tanan nga atong mahimo, kon kita naningkamot ubos sa kainit sa adlaw kay sa paglingkod lang diha sa landong mag-ampo alang sa direksyon sa unang lakang nga himoon."[6]

Sama ni Nephi, ang Espiritu sa tukma nga panahon mokumpirma o mopasidaan sa inyong napili nga dalan.

3. Pagpakabuhi Karon

Ang pasalig ni Nephi sa panaw ngadto sa gisaad nga yuta lahi kay sa iyang mga igsoong lalaki nga sila si Laman ug Lemuel. Mihimo sila og desisyon sa pag-adto, apan ang ilang mga kasingkasing wala gayud mobiya sa Jerusalem. Nag-ayo si Nephi sa naguba niyang pana sa pagpangayam og pagkaon ug nagmina og oro aron makahimo og barko samtang ang iyang igsoong mga lalaki nagpahaya-hay lang sa tolda.

Karon ang kalibutan adunay daghang mga Laman ug Lemuel. Apan ang Ginoo nagkinahanglan og mga lalaki ug mga babaye sama ni Nephi. Makasinati kamo og da-kong kauswagan sa kinabuhi kon hingpit kamong mopasalig sa inyong mga desisyon ug maningkamot nga mouswag ang inyong kahimtang karon bisan samtang kamo nagplano sa kaugmaon.

Si Nephi mihimog panig-ingnan sa maalamong tambag ni Presidente Thomas S. Monson: "Ang pagdamgo sa nangagi ug pangindahay sa ka-ugmaon makahatag kanato og ka-hupayan apan dili kini makapuli sa pagpakabuhi sa karon. Mao kini ang adlaw sa atong oportunidad, ug kina-hanglang atong pahimuslan."[7]

HELPMEET, NI K. SEAN SULLIVAN

4. Pagkuha og Kalig-on sa Uban

Bisan human kita nagtinguha sa Espiritu, padayon sa atong desisyon, ug mapasaligon ngadto niini, mga pagduha-duha moabut gihapon ug makapangutana kita sa atong desisyon. Sa maong sirkumstansya usa ka gisaligan nga sakop sa pamilya o higala makahatag og tambag ug kalig-on sa pagpadayon sa pagbuhat og matarung. Mosugyot ko nga sa iyang panaw, ang asawa ni Nephi mao ang iyang gisaligan.

Ang pagpasalamat alang sa asawa ni Nephi miabut nako samtang nagbisita sa Church History Museum. Nadani ko sa usa ka painting didto ni Nephi nga gihigot ngadto sa poste sa barko, nga nabasa tungod sa kusog nga unos.[8]

Sa tupad ni Nephi mao ang iyang asawa ug usa sa iyang mga anak. Nakasinati usab siya sa samang unos ug mga hagit sama ni Nephi, apan ang iyang mga mata mahagiton ug ang iyang kusgan nga mga bukton mapanalipdong giagbay sa iyang mga abaga. Nianang higayona nakaamgo ko nga ako usab gipanalanginan og maunungon nga kapikas nga naghatag og kalig-on sa mga panahon sa akong pagsulay. Nanghinaut ko nga ako dunay sama nga kalig-on ngadto kaniya.

Mga kaigsoonan, ang pagpreserbar ug pagpalambo sa espirituhanong kalig-on nga inyong naangkon (o angkunon pa) isip usa ka misyonaryo o sa ubang matarung nga pagserbisyo mao ang inyong labing importante nga hiyas aron mahimong gitinguha nga bana ug amahan. Mga sister, ang espirituhanong pagkasensitibo, hugot nga pagtuo, ug kaisug sa pagsunod ni Jesukristo mao ang inyong labing maayong mga hiyas isip asawa ug inahan.

Modapit ko ninyo nga mahimong matang sa tawo nga kakuhaan og maalamong tambag ug kalig-on sa karon o umaabut nga kapikas. Ang mahiyason nga lalaki ug takus nga babaye, nabugkos alang sa karon ug hangtud sa kahangturan sa templo, makaatubang sa malisud nga mga butang isip managsama nga magkauban.

Mosaad ko nga kon kamo mogamit sa mga leksyon nga nakat-unan gikan ni Nephi ug sa moderno nga mga propeta mahitungod sa paghimo og mga desisyon, kamo giyahan uban sa personal nga pagpadayag "matag karon ug unya." Sa inyong pag-uswag subay sa inyong dekada sa pagdesisyon, hinaut nga kamo, sama sa gibuhat ni Nephi, adunay hugot nga pagtuo sa pag-ingon:

"Ako giubanan sa Espiritu, wala masayud sa sinugdanan sa mga butang nga ako mobuhat.

"Bisan pa niana ako mipadayon" (1 Nephi 4:6–7). ■

Gikan sa usa ka debosyonal nga pakigpulong, "Nevertheless I Went Forth," gihatag didto sa Brigham Young University niadtong Peb. 4, 2014. Alang sa kompleto nga teksto sa Iningles, bisitaha ang speeches.byu.edu.

Usa ka gisaligan nga sakop sa pamilya o higala makahatag og tambag ug kalig-on sa pagpadayon sa pagbuhat og matarung.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Robert D. Hales, "Ngadto sa Aaronic Priesthood: Pangandam alang sa Dekada sa Pagdesisyon," *Liahona,* Mayo 2007, 48.
2. Richard G. Scott, "Ang Paggamit sa Langitnon nga Gasa sa Pag-ampo," *Liahona,* Mayo 2007, 10, emphasis sa orihinal.
3. Richard G. Scott, "Ang Paggamit sa Langitnon nga Gasa sa Pag-ampo," 10.
4. Richard G. Scott, "Ang Paggamit sa Langitnon nga Gasa sa Pag-ampo," 10.
5. Richard G. Scott, "Ang Paggamit sa Langitnon nga Gasa sa Pag-ampo," 10.
6. Dallin H. Oaks, "Sa Iyang Kaugalingong Panahon, sa Iyang Kaugalingong Paagi," *Liahona,* Ago. 2013, 26.
7. Thomas S. Monson, "Sa Pagpangita sa Bahandi," *Liahona,* Mayo 2003, 20.
8. Tan-awa sa *Helpmeet,* ni K. Sean Sullivan, sa "The Book of Mormon: A Worldwide View," *Liahona,* Dis. 2000, 37.

PANGITAA SIYA

"Ngano nga ang buhi anha man ninyo pangitaa diha sa mga patay? Wala siya dinhi, kondili nabanhaw."
(Lucas 24:5-6.)

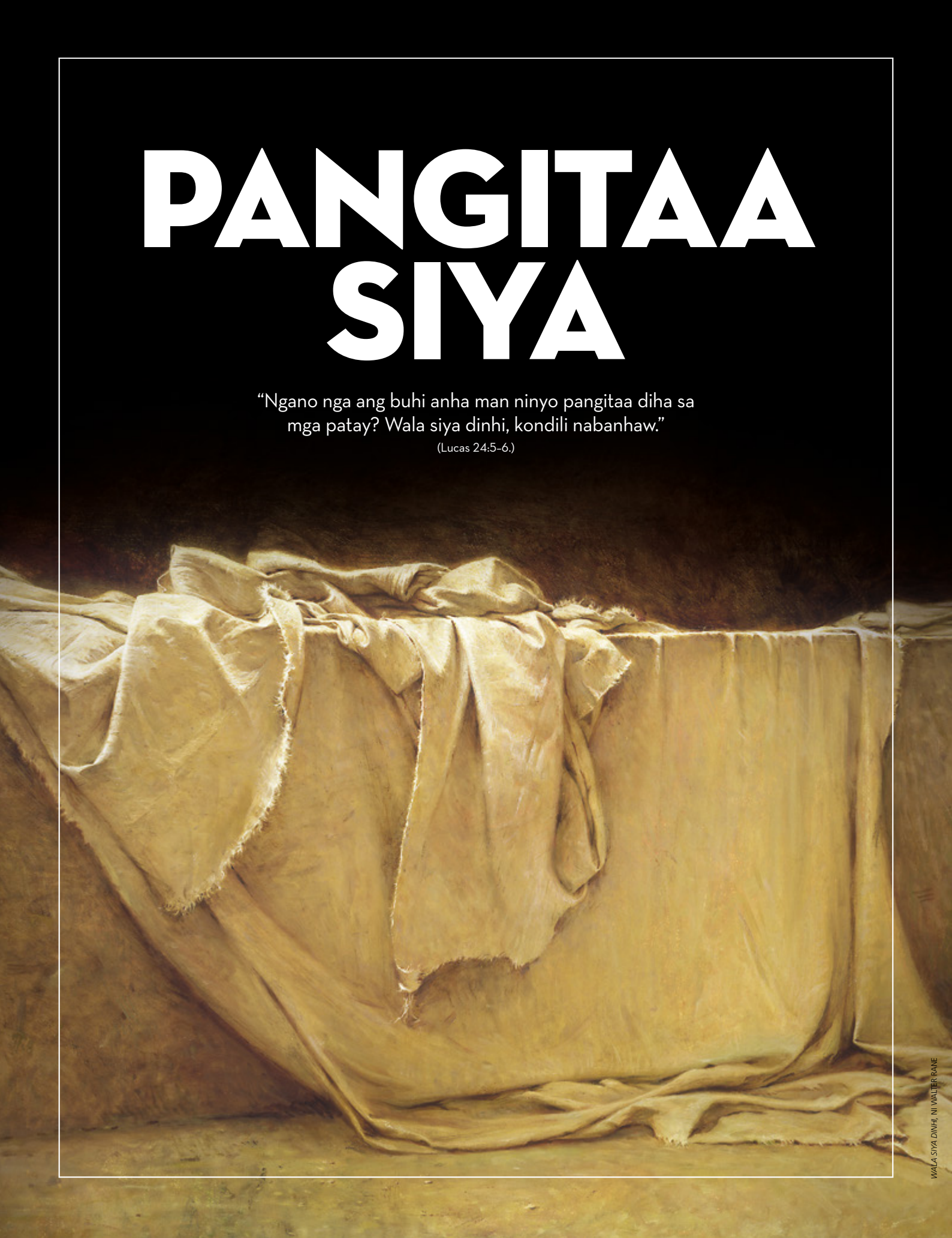

WALA SIYA DINHI, NI WALTER RANE

TUNGOD NI JOSEPH

Pagdiskobre og unom ka mga paagi nga ang inyong kinabuhi nahimong (o mamahimong) lahi tungod ni Propetang Joseph Smith.

Ni Ted Barnes
Departamento sa Priesthood

Si Joseph Smith namatay sobra sa 170 ka tuig ang milabay. Nagpakabuhi siya sulod lamang sa 38 ka tuig, naggahin sa kadaghanan nianang panahon sa mga dapit nga wala mailhi nga tingali dili ninyo makita sa bisan unsang detalyado nga mga mapa. Ug tingali pamilyar kamo sa daghang mga butang nga iyang gihimo sa iyang kinabuhi. Apan nakahunahuna ba kamo sa unsa nga paagi kini personal nga nakaapekto kaninyo? Samtang kadto nga mga paagi daghan kaayo nga iphon, tingali makasugod kamo sa unom.

Tungod ni Joseph Smith:

1. Nakasabut kamo kinsa gayud ang Dios ug si Jesukristo.

Bisan kon dili tungod ni Joseph Smith, tingali motuo gihapon kamo sa Dios nga Amahan ug ni Jesukristo. Kamo makabaton og mga pagpamatuod sa Biblia. Apan hunahunaa kon unsa ka lawom ug kaabunda ang inyong pagsabut tungod sa unsay gipahiuli ni Joseph Smith—ang maisugon, nagkumpirmar nga saksi sa Basahon ni Mormon, Doktrina ug mga Pakigsaad, ug Perlas nga Labing Bililhon. Sama pananglit, nakahibalo kamo og butang nga wala mahibaloi sa kadaghan sa kalibutan: nga ang nabanhaw nga Manluluwas nagpakita sa Amerika—nagmatuod, sa Iyang mga pulong, nga Siya dili lamang "ang Dios sa Israel, [apan usab] ang Dios sa tibuok yuta" (3 Nephi 11:14).

Hunahunaa kon sa unsa nga paagi nga ang inyong pagpamatuod sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo nalig-on pinaagi sa gamhanang saksi sa mga propeta sama nila ni Nephi, Alma, ug Moroni—dili na lang hisgutan si Joseph Smith mismo, kinsa mipahayag nga: "Siya buhi! Kay kami nakakita kaniya, gani diha sa tuo nga kilid sa Dios." (D&P 76:22–23). Sa adlaw nga ang hugot nga pagtuo diha sa Dios ug ni Jesukristo hagiton ug sa kasagaran isalikway, usa gayud ka panalangin nga aduna niining dugang nga kahayag!

MGA LEKSYON SA DOMINGGO
Hilisgutan Niining Bulana:
Ang Apostasiya ug ang Pagpahiuli

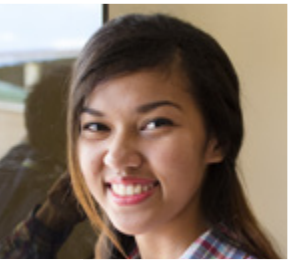

3. Ang inyong pamilya mahangturon

Nganong daghan kaayong mga tawo naglibug mahitungod sa kaimportante sa kaminyoon ug pamilya? Tingali tungod kay wala sila masayud sa doktrina, nga gipahiuli pinaagi ni Joseph Smith, nga ang kaminyoon ug pamilya gi-orden sa Dios ug gikatakda nga magmahangturon (tan-awa sa D&P 49:15; 132:7). Dili lang kini tradisyon nga hinimo sa mga tawo nga wala na kinahanglana sa katilingban—kabahin kini sa mahangturon nga kapunongan sa langit. Ug salamat sa mga yawe sa priesthood ug sa mga ordinansa sa templo nga gipahiuli pinaagi ni Joseph Smith, ang inyong mahangturong pamilya makasugod dinhi sa yuta.

2. Nasayud kamo nga kamo anak sa Dios—ug ingon man usab ang tanan.

Tingali ang labing importante nga kamatuoran nga gipahiuli ni Joseph Smith mao ang kamatuoran mahitungod sa atong relasyon uban sa Dios.[1] Siya literal gayud nga atong Amahan. Mihunong ba kamo aron sa paghunahuna mahitungod sa mga butang nga resulta niana nga kamatuoran? Nakausab kini sa paagi nga inyong makita ang inyong kaugalingon: bisan pa unsay gihunahuna sa kalibutan kaninyo, nasayud kamo nga kamo hinigugma nga anak sa Dios, nga anaa kaninyo ang Iyang mga hiyas. Makapausab kini sa paagi sa inyong pagtan-aw sa uban: sa kalit ang tanan—*ang tanan*—inyong mga igsoon. Nakausab kini sa paagi sa inyong pagtan-aw sa kinabuhi mismo: ang tanan niini nga mga kalipay ug mga pagsulay kabahin sa plano sa Langitnong Amahan sa pagtabang ninyo nga mahimong sama Kaniya. Dili dautan ang butang nga inyong gikanta sa Primary![2]

WALA: *ANG MGA TINGUHA SA AKONG KASINGKASING (UNANG PANA-AWON)*, NI WALTER RANE; IBABAW: ASUNCIÓN PARAGUAY TEMPLE

4. Kamo makagamit sa priesthood ug sa mga panalangin niini.

Tungod kay ang Dios mipahiuli sa Iyang priesthood pinaagi ni Joseph Smith, mahimo kamong bunyagan, ug makadawat sa gasa sa Espiritu Santo. Makapangayo kamo sa makaayo, makahupay ug makagiya nga mga panalangin sa priesthood. Makahimo kamo og sagrado nga mga pakigsaad nga nagbugkos ninyo ngadto sa Dios. Ug kamo makabag-o sa inyong mga pakigsaad kada semana sa inyong pag-ambit sa sakrament. Pinaagi sa mga ordinansa sa priesthood, ang gahum sa Dios maanaa sa inyong kinabuhi (tan-awa sa D&P 84:20–21). Walay usa niini nga posible kon wala ang buhat nga natuman pinaagi ni Joseph Smith.

5. Gawasnon kamo gikan sa pagkaadik sa makadaot nga mga butang.

O labing minus kamo gawasnon kon kamo mosunod sa pagpadayag nga nadawat ni Joseph niadtong 1833—sa wala pa mapamatud-i sa klinikal nga paagi nga ang tabako maoy hinungdan sa kanser sa baga ug ang alkohol maoy hinungdan sa sakit sa atay. Kon kamo dunay propeta nga nagpadayag sa kaalam sa Dios, nganong maghulat pa sa kaalam sa kalibutan nga makaapas. Ang Pulong sa Kaalam nagpakita nga ang Dios wala lamang magpakabana sa atong mga espiritu apan usab sa atong mga lawas (tan-awa sa D&P 89). Human sa tanan, sama sa gipakita sa mga pagpadayag ngadto ni Joseph Smith, ang pagbaton og lawas makahimo nato nga mas—dili ubos—mahisama sa atong Amahan sa Langit, kinsa dunay lawas usab sa unod ug mga bukog (D&P 130:22).

APIL SA PAG-ISTORYAHANAY

MGA BUTANG NGA PAMALANDUNGON SA DOMINGGO

- Unsaon nako sa pagpalig-on sa akong pagpamatuod ni Propeta Joseph Smith.
- Unsaon nako sa pagpakita og pasalamat sa buhi nga propeta pinaagi sa akong mga pulong ug mga aksyon?

MGA BUTANG NGA MAHIMO NINYONG BUHATON

- Sa simbahan, uban sa inyong pamilya ug mga higala, o sa sosyal nga media, ipakigbahin sa unsa nga paagi si Joseph Smith nakaimpluwensya sa inyong kinabuhi.
- Sama sa gibuhat ni Joseph Smith, ipangutana sa Langitnong Amahan ang inyong mga pangutana. Paggahin og panahon sa pagluhod sa pag-ampo ug mohangyo Kaniya sa giya. Pagkahuman, hulat ug paminaw alang sa mga ideya o mga pagbati. Isulat ang inyong mga hunahuna diha sa inyong journal.
- Basaha ang pakigpulong "Joseph Smith" ni Elder Neil L. Andersen sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles gikan sa Oktubre 2014 nga kinatibuk-ang komperensya. Paghimo og plano sa paggamit sa duha ka ideya nga iyang gihatag sa pagpalig-on ug pagpakigbahin sa inyong pagpamatuod ni Joseph Smith.

6. Makahibalo kamo sa kamatuoran alang sa inyong kaugalingon pinaagi sa Espiritu Santo.

Sa dihang ang batan-ong si Joseph miadto sa Sagrado nga Kakahoyan niadtong 1820, ang komon nga pagtuo sa daghang mga simbahan mao nga wala nay madawat nga pagpadayag. Ang Panan-awon ni Joseph Smith maoy nakaprobar niana nga sayop. Ang kalangitan bukas—ug dili lang ngadto sa mga propeta. Si bisan kinsa nga dunay pangutana makadawat og tubag pinaagi sa mapainubsanon, makugihong pagtinguha (tan-awa sa D&P 42:61; 88:63). Sama pananglit, inyong masusi sa inyong kaugalingon nga si Joseph Smith mao ang propeta sa Dios sa samang paagi nga nahibaloan ni Joseph: pinaagi sa pagpangutana sa Dios Mismo.

Kini nga lista usa ra ka sinugdanan. Unsay inyong ikadugang? Sa unsang paagi nga ang inyong kinabuhi lahi karon tungod ni Joseph Smith? ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 81, 83.
2. "Ako Anak sa Dios," *Mga Himno ug mga Awit sa mga Bata,* nu. 58.

“Ang buhi nga propeta **mas importante** nato kay sa patay nga propeta. . . .

“. . . Ang pagpadayag sa Dios ngadto ni Adan wala magsugo ni Noe kon unsaon sa paghimo sa Arka. Si Noe nagkinahanglan sa iyang kaugalingong pagpadayag. Busa, ang labing importante nga propeta, alang ninyo ug nako, mao ang buhi sa atong higayon ug panahon diin ang Ginoo nagpadayag sa Iyang kabubut-on karon alang kanato. Busa, ang labing importanting pagbasa nga atong mahimo mao ang bisan unsa nga mga pulong sa propeta . . . nga anaa matag bulan sa atong mga magasin sa Simbahan. Ang giya nga gihatag nato alang sa matag unom ka bulan makita diha sa mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya, nga giimprinta diha sa *[Liahona]* nga magasin. . . .“

“Pagbantay niadtong mogamit sa mga pulong sa patay nga mga propeta batok sa buhing mga propeta, tungod kay ang **buhing mga propeta kanunay mao ang prayoridad.**” ■

Gikan ni Presidente Ezra Taft Benson (1899–1994), “Fourteen Fundamentals in Following the Prophet” (Brigham Young University devotional, Peb. 26, 1980), 2, speeches.byu.edu.

Ipakigbahin ang Inyong mga Ideya

Unsa man ang kahulugan niini kaninyo nga mopaluyo sa buhi nga mga propeta? Ipakigbahin ang inyong mga ideya uban sa pamilya ug mga higala o sa social media.

ANG EHEMPLO SA MANLULUWAS SA *Pagkamasulundon*

Ang Iyang ehempo nahimong sumbanan nga angayang sundon natong tanan.

"Sa tanang leksyon nga atong nakat-unan gikan sa kinabuhi sa Manluluwas, walay laing mas tin-aw ug gamhanan kay sa leksyon sa pagkamasulundon," miingon si Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles niadtong Abril 2014 nga kinatibuk-ang komperensya. Ang ehemplo sa Manluluwas wala lang magtudlo kanato *ngano* ang pagkamasulundon sa Langitnong Amahan importante apan nagtudlo usab kon *sa unsang paagi* kita magmasulundon. Samtang kamo magribyu sa mosunod nga mga ehemplo gikan sa Iyang pagpangalagad, hunahunaa kon sa unsang paagi kini makagiya kaninyo sa inyong kinabuhi.

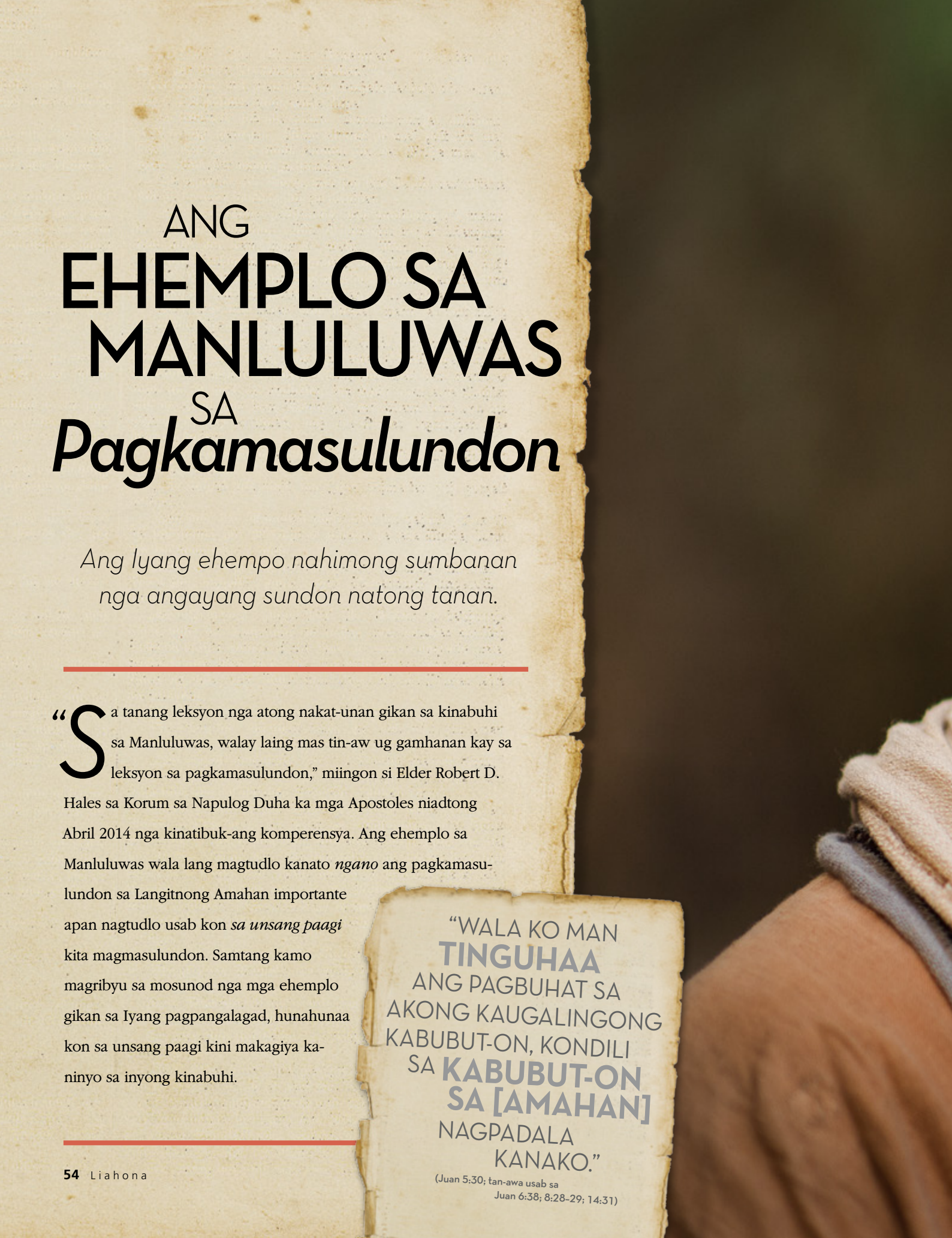

"WALA KO MAN **TINGUHAA** ANG PAGBUHAT SA AKONG KAUGALINGONG KABUBUT-ON, KONDILI SA **KABUBUT-ON SA [AMAHAN]** NAGPADALA KANAKO."

(Juan 5:30; tan-awa usab sa Juan 6:38; 8:28–29; 14:31)

UNSAY INYONG MAHIMO?

Si Elder Hales miingon, "Si Jesus mitudlo nato gamit ang yanong pulong nga sayon sabton: 'Kon kamo nahigugma kanako, inyong pagatumanon ang akong mga sugo' [Juan 14:15], ug 'Umanhi ka, sumunod kanako' [Lucas 18:22]."

Unsay inyong buhaton karon aron mas magmasulundon?

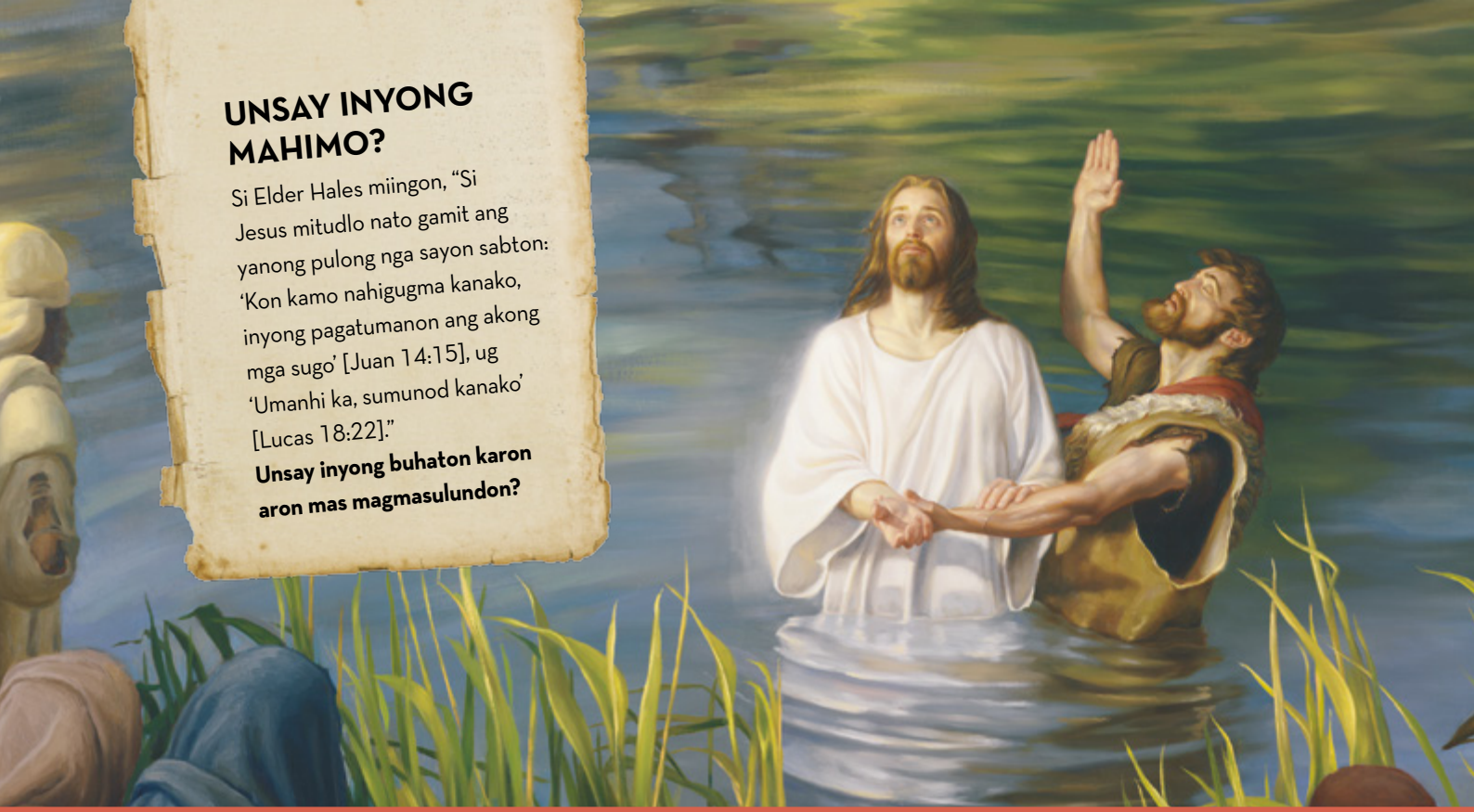

1. *Bisan tuod si Jesus walay sala, iyang gisumiter iyang kaugalingon nga magpabunyag "sa pagtuman sa tibuok pagkamatarung"* **(Mateo 3:13–17; tan-awa usab sa 2 Nephi 31:4–7; Juan 3:5).**

2. *Sa edad nga 12, dihang si Jose ug Maria nakakita ni Jesus nga nagtudlo diha sa templo, Siya "masinugtanon kanila," ug masulundong miuli uban kanila* **(tan-awa sa Lucas 2:42–51).**

3. *Bisan tuod Siya mihangyo kon iya ba nga mapasa ang kupa, Siya mituman sa pag-antus diha sa Tanaman sa Getsemani* **(tan-awa sa Mateo 26:36–44; Lucas 22:39–54).**

4. *Siya mibalaan sa adlawng Igpapahulay ug mitambong diha sa sinagoga* **(tan-awa sa Lucas 4:16–44).**

5. *Si Jesus miuyon nga pagahukman sa mga tawo aron ang buhat ug himaya sa Amahan matuman* **(tan-awa sa Isaias 53:7; Mateo 26:53; Moises 1:39).**

6. *Iyang gitapos ang Iyang buhat pinaagi sa pagtugot sa dautang mga tawo sa paglansang Niya* **(tan-awa sa Mateo 27:35; Juan 10:17–18; Mga Taga-Galacia 1:3–5).**

TUNGOD ANG ATONG MANLULUWAS MASULUNDON

"Tungod kay masulundon ang atong Manluluwas, gitubos Niya ang atong mga sala, nakapahimong posible nga kita mabanhaw ug nagandam sa agianan aron kita makabalik sa atong Langitnong Amahan, kinsa nahibalo nga masayop kita samtang nagkat-on sa pagsunod dinhi sa mortalidad. Kon mosunod kita, atong gidawat ang Iyang sakripisyo, kay kita nagtuo nga pinaagi sa Pag-ula ni Kristo, ang tanan nga mga katawhan mahimo nga maluwas, pinaagi sa pagsunod sa mga balaod, mga ordinansa, ug mga sugo diha sa ebanghelyo."

Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "'Kon Nahigugma Kamo Kanako, Inyong Pagatumanon ang Akong mga Sugo,'" *Liahona*, Mayo 2014, 35.

1. *BUNYAG NI KRISTO*, NI JOSEPH BRICKEY; 2. *BATANG JESUS DIHA SA TEMPLO*, NI GRANT ROMNEY CLAWSON; 7. *SI KRISTO DIHA SA TUNGA-TUNGA*, NI JUDITH A. MEHR; 8. *PAHAWA, SATANAS*, NI CARL HEINRICH BLOCH; 9. *ANG UNA NGA PANAN-AWON NI JOSEPH SMITH*, NI GREG K. OLSEN

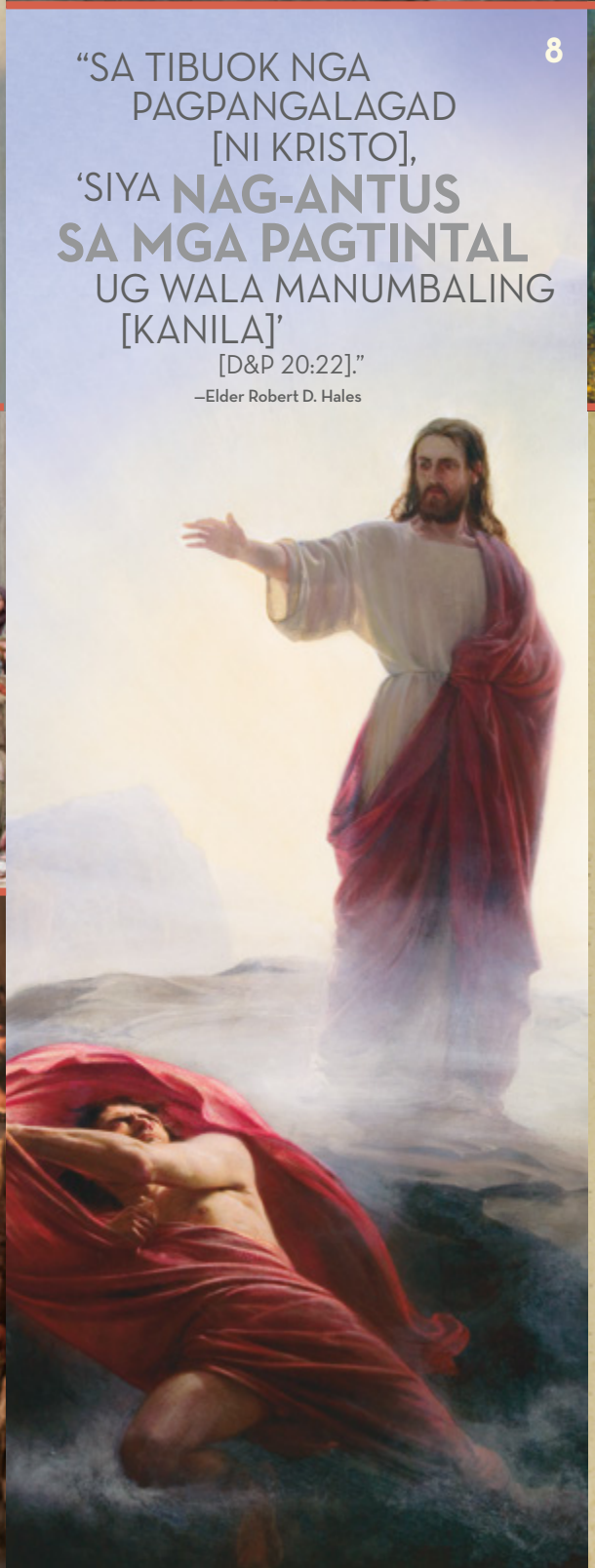

7. *Kanunay nga masulundon ngadto sa Iyang Amahan, si Jesus miadto sa kalibutan sa espiritu ug miorganisar sa misyonaryo nga buhat didto* **(tan-awa sa 1 Pedro 3:18–20; 4:6).**

8. *Si Jesus gitintal ni Satanas, apan wala Siya magpadala* **(tan-awa sa Mateo 4:1–11; D&P 20:22).**

9. *Siya nagpadayon sa pagsunod sa kabubut-on sa Amahan ug migiya sa Simbahan* **(tan-awa sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:16–17; D&P 19:2, 24).**

ANG MGA BOMBERO UG ANG TAMING SA DIOS

Kalma ra ang adlaw sa akong pagtrabaho isip boluntaryo nga bombero, mao nga nakahukom ko nga mobasa sa Basahon ni Mormon. Sa dihang usa sa akong kauban sa trabaho nakakita nako nga nagbasa, nangutana siya kon nakahibalo ba ko unsaon nato sa pagsul-ob sa taming sa Dios niining moderno nga panahon. Samtang kami nag-istorya, mitingog ang alarma. Dihay sunog sa duol nga tindahan.

Nagdali kaming misul-ob sa among saput sa bombero ug midiretso pag-adto sa nasunugan. Dako ang kalayo, ug sa among pagduol sa tindahan, dihay mibuto sa among direksyon. Ang kalayo milibut namo. Ang pagbuto nakabungog sa akong kauban ug nako sa pipila ka segundo. Apan salamat sa among ekipo ug panalipod nga saput, wala kami maunsa.

Sa among pagbalik sa estasyunan human makigbugno sa kalayo, akong gipangutana ang akong kauban kon nakahinumdom pa ba siya sa iyang pangutana mahitungod sa taming sa Dios. Miingon siya nga oo, ug akong gipasabut nga ang taming sa Dios sama sa panalipod nga saput sa pakigbugno sa kalayo. Kinahanglang isul-ob nato kini kanunay aron kita makasugakod sa gamhanang pag-ataki sa kaaway. Kon kita mosunod sa mga sugo, mapanalanginan kita sa panalipod nga gahum sa taming sa Dios, ug ang Espiritu Santo mao ang atong giya. ■

Fernando de la Rosa Marrón, Mexico

ANG AKONG PABORITO NGA KASULATAN

1 Samuel 16:7. "ANG GINOO NAGATAN-AW DILI INGON SA MAKITA SA TAWO; KAY ANG TAWO NAGATAN-AW SA PANAGWAY SA GAWAS, APAN ANG GINOO NAGATAN-AW SA KASINGKASING."

Sa wala pa ako magpasakop sa Simbahan, kanunay nakong gitan-aw ang akong kaugalingon nga usa ka ordinaryo nga tawo uban sa ordinaryo nga mga abilidad. Gibati nako nga ako walay butang nga bililhon nga ikatanyag. Nahadlok ko sa pagpakita sa mga tawo kon kinsa ko tungod sa kahadlok nga isalikway ug masakitan. Nagtuo ko nga ang tanan nga naglibut nako mas lig-on, mas maalamon, ug mas maayo pa kanako.

Apan kining tanan nga panglantaw nausab sa dihang nahimo kong miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Nakat-unan nako nga kitang tanan mga anak sa Dios ug nakapanunod kita og balaan nga mga hiyas. Nakasabut ako karon nga walay bisan unsa nga kompetisyon kon kinsa ang mas maalamon, mas datu, o mas maayo og hitsura. Sa mga mata sa Ginoo, pareha kitang tanan, ug Siya mao ang mohukom—dili base sa atong pisikal nga mga hiyas apan sa atong pagkamasulundon ug tinguha sa pagsunod sa dalan nga lyang gipakita. ■

Joan Azucena, Philippines

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI JULIA YELLOW

MOTRABAHO BA KAMO SA DOMINGGO?

Sa dihang 15 anyos ang akong edad nakaangkon ko og ligong pagpamatuod sa ebanghelyo ni Jesukristo ug nalipay pag-ayo nga nagpasakop sa Simbahan. Nianang higayona, nagtrabaho ko aron motabang sa pagsuporta sa akong pamilya. Wala madugay human ako mabunyagi, nawad-an ko og trabaho.

Kinahanglan ko nga makakita dayon og bag-ong trabaho tungod kay ang akong pamilya nagsalig nako, apan ang kada trabaho nga akong giaplayan nagkinahanglan nga ako motrabaho og Dominggo. Akong gibalibaran ang daghang mga tanyag sa trabaho tungod kay ako nasayud nga kinahanglan kong anaa sa simbahan sa mga Dominggo (tan-awa sa D&P 59:9–10).

Human sa duha ka bulan nga pagpangita, wala gihapon ko makakita og trabaho. Ang akong mama dili miyembro sa Simbahan ug bisan og siya nagtuo sa Dios, nasuko kaayo siya nga akong gibalibaran ang daghan kaayong mga trabaho.

Usa ka gabii mitan-aw siya nako nga nagluha ang mga mata ug nangutana, "Nganong mitugot ang Dios nga mahitabo kini kanato nga ikaw matinud-anon man kaayo sa pagbuhat unsa ang matarung?"

Mitubag ko, "Ma, wala ko kahibalo nganong nahitabo kini nato, apan ako nasayud nga ako nagbuhat sa sakto nga butang, ug ako nasayud nga ang Dios mopanalangin nato alang niini."

Pagsunod buntag dihay mitanyag nako og dakong kantidad sa kwarta alang sa duha ka adlaw nga pagbalhin sa bug-at nga kargamento gikan sa usa ka balay ngadto sa lain. Kapoy kaayo ang trabaho, apan sa dihang akong nadawat ang kwarta, miuli dayon ko ug mihalad og pag-ampo sa pasalamat. Sa wala madugay nakakita ko og maayong trabaho nga walay Dominggo, ug sukad niana wala na ko kawad-i og trabaho.

Nalipay ko nga mipili ko sa pagbalaan sa adlaw nga Igpapahulay. Dunay daghang mga hagit sa kinabuhi, apan nasayud ko nga kon kita maningkamot nga magmalig-on bisan pa nianang mga hagit, ang Ginoo mopanalangin nato. ■

Sahil Sharma, India

Ni Elder
Neil L. Andersen
Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles

UNSAON NGA **MAGMAA-LAMON**

Sa kadaghan kaayong impormasyon nga anaa kanato karon, kita nagkinahanglan gyud og kaalam—kaalam sa **paghuna-huna og maayo ug pag-ila** sa unsang paagi atong magamit unsay atong nakat-unan.

Atong hinumduman:

1. Kita kinahanglang magtinguha og kaalam.
2. Daghan og mga aspeto ang kaalam ug magamit kini sa lain-laing mga sitwasyon.
3. Ang sayo nga pagbaton og kaalam makadala og daghang panalangin.
4. Ang kaalam kabahin sa usa ka hilisgutan mahimong dili magamit sa laing hilisgutan.
5. Ang kaalam sa kalibutan, nga sa daghang paagi bililhon kaayo, mahimong pinakabililhon kon kini nahiuyon sa kaalam sa Dios.

Ang kasulatan naghulagway og duha ka matang sa kaalam: ang kaalam sa kalibutan ug ang kaalam sa Dios. Ang kaalam sa kalibutan adunay positibo ug negatibo nga bahin. Sa paghulagway niini sa negatibong paagi, kini mahulagway isip dili kompleto nga kamatuoran, gisagulan og kahibalo ug pagmanipular, aron makaangkon sa hinakog ug dautang mga katuyoan.

Adunay lain nga matang sa kaalam sa kalibutan nga ang motibo layo ra sa kadautan. Gani kini positibo kaayo. Kini nga kaalam maangkon pinaagi sa **pagtuon, pagpamalandong, pag-obserbar, ug pagkugi.** Kini bililhon ug makatabang sa mga butang nga atong buhaton. Para sa maayo ug desenting mga tawo, kini moabut samtang kita nagsinati sa atong pagka-mortal.

Mas importante, ang kaalam nga nakahatag og kalampusan dinhi sa kalibutan kinahanglang ikaduha lang sa kaalam sa Dios ug dili hunahunaon nga mas labaw niini.

Dili tanang kaalam managsama kaimportante. Kita kinahanglang makat-on nga kon adunay panagsumpaki tali sa kaalam sa kalibutan ug sa kaalam sa Dios, kita kinahanglan nga **mosunod sa kaalam sa Dios.**

Unsa man ang inyong pilion?

Sa seksyon 45 sa Doktrina ug mga Pakigsaad, nga naghisgot sa mga hitabo sa hapit na ang Ikaduhang Pag-anhi sa Manluluwas, ang Ginoo nagsaysay pag-usab sa istorya sa napulo ka mga birhen ug dayon mibilin kanato niining mga pulonga: "Kay sila mga maalamon ug nakadawat sa kamatuoran, ug nakadawat sa Balaan nga Espiritu Santo alang sa ilang paggiya, ug wala malimbongi—sa pagkatinuod Ako moingon nganha kaninyo, sila dili pagaputlon ug ilabay ngadto sa kalayo, apan molahutay niana nga adlaw" (tan-awa sa D&P 45:57).

Kita **magtinguha og kaalam sa Dios.** Adunay daghan nga atong makat-unan karon kabahin sa kaalam. Ako magsaad kaninyo nga ang mga panalangin sa Ginoo maanaa kaninyo samtang kamo magtinguha og kaalam, ang kaalam sa Dios. Siya naghinam-hinam sa pagpapakigbahin sa Iyang kaalam ngari kanato. Ug kon kita magmasulundon ug mag-ampo ug magtinguha niini, kini moabut. ■

Gikan sa pakigpulong sa gradwasyon sa Brigham Young University–Idaho nga gihatag niadtong Abril 10, 2009.

GIUNSA NINYO KINI PAGGAMIT?

"Kanunayng adunay duha ka posibilidad nga pilian. Makapili kamo kon unsay inyong gusto. Apan kinahanglang modesisyon kamo sa maalamong paagi. Makasulti ko nga ang pagpili sa Ginoo makatabang kaninyo kada adlaw ug ang pagbaton sa Espiritu Santo sa inyong kiliran makatabang kaninyo sa kada sitwasyon. Ang pagpili sa sayop mosangput sa dili malipayong pagbati, pagbati nga ingon og kalipay sulod sa mubong panahon apan human niini inyong makita ang mga sangputanan ug pait ninyong mahayan ang desisyon nga inyong gibuhat. Pagpabiling anaa sa habig sa Ginoo! Dili kini kanunay sayon, apan angay lang kini!"

Samuel J., Austria

MUBO UG DIREKTA

PAGHULAGWAY SA LITRATO PINAAGI NI DAVE PETERSON

OK ra ba nga moadto sa mga sayaw o mga party diin nasayud ko adunay dili maayo nga mga panghitabo, aron mahimong maayo nga ehemplo?

Pangutan-a inyong kaugalingon: "Unsa nga matang sa ehemplo ang akong mapakita niini nga sitwasyon?" Kon plano nimo nga moadto sa dapit diin adunay drugas o ilimnon, dili tarung ang sininaan, musika nga dili maayo ang mga lyric, o binastos nga sinayawan, unsaon ninyo pagpakita sa mga tawo nga sila malingaw pag-ayo kon wala kining mga butanga? Unsa kahay hunahunaon sa mga tawo nga nagpalibut kaninyo—"Dili ba kana talagsaong ehemplo sa hugot nga pagtuo ug mga sumbanan?" o "Nganong miapil pa man kanang tawhana?" Sa kasagaran, mas makapakita pa mo og maayong ehemplo kon dili na mo moadto, tungod kay wala ninyo gituyo pagpabantang ang inyong kaugalingon sa tintasyon. ■

Unsa ka dako ang impluwensya ni Satanas sa akong hunahuna?

Ang atong Langitnong Amahan nagsiguro nga kita adunay moral nga kabubut-on, ang abilidad sa pagpili sa maayo o dautan. Dili kita Niya pugson sa pagbuhat og maayo, ug ang yawa dili makapugos kanato sa pagbuhat og dautan (tan-awa sa mga *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* [2007], 255).

Busa, kabahin sa imong hunahuna, ang yawa makaimpluwensya lamang kutob sa imong ihatag kaniya. Si Propeta Joseph Smith miingon, "Si Satanas dili makatintal kanato pinaagi sa iyang mga pagdani gawas kon kita motugot ug monunot diha sa atong mga kasingkasing" (*Mga Pagtulun-an: Joseph Smith,* 255). Miingon usab siya, "Ang yawa walay gahum ibabaw kanato gawas lamang kon ato siyang tugutan" (255).

Dugang pa, ang kasulatan nagtudlo kanato nga "walay lain gawas sa Dios nga nasayud sa imong mga hunahuna ug sa mga katuyoan sa imong kasingkasing" (D&P 6:16), mao nga si Satanas wala gyud masayud unsay inyong gihunahuna. Siya motintal ug modani lamang. Apan kon ikaw mosunod niini, siya makaangkon og gahum nimo ug magkagrabe ang mga pagtintal. Sa samang paagi, kon ikaw mobuntog sa dautan ug mopili sa maayo, ikaw malig-on ug mapanalanginan. ■

Usa ka Panon *ug*
USA KA MAGBALANTAY

Ang koral alang sa pundok sa karnero nagtudlo nato mahitungod sa pagpakabana sa Manluluwas sa lyang mga katawhan.

Karaang Turil sa Karnero

Unsa kini: Usa ka yanong tangkal, usa ka koral nga dunay bong-bong.

Katuyoan: Sa pagpanalipod sa panon sa karnero batok sa mga manunukob ug mga kawatan, ilabi na sa kagabhion.

Materyal ug kontruksyon: Mga bato, sa kasagaran, nga dunay tunok-tunok nga sa kasagaran ibutang sa ibabaw sa mga bong-bong. Tunokon nga mga tanom sa kasagaran gamiton usab sa paghimo og koral alang sa temporaryong hinimo-himo nga tangkal. Usahay ang mga langob maoy himoong tangkal, mga bato ug tunok-tunok nga ibutang sa atubangan niini.

PAGHULAGWAY PINAAGI NI DAVID HABBEN; DETALYE GIKAN SA *SI KRISTO UG ANG ADUNAHANG MAGMAMANDO,* NI HEINRICH HOFMANN.

MGA KAMATUORAN SA BIBLIA

- Ang karnero bililhon kaayo tungod sa ilang karne, gatas, tambok, kupo, panit, ug sungay ug mao ang usa sa importanting hayop para sakripisyo.
- Sa Israel, mga lobo, mga hyena, mga panther, ug mga jackal mao ang mga manunukob nga mo-target sa karnero. Sa karaang mga panahon, ang mga leon ug mga oso nagpuyo usab sa rehiyon (tan-awa sa 1 Samuel 17:33–37).
- Ang mga magbalantay sa karnero migamit og mga sungkod sa paggiya sa karnero ug bunal ug saplong sa pagpanalipod kanila.
- Ang usa ka magbalantay mogiya sa iyang karnero ngadto sa pagkaon ug tubig panahon sa adlaw (tan-awa sa Salmo 23:1–2) ug balik ngadto sa toril sa gabii. Ang magbalantay sa karnero moihap sa karnero sa ilang pagbalik, mangita sa nangasaag kon dunay mawala. Dayon mohigda siya sa may pultahan sa panon sa pagpanalipod kanila.
- Si Jesukristo mitawag sa Iyang Kaugalingon nga Maayong Magbalantay sa karnero (tan-awa sa Juan 10:11–15) tungod kay Iyang gihalad ang Iyang kinabuhi alang nato. Gitandi usab niya ang Iyang Kaugalingon ngadto sa pultahan sa toril (tan-awa sa Juan 10:1–9) tungod kay pinaagi Kaniya nga kita makadawat og espirituhanong pag-amuma, kapahulayan, kalinaw, kaluwasan, ug kahimayaan.
- Si Apostol Pablo mitandi sa Simbahan ngadto sa usa ka panon sa karnero (tan-awa sa Mga Buhat 20:28).

UBANG KARNERO

Ang Manluluwas naghisgot sa "ubang karnero . . . nga dili sakop niining torila" (Juan 10:16), nagpasabut sa mga Nephite ug mga Lamanite, kinsa mibulag gikan sa balay ni Israel (tan-awa sa 3 Nephi 15:14–24). Naghisgot usab Siya sa pagbisita sa nawala nga mga tribo sa Israel (tan-wa sa 3 Nephi 15:20; 16:1–3).

Unsay Atong Makat-unan

Ang mga toril mao ang:

Pundukanan sa panon. Isip mga miyembro sa Simbahan, kita dunay relasyon sa panaghiusa pinaagi sa atong pagtuo ug sa atong mga pakigsaad, ingon man usab pinaagi sa literal nga panagpundok. Si Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, mitudlo: "Ang hingpit nga kalipay sa panaghiusa nga gusto Niya nga ihatag kanato dili alang sa mga indibidwal lamang. Kita kinahanglan nga motinguha niini ug mopasarang alang niini uban sa lain. Dili ikatingala nga ang Dios miawhag kanato sa pagpundok aron Siya makapanalangin kanato. Iyang gusto nga kita magpundok diha sa mga pamilya. Siya mi-establisar og mga klase, mga ward, ug mga branch ug misugo kanato sa pagtigum kanunay. Diha niana nga mga panagpundok, . . . kita mahimong mag-ampo ug sa pagbuhat alang sa panaghiusa nga maghatag kanato og hingpit nga kalipay ug mopadako sa atong gahum sa pagserbisyo" ("Ang Atong Kasingkasing Nabugkos diha sa Panaghiusa," *Liahona,* Nob. 2008, 69).

Usa ka dapit sa kasiguroan ug kapahulayan. Diha ni Jesukristo "makakaplag [kita og] pahulay alang sa [atong] mga kalag" (Mateo 11:29). Ang Iyang Simbahan mao ang "usa ka panalipod, ug . . . usa ka dangpanan" (D&P 115:6). Ug sama sa gitudlo ni Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "Atong makaplagan ang luwas ug ang seguridad para nato . . . sa pagtahud sa atong mga pakigsaad ug sa yanong pagkamasulundon nga gikinahanglan sa mga sumusunod ni Kristo" ("Niini nga mga Butang Ako Nasayud," *Liahona,* Mayo 2013, 7).

Gibantayan sa magbalantay. Si Jesukristo mao ang Maayong Magbalantay sa Karnero kinsa miluwas kanato. Nag-antus Siya ug namatay aron nga kita makabuntog sa sala ug kamatayon ug mobalik ngadto sa atong Langitnong Amahan. Samtang kita moduol ngadto ni Kristo ug magmasulundon sa Iyang mga sugo, Siya mopanalangin, mogiya, ug manalipod kanato isip indibidwal ug isip Iyang katawhan sa pakigsaad. ■

“Unsaon nako nga mahimong komportable nga makig-istorya sa akong bishop mahitungod sa mga isyu o mga problema?”

Tingali makulbaaan ka nga makig-istorya sa imong bishop mahitungod sa mga butang nga imong naproblemahan, ug normal ra kana. Sa kasagaran makulbaan gyud ta sa bag-ong mga kasinatian o makigsulti sa usa ka hamtong.

Apan ang imong bishop gitawag sa Dios. Gitawag siya tungod kay usa siya ka mapasaligon nga disipulo ni Jesukristo. Maningkamot siya nga magbination ug magmasinabtanon. Ang iyang tumong mao ang pagtabang nimo nga makaduol sa Manluluwas aron ikaw makakita og kalinaw. Sa sinugdanan, mahimong maulaw ka nga makigsulti kaniya mahitungod sa imong mga pangutana o mga sala, apan dili siya maghunahuna nga ubos ra ka. Gani, malipay siya nga ikaw adunay tinguha nga molambo. Ug siya mohimo nga kompidensyal ang inyong pag-istoryahanay.

Dili kinahanglan nga mag-inusara ka sa pagsagubang sa imong mga problema. Ang imong bishop makatabang nimo sa pagpangita og mga tubag sa imong mga pangutana ug, kon gikinahanglan, makatabang nimo sa paghinulsol ug pagbuntog, pinaagi sa Pag-ula ni Kristo, sa pagbati nga sad-an, kawalay paglaum, o pagkadili takus.

Sa imong pagpakigsulti sa imong bishop, imong mabati ang iyang gugma alang nimo. Bisan og siya responsable alang sa tibuok ward o branch, ang iyang unang tutukan mao ang kaayohan sa batan-ong mga lalaki ug mga babaye. Wala ka magsamok niya tungod sa pagpangayo og tabang.

Makaampo ka ngadto sa Langitnong Amahan alang sa kalig-on ug kaisug sa pagpakigsulti sa imong bishop. Iyang gitugutan ang imong bishop sa pagtabang nimo ug ang imong bishop madasigon sa pagbuhat sa ingon. Kon ikaw moadto uban sa bukas nga kasing-kasing ug tinguha nga mahimong mas maayo, imong makaplagan nga inig biya nimo sa iyang opisina mobati ka og mas nindot kay sa wala pa ikaw moadto.

Dili Siya Maghunahuna nga Ikaw Ubos Ra

Ang bishop sa imong ward gihatagan og awtoridad sa paggiya nimo pinaagi sa proseso sa paghinulsol. Usahay ang pagduol sa imong bishop maoy bugtong paagi nga ikaw hingpit nga makahinulsol pinaagi sa Manluluwas. Sa dihang kinahanglan kong makigsulti sa akong bishop, mitabang siya nako nga makakaplag sa Manluluwas ug sa pagbuntog sa labing lawom nga samad nga sukad akong nasinati. Ang imong bishop gusto nga motabang nimo. Ang iyang calling mao ang pag-atiman nimo, ug siya dili maghunahuna nga ikaw ubos ra tungod kay dunay butang nga kinahanglan nimong makigkita kaniya.

Madison D., edad 18, Utah, USA

Ang Imong Bishop Andam nga Motabang

Mobati ko kaniadto nga dili komportable sa mga interbyu, apan nakaamgo ko sa katapusan nga ang akong bishop andam kanunay sa pagtabang nako sa pagsulbad sa akong mga problema. Salig sa imong bishop, siya ang magbalantay ug ang ward mao ang iyang panon.

Jaime R., edad 19, Cochabamba, Bolivia

Hinumdumi nga Siya Nahigugma Kanimo

Kon ikaw dunay gustong isulti sa bishop, mas sayon tingali nga makigsulti kaniya mahitungod sa eskwelahan ug laing daghang mga butang pag-una. Kon ikaw kulbaan tungod kay ikaw kinahanglang mosulti kaniya mahitungod sa mga isyu sa paghinulsol, hinumdumi lang nga siya nahigugma kanimo. Dili ka angay nga makulbaan unsay iyang mahunahuna nimo, tungod kay nganong ipakaubos man

Ang mga tubag gituyo alang sa pagtabang ug panglantaw, dili isip usa ka opisyal nga mga pamahayag sa doktrina sa Simbahan.

ang pagtan-aw niya sa imong gusto nga mahiduol ni Kristo?
Ashley D., edad 17, Arizona, USA

Dili Niya Budhian ang Imong Pagsalig
Nasayran nako nga ang bishop mao tingali ang labing kasaligan nga hamtong nga kapangayoan og tabang sa usa ka tin-edyer. Dili gayud niya budhian ang imong pagsalig—ang tanan nimong gisulti kaniya magpabilin sa iyang opisina. Usahay lisud ang pagsulti sa imong mga problema, apan ang pagsulti diha sa atubangan sa usa ka tawo nga nahigugma ug nagpakabana ug buot sa labing makaayo nimo nakapahimo niini nga mas sayon.
Nicole S., edad 18, Idaho, USA

Makasalig Ikaw Kaniya
Ang imong bishop o presidente sa branch usa ka tinuod nga sulugoon sa Ginoo. Makasalig ikaw kaniya alang sa giya samtang ikaw magtinguha og inspirasyon gikan sa Espiritu Santo ug sa mga kasulatan. Kinahanglang imong masabtan nga ang bishop anaa aron motabang ug nga siya gigiyahan sa Dios.
Stanislav R., edad 19, Donetsk, Ukraine

Pag-ampo aron Makahibalo
Pangutan-a ang imong kaugalingon nganong dili ka man komportable nga makig-istorya sa bishop. Nagtuo ka bang dili siya makatabang sa pagsulbad sa imong mga problema? Pag-ampo aron makahibalo nga ang bishop nagmahal kanimo ug gitawag aron sa pagtabang nimo.
Adam H., edad 13, California, USA

Bisan og Ikaw Nakahimo og Sayop
Mahimong lisud ug makaulaw sa pagkumpisal sa mga butang ngadto sa imong bishop, apan inig gawas nimo niana nga opisina, mahuwasan ka, ug ikaw makahibalo nga ang Langitnong Amahan nahigugma kanimo. Gusto siya nga ikaw magmalipayon, bisan og ikaw makahimo og sayop.
Amanda W., edad 16, Utah, USA

Ania Siya aron Motabang
Ang bishop mao ang magbalantay sa imong ward. Hinumdumi nga siya mobuhat kutob sa iyang mahimo sa pagtabang nimo ug anaa kaniya ang gahum sa Dios. Kon mobati ka og kahadlok, makaampo ka alang sa kalig-on aron makahimo sa pagpakigsulti sa imong bishop. Sa katapusan, ikaw malipay nga ikaw miduol kaniya—ug kini mahimong bililhon.
Samuel H., edad 14, Idaho, USA

Alang sa dugang nga impormasyon niini nga hilisgutan, tan-awa sa C. Scott Grow, "Ngano ug Unsay Angay Nakong Ikumpisal ngadto sa Akong Bishop?" Liahona, *Okt. 2013, 59.*

SALIG KANIYA
"Pagtinguha og tambag gikan sa imong mga lider sa priesthood, ilabi na sa imong bishop. Nasayud siya sa mga sumbanan, ug nasayud siya unsay itudlo kanimo. Pangita og mga oportunidad nga makauban siya. Paabuta nga siya mangutana nga prangka, masiksikon nga mga pangutana. Salig kaniya. Tug-an kaniya. Hangyoa siya sa pagtabang nimo nga makasabut unsay gipaabut sa Ginoo gikan nimo. Paghimo og usa ka pasalig sa pagsunod sa mga sumbanan sa Simbahan sa moralidad. Usa ka makahuluganon nga relasyon uban sa hamtong nga lider importante sa pagtabang nimo nga magpadayon nga limpyo sa moralidad ug takus."

Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "Purity Precedes Power," *Ensign*, Nob. 1990, 37.

UMAABUT NGA PANGUTANA

"Ako bugal-bugalan sa eskwelahan tungod kay ako LDS. Kinahanglan kong mobarug sa unsay akong gituohan, apan lisud kaayo! Unsaon nako nga makabaton og kaisug sa pagsulti niadtong mga tawhana sa paghunong?"

Isumiter ang inyong tubag ug, kon ganahan, klaro kaayo nga litrato inig Mayo 15, 2015 sa liahona.lds.org, pinaagi sa email sa liahona@ldschurch.org, o pinaagi sa koreyo (tan-awa ang address sa pahina 3).

Ang mosunod nga impormasyon ug pagtugot kinahanglan gayud nga ilakip sa inyong e-mail o sulat: (1) kompleto nga pangalan, (2) petsa sa pagkatawo, (3) ward o branch, (4) stake o district, (5) ang inyong sinulat nga pagtugot, ug, kon kamo ubos sa 18 anyos, ang sinulat nga pagtugot sa inyong ginikanan (ang e-mail dawaton) aron sa pagmantala sa inyong tubag ug litrato.

Ang mga tubag tingali i-edit alang sa gitas-on o sa pagklaro.

Si Ellie nakahibalo kinsa ang iyang bayani, pero nahadlok siya sa pagsulti niini.

Kinsa ang

Ni Charlotte Mae Sheppard
Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

"Pangahas sa pagbuhat sa tinuod, Kapildihan sa uban, Dili gyud nimo makaluwas, Lahutay hangtud sa kamatayon" (Mga Himno ug mga Awit sa mga Bata, *64*).

Gipaak ni Ellie ang kuku sa iyang kumagko sa kahadlok. Si Miss Fitz miduol sa kada laray sa lingkuranan ug nangutana sa kada estudyante, kada usa.

Kinsa ang imong bayani? Nangutana si Miss Fitz ni Jeremy.

Wala mag-usik og panahon si

PAGHULAGWAY PINAAGI NI VALERIO FABBRETTI

Inyong Bayani?

Jeremy sa pagtubag. “Ang akong papa!” mapagarbuhon siyang mitubag.

Mipahiyom sa Miss Fitz. “Ug ikaw, Sarah?”

Dali ra usab siyang nakatubag. Si “Abraham Lincoln.”

Gibati ni Ellie nga ang iyang kasingkasing nagkulbakulba samtang si Miss Fitz nagpadayon sa pag-agi sa laray sa mga estudyante. Naghisgot sila mahitungod sa bayani sa tibuok adlaw, ug karon ang tanan kinahanglan nga mosulti kinsa ang ilang bayani—sa atubangan sa tibuok klase!

Si Amber ug Justin miingon nga ang ilang mga mama mao ang ilang mga bayani. Miingon si Walter nga ang iya mao ang iyang lolo. Pipila ka laing mga estudyante miingon nga ang ila mao ang hari o presidente.

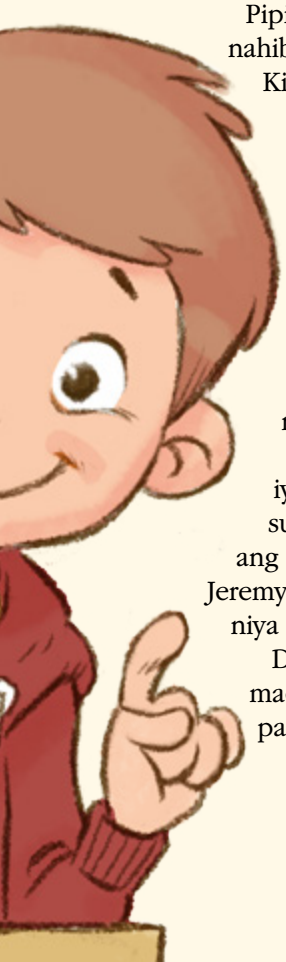

Pipila na lang ka mga estudyante ang nahibilin sa dili pa moabut si Miss Fitz ni Ellie. Kinahanglan na siyang maghunahuna og bayani—ug dali.

Mitan-aw si Ellie sa iyang sapatos, naulaw. Ang paghunahuna og bayani dili mao ang problema. Nasayud na siya kinsa ang iyang bayani. Si Jesukristo. Iyang giayo ang masakiton, mibanhaw sa mga patay, ug mibayad sa sala sa tanan. Siya ang labing bantugang bayani nga sukad nabuhi! Nahadlok kaayo siya nga mosulti niini.

Gipaak pag-usab ni Ellie ang kuku sa iyang kumagko sa paghunahuna sa pagsulti sa tibuok klase nga si Jesukristo mao ang iyang bayani. Basin kataw-an siya ni Jeremy? Basin kon si Sarah ug Amber molibak niya inig ka recess?

Dayag nga nasayud siya nga si Jesukristo mao ang iyang bayani. Apan wala kana magpasabut nga ang tanan nakahibalo usab.

Si Miss Fitz mihunong diha gyud sa atubangan sa lingkuranan ni Ellie ug mipahiyom. “Ug kinsa ang imong bayani, Ellie?”

Mipasiplat si Ellie sa laray sa mga estudyante tupad niya hangtud ni Miss Fitz. “Abraham Lincoln,” mihunghong siya.

Misanag ang nawong ni Miss Fitz. “Maayo!” miingon siya samtang mipaingon siya sa sunod nga estudyante sa laray.

Sa dihang nawala na siya, nahupay si Ellie. Salamat kaayo nahuman na gyud. Ang katapusan butang nga iyang gikinahanglan mao nga ang tanan diha sa klase masayud nga ang iyang bayani mao si—

“Jesukristo,” matud sa usa ka tingog.

Midako ang mata ni Ellie sa dihang hinay siyang milingi. Diha—unahan lang og gamay sa laray—naglingkod ang gamay nga bata nga nagkalkag ang buhok. Niwang siya ug maulawon, ug sa luyo siya pirming molingkod sa klasrom. Wala gani makaila si Ellie kaniya. Wala siya makahinumdom nga siya misulti og usa ka pulong—hangtud karon.

Pipila ka mga estudyante milingi sa pagtan-aw sa bata, apan wala siya makamatikod kanila. Mitan-aw lang siya ni Miss Fitz ug misulti pag-usab. “Ang akong bayani mao si Jesukristo.”

Mipahiyom pag-ayo si Miss Fitz ug nagpadayon sa pag-agi sa laray. Apan si Ellie mitan-aw sa bata nga natingala. Nahadlok siya sa pagsulti sa tanan mahitungod sa iyang bayani, apan kini nga bata wala. Dili gani siya mosimba sa iyang simbahan! Apan nasayud siya kon unsa ka importante ang pagbarug isip ehemplo ni Jesukristo, bisan kon kini lisud.

Mipahiyom si Ellie sa bata. Wala na siya mahadlok sa pagsulti kinsa ang iyang bayani. Human sa tanan, siya dunay duha ka bayani. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa California, USA.

Mga Pag-ampo ug mga

Ni McKelle George

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

"Ang tanang tawo makaila nga kamo mga tinun-an ko, kon kamo maghigugmaay sa usag usa" (Juan 13:35).

Mihangad si Dani apan dili gihapon siya makakita sa tumoy sa maanindot nga katedral. Ang mga tawo nga sakop sa laing simbahan moanhi dinhi. Si Dani wala makasabut ngano nga ang iyang pamilya nagbisita niini nga simbahan sa Biyernes, apan si Papa miingon nga moadto sila sa gitawag og Evensong.

"Unsa kana?" nangutana si Dani.

"Usa kini ka miting diin ang mga tawo mokanta, mobasa sa mga kasulatan, ug mag-ampo og dungan," miingon si Papa. "Sama sa usa ka dako nga pamilya sa paghuman sa adlaw."

Ganahan si Dani nga naminaw niini. Siya ug ang iyang pamilya nagbisita sa England. Sa miaging Dominggo miadto sila sa usa ka ward nga gitawag og York. Sa Primary ang tanang mga bata nakahibalo sa samang mga kasulatan ug mga kanta nga nahibaloan ni Dani. Nasayud siya nga ang ward nga iyang gibisitahan kabahin sa tinuod nga Simbahan ni Jesus, sama sa iyang ward sa ilang lugar.

Apan kini nga katedral lahi kaayo sa unsay iyang naandan. Nakamatikod siya sa gamay nga lamesa nga dunay mga kandila. Gitan-aw ni Dani ang bata nga midagkot sa kandila.

"Nganong imong gidagkutan ang mga kandila?" nangutana si Dani kaniya.

Mipahiyom ang bata. "Akong dagkutan ang kandila kon ako

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI SCOTT GREER

Katedral

"Kinahanglang higugmaon nato ang tanan, maminaw og maayo, ug magpakabana sa sinsero nilang mga gituohan."

Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "Paghigugma sa Uban ug Pagpakabuhi nga may mga Panaglahi," *Liahona*, Nob. 2014, 27.

mag-ampo alang sa espesyal nga butang. Samtang magsiga pa ang kandila, ako manghinaut nga ang pag-ampo padayon nga madunggan sa Dios."

Sa tan-aw ni Dani ordinaryo ra kini nga mga kandila. Naglibug siya og gamay, apan gusto siyang magmatinahuron. Mipahiyom si Dani sa bata.

Si Dani ug ang iyang pamilya nanglingkod, ug sa wala madugay ang Evensong nagsugod. Iyang nakita ang samang bata pipila ka laray sa unahan. Dayon nasurprisa siya nga wala siyay nahibaloan sa mga kanta nga gikanta sa tanan. Kon sila mag-ampo, magbasa sila gikan sa usa ka gamay nga libro. Ingon og lahi ang tanan kay sa unsay iyang naandan.

Apan nindot ang musika, bisan kon kini dili pamilyar. Dayon dunay tawo nga mitindog nga mobasa sa mga kasulatan. Nagsul-ob siya og kupo, imbis amerikana ug kurbata sama sa bishop ni Dani. Apan sa iyang pagsugod og basa, nakaamgo si Dani nga siya nakahibalo niini nga istorya! Nagbasa siya mahitungod ni Jesus nga nag-ayo sa 10 ka sanglahon.

"Pa," mihunghong si Dani, "Ganahan ko niini nga istorya."

Mipahiyom si papa "Ako sab."

Dayon ang tawo nga nagkupo nag-ampo. Mihangyo siya sa Dios sa pagpanalangin niadtong masakiton ug anaa sa panginahanglan. Sama sa gibuhat ni Dani! Nangayo usab siya og espesyal nga panalangin sa mga lider sa iyang simbahan. Nakahinumdom si Dani nga ang iyang pamilya kanunay nga mohangyo sa Langitnong Amahan sa pagpanalangin ni Presidente Monson ug sa iyang mga magtatambag.

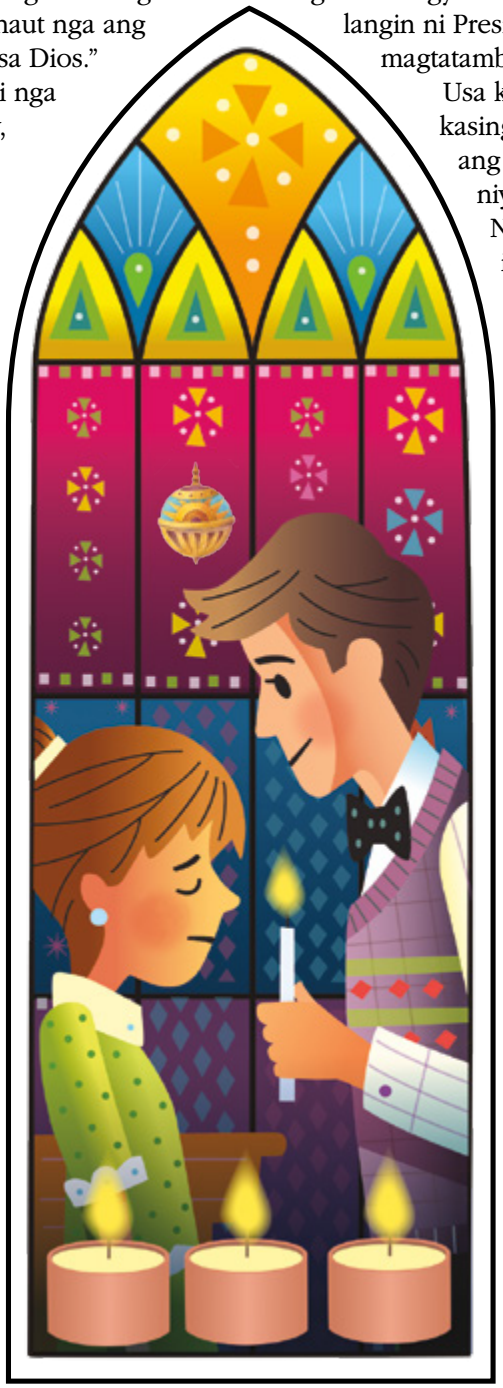

Usa ka mainit nga pagbati ang gibati sa kasingkasing si Dani. Nasayud siya nga ang Langitnong Amahan nagsulti kaniya nga Iyang gihigugma ang *tanan* Niyang mga anak ug nakadungog sa ilang *tanang* mga pag-ampo, bisan kon sila moadto sa lahi nga simbahan ug wala ang kahingpitan sa ebanghelyo.

Sa ilang pagbarug aron molakaw na, gisusi ni Papa ang iyang telepono. Naguol siya samtang nagbasa sa iyang mga mensahe. "Si Sister Monson namatay," miingon siya.

"O dili!" Si Dani nag-ampo dayon diha sa iyang kasingkasing nga OK ra si Presidente Monson.

"Ok ra ka?" dunay nangutana. Ang bata kadto. Nakadungog siya ni Dani, ug ingon og nabalaka siya.

"Si Sister Monson namatay," miingon si Dani. "Asawa siya sa among propeta, si Presidente Monson."

"Pasayloa ko," miingon siya. "Modagkot kog kandila alang niya."

Mipahiyom si Dani ug mipasalamat kaniya. Naghunahuna siya nga buotan alang sa bata nga mosulti og espesyal nga pag-ampo alang ni Presidente Monson. Nasayud siya nga ang Langitnong Amahan maminaw sa iyang pag-ampo ug sa pag-ampo usab sa batang lalaki. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

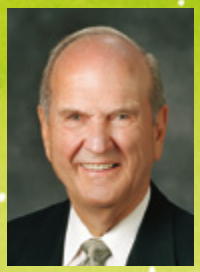

Ni Elder Russell M. Nelson
Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Ang mga sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles gitawag nga linain nga mga saksi ni Jesukristo.

Nganong importante nga MAGMASULUNDON?

Ang pagtuman sa mga sugo magdala og panalangin, kanunay!

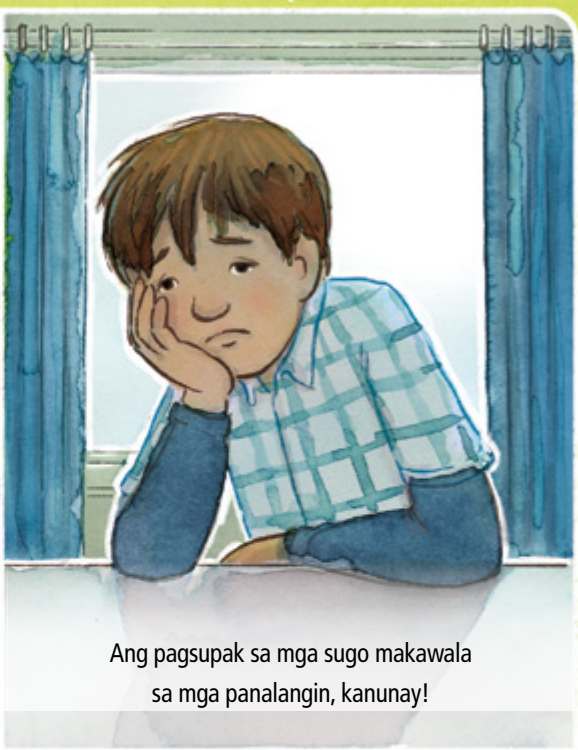

Ang pagsupak sa mga sugo makawala sa mga panalangin, kanunay!

Bisan og 'ang tanan naghimo niini,' ang sayop dili gayud husto.

Kon kamo nagmasulundon sa Dios, inyong gipakita ang inyong hugot nga pagtuo.

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI APRIL STOTT

Gikan sa "Ipakita ang Inyong Pagtuo," Liahona, Mayo 2014, 29–32.

PAGHULAGWAY PINAAGI NI MATT SMITH

Si Jesus Nag-ayo og Sanlahon

Ni Erin Sanderson

Hunahunaa ang panahon sa dihang kamo nasakit. Aduna bay tawo nga nagmabination kaninyo aron kamo mobati og arang-arang?

Sa Bag-ong Tugon atong mabasa kabahin ni Jesus nga nagpakita og pagkamabination sa mga tawo nga nasakit. Usa ka adlaw usa ka tawo nga adunay sakit sa panit nga gitawag og sangla miduol kang Jesus. Siya nasayud nga si Jesus adunay gahum nga makaayo sa tanan kinsa nasakit. Siya nagtuo nga si Jesus makaayo niya. Si Jesus mihikap sa sanlahon ug miingon, "Mamahinlo ka" (Marcos 1:41). Pagkahuman gyud og sulti ni Jesus, ang tawo naayo.

Kita makasunod sa mga tunob ni Jesus pinaagi sa pagkamabination ug paghigugma sa uban kinsa nasakit o nagguol. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MGA IDEYA ALANG SA PANAG-ISTORYA SA PAMILYA

Inyong magamit ang mga tawo-tawo sa kasulatan diha sa pahina 74 aron pagsaysay sa istorya gikan sa Marcos 1:40–42. Dayon inyong mabasa ang Judas 1:22 ug pagplano isip usa ka pamilya kon unsaon paghimo og kalainan sa kinabuhi sa usa ka tawo. Tingali hilom ra mo nga makaserbisyo sa usa ka tawo!

Kanta: "Tell Me the Stories of Jesus" (*Children's Songbook,* 57)

Mga Kasulatan: Marcos 1:40–42

Mga Video: Adto sa Biblevideos.org aron tan-awon ang "Jesus Heals a Lame Man on the Sabbath" ug "Jesus Heals a Man Born Blind."

SA WALA: *ANG SANLAHON KINSA MIINGON 'SALAMAT;'* NI JOHN STEEL © PROVIDENCE LITHOGRAPH; SA TUO: PAGHULAGWAY PINAAGI NI DAVID MALAN; PAGHULAGWAY SA MGA SANDAL PINAAGI NI MARK ROBISON

PAGSUNOD SA MGA TUNOB NI JESUS

Uban sa inyong pamilya, pag-role play kon unsaon ninyo pagpakita og gugma sa uban niining mga sitwasyona. Maghimo og inyong mga sitwasyon!

Usa ka bag-ong pamilya ang mibalhin sa inyong kasilinganan.

Pipila sa mga bata bati og tinagdan sa lain nga bata diha sa eskwelahan.

Usa ka bisita nga walay kaila diha sa simbahan misulod sa Primary.

Ang inyong manghud nga lalaki o babaye walay kadula.

Ang bata naghilak, ug ang inyong mama nag-andam og para panihapon.

Usa ka tawo sa inyong ward o branch nasakit ug dili makabiya sa balay.

PAGKAT-ON PA OG DUGANG: MGA EBANGHELYO

Ang Bag-ong Tugon adunay upat ka espesyal nga mga libro nga gitawag og Mga Ebanghelyo, nga gisulat sa pipila ka mga disipulo ni Jesus. Ang mga Ebanghelyo naghisgot dihang si Jesukristo nabuhi pa sa yuta. Ang istorya kabahin sa pag-ayo sa sanlahon mabasa diha sa tulo ka Ebanghelyo. Anaa kini sa Marcos 1:40–42 ug anaa usab sa Mateo 8:2–4 ug sa Lucas 5:12–14.

TIP SA KASULATAN: PAGSIKSIK SA PULONG

Sa Marcos 1:41 ang pulong *kalooy* gigamit. Usahay adunay lisud nga mga pulong diha sa Biblia nga mahimong dili ninyo masabtan. Kon kamo makabasa og pulong nga wala ninyo masabti, inyong magamit ang Giya ngadto sa mga Kasulatan aron pagtabang kaninyo! Sama pananglit, inyong mapangita ang "Kalooy" aron masayran unsay kahulugan niini ug sa pagpangita og laing bersikulo nga naggamit niini. Unsa pay ubang mga pulong nga inyong mapangita kabahin sa istorya nga si Jesus miayo sa tawo nga may sangla?

Si Jesus Nag-ayo sa Masakiton

Marcos 1:40–42; Lucas 4:38–40

Ipapilit kining pahina sa baga nga papel o sa karton. Dayon guntinga ang mga hulagway ug ipapilit kini sa mga craft stick o sa paper bag. Gamiti kini sa pagdrama-drama sa mga istorya diha sa Bag-ong Tugon.

Mahimo kamong maka-imprinta og dugang mga kopya sa liahona.lds.org.

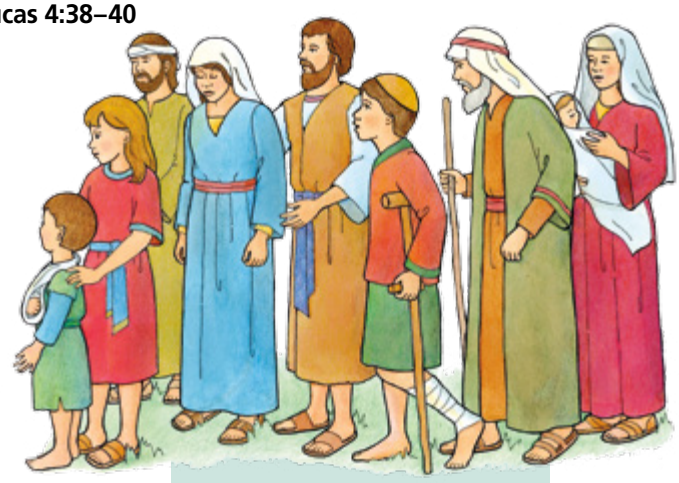

Pundok sa Katawhan

Jesukristo

Sanlahon

Ang Ugangan nga Babaye ni Pedro

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI BETH M. WHITTAKER

Ni Elder Claudio D. Zivic
Sa Seventy

Ang SAKTO nga Dalan

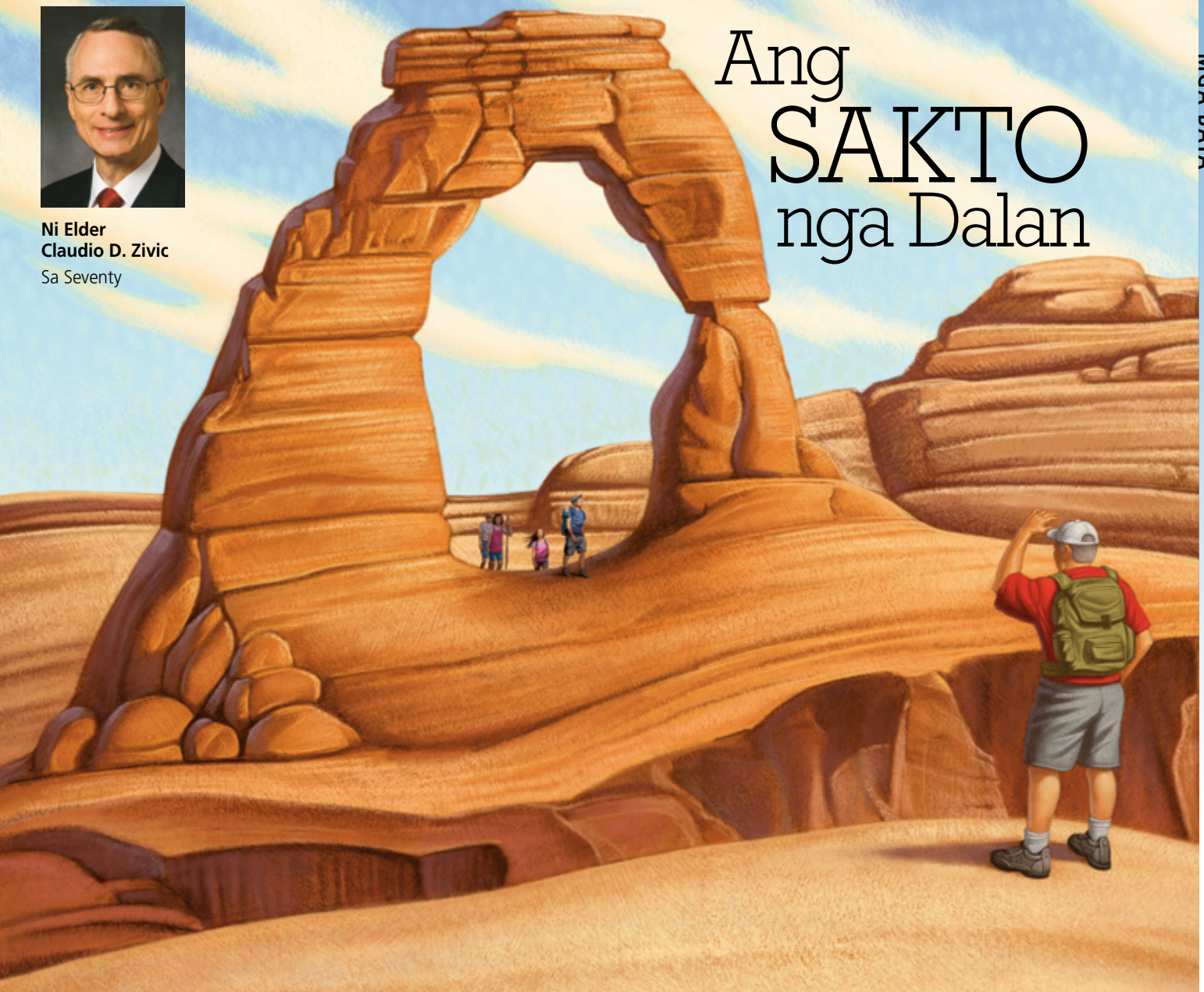

"Paminaw sa mga pulong sa Dios kinsa nagbuhat kaninyo" (D&P 43:23).

Daghang tuig ang milabay ang akong pamilya ug ako mibisita sa Arches National Park sa Utah, USA. Usa sa labing nindot ug sikat nga mga arko sa parke mao ang Delicate Arch, ug mihukom mi sa pagsaka sa bukid aron adtuon kini.

Nagsugod mi nga madasigon, apan sa wala madugay ang uban gusto na nga mopahulay. Gusto nakong maabut didto dayon, busa miadto ko nga nag-inusara. Wala magtagad sa dalan nga angay nakong subayon, misunod ko sa tawo nga nag-una nako kinsa daw sigurado kaayo sa iyang gilaktan.

Ang dalan nagkalisud nga katkaton. Sigurado ko nga ang akong pamilya dili gyud makahimo niini. Sa kalit lang akong nakita ang Delicate Arch, apan nasurprisa ko, anaa kini sa dapit nga dili nako maadto. Ang dalan nga akong giagian dili padulong sa arko.

Nasagmuyo ko ug mibalik sa akong giagian. Wala koy pasensya nga naghulat hangtud nag-abut mi pag-usab. Mipasabut sila nga ilang gisunod ang mga timaan nga nagtudlo sa saktong agianan, ug uban sa pag-amping ug paningkamot, nakaabut sila sa Delicate Arch. Walay swerte, sayop ang akong gisubay nga agianan. Pagka-dako sa leksyon nga akong nakat-unan!

Ayaw kawala sa dalan padulong sa kinabuhing dayon uban sa inyong Langitnong Amahan. Sunda ang mga baruganan sa ebanghelyo ug mga kasugoan nga inyong nakat-unan, ug kamo maanaa sa saktong dalan aron magpuyo uban Kaniya hangtud sa kahangturan. ■

Gikan sa "Dili Kita Mosubay sa Sayop nga Dalan," Liahona, *Mayo 2014, 39–41.*

PAGHULAGWAY PINAAGI NI GREG NEWBOLD

Ako Nasayud Nga Si Jesus Nahigugma Nako

Ni Jane McBride Choate
Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

Si Laney naningkamot pag-ayo nga magbaton og balaan nga pagtahud sa Simbahan. Apan siya gikapoy, ug ganahan siyang lihok-lihukon ang iyang mga tiil.

Pagkahuman sa sakrament, giablihan ni Laney ang iyang libro mahitungod ni Jesus. Iyang nakita ang litrato ni Jesus uban sa gagmay nga mga bata. Nakahimo kini niya nga mobati og kalinaw ug kalipay.

Ang istorya gipadayon sa pahina 79.

MGA PAGHULAGWAY SA LINYA PINAAGI NI PAUL MANN; MGA PAGHULAGWAY SA KOLOR PINAAGI NI JESS GOLDEN

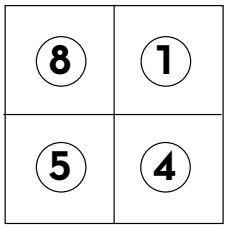

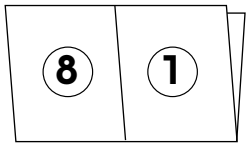

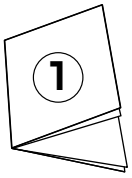

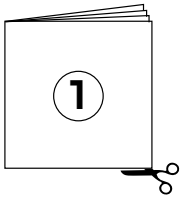

1-Guntinga

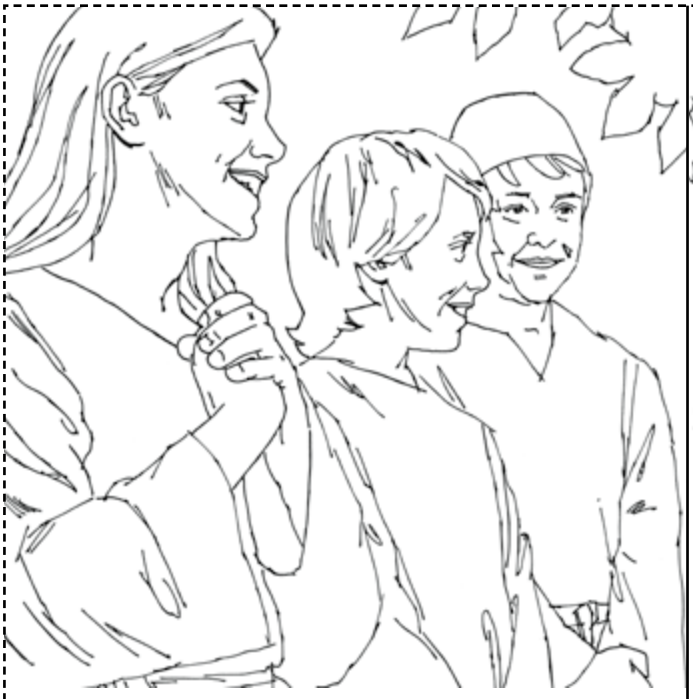

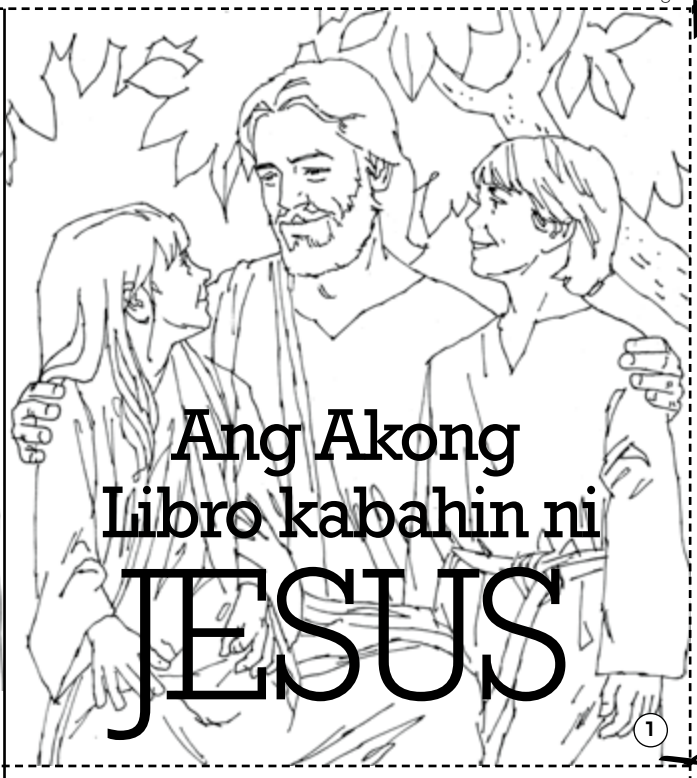

Ang Akong Libro kabahin ni JESUS

8

Gihigugma Ko ni Jesus
Nila ni Tami Jeppson Creamer ug Derena Bell

1

2-Pil-a

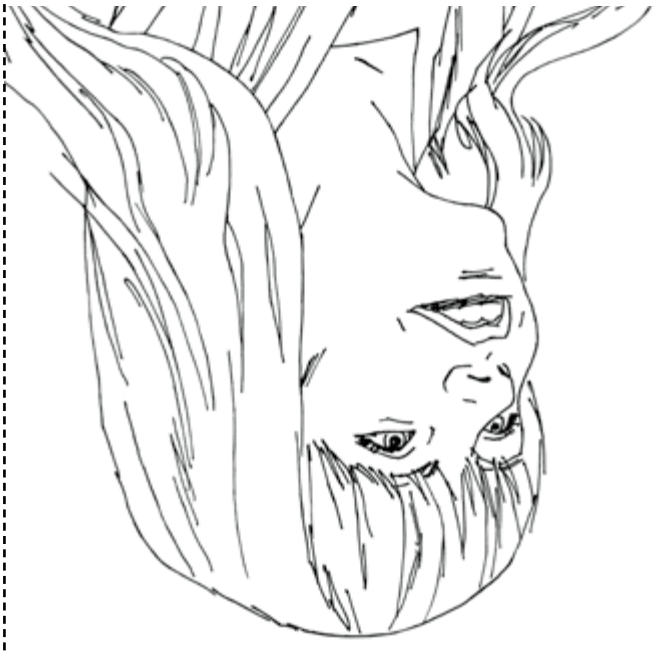

Kanako gibati usab Niya,
si Jesus, tinuod Siya.

5

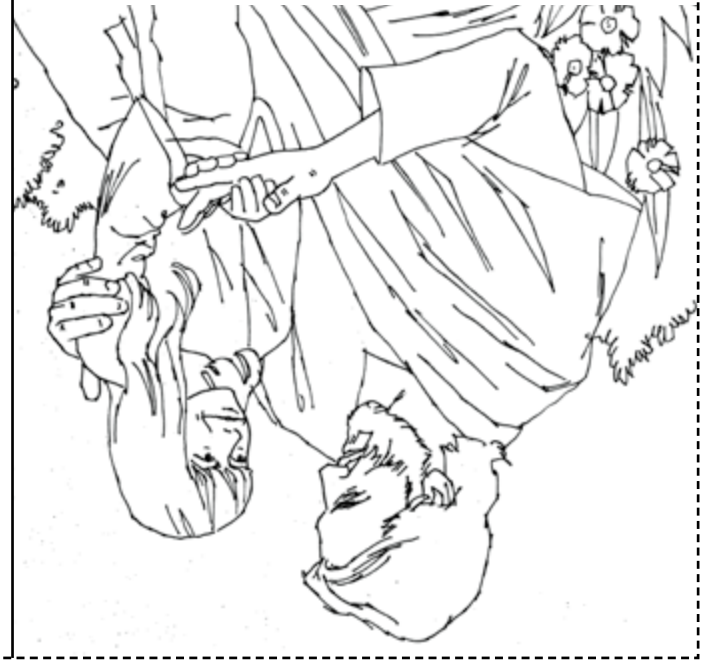

Ang gibati Niya nga gugma
sa gagmay nga bata.

4

4-Guntinga

3-Pil-a

Kaniadto sa dapit nga matahum,
kang Jesus pulong nagtuon.

2

Ang gugma ko Iya.
Gihigugma ko ni Jesus.

7

Pil-a

Si Jesus nagatudlo kanila.
May luha ang nawong N'ya.

3

Buhi Siya! Mosunod ko Kaniya.

6

Pil-a

Sa pagkahuman sa miting sa sakrament, si Laney nangutana ni Mama, “Nganong mas sayon man nga magbaton og balaan nga pagtahud kon ako motan-aw sa akong libro mahitungod ni Jesus?”

“Sa akong pagtuo tungod kay mopahinumdom kini nimo kon unsa ka kamahal ni Jesus,” miingon si Mama.

Mitando si Laney. “Sa imong pagtuo si Jesus nakahibalo ba nga ako nagmahal usab Kaniya?” siya nangutana.

Gigakos ni Mama si Laney. “Oo, nakasiguro ko nga Siya nakahibalo.” ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Colorado, USA.

100 KA TUIG SA Family Home Evening

Karong bulana motimaan sa 100 ka tuig sukad ang Unang Kapangulohan miawhag sa mga miyembro nga mag-family home evening. Ang mosunod nga mga kinutlo gikan sa sulat sa Unang Kapangulohan nga nagpaila sa family home evening. Kini gipagawas niadtong Abril 1915 ug giimprinta sa Improvement Era *niadtong Hunyo 1915 (tan-awa sa mga pahina 733–34). Ang pag-capital ug punctuation gi-moderno.*

Minahal nga mga Kaigsoonan:

Among tambagan ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga mas motuman sa sugo sa Ginoo nga gihatag diha sa ika-68 nga seksyon sa Doktrina ug mga Pakigsaad:

"Ug usab, tungod kay ang mga ginikanan adunay mga anak diha sa Zion, o diha sa bisan diin sa iyang mga istaka nga natukod, nga wala magtudlo kanila sa pagsabut sa doktrina sa paghinulsol, hugot nga pagtuo diha ni Kristo ang Anak sa buhi nga Dios, ug sa bunyag ug sa gasa sa Espiritu Santo pinaagi sa pagpandong sa mga kamot, kon walo ka tuig ang panuigon, ang sala anaa diha sa mga ulo sa mga ginikanan; . . .

"Ug sila usab motudlo sa ilang mga anak sa pag-ampo, ug sa paglakaw nga matarung sa atubangan sa Ginoo" [tan-awa sa D&P 68:25–28].

Ang mga anak sa Zion kinahanglan usab nga mas hingpit nga magsunod sa sugo sa Ginoo nga gihatag sa karaang Israel, ug gibalikbalik ngadto sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw:

"Tahuron mo ang imong amahan ug ang imong inahan, aron magahataas ang imong mga adlaw nga gihatag kanimo sa Ginoo nga imong Dios" [Exodo 20:12].

Kini nga mga pinadayag hugtanon nga gipasunod ngadto sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, ug mao kini ang gikinahanglan ngadto sa mga amahan ug inahan niini nga Simbahan nga kining kasugoan matudlo ug mapatuman diha sa ilang mga panimalay.

Tungod niini kami nagtambag ug nag-awhag nga sugdan ang "home evening" sa tibuok Simbahan, diin niining panahona ang mga amahan ug inahan mopundok sa ilang batang mga lalaki ug batang mga babaye diha sa panimalay, ug motudlo kanila sa pulong sa Ginoo. Sa ingon mas masayud sila sa mga panginahanglan ug mga kinahanglanon sa ilang pamilya, sa sama nga higayon mas mapamilyar ang ilang kaugalingon ug ang ilang mga anak sa mga baruganan sa ebanghelyo ni Jesukristo. Kini nga home evening kinahanglang igahin sa pag-ampo, pagkanta og mga himno, mga awit, instrumental nga musika, pagbasa sa kasulatan, mga hilisgutan sa pamilya, ug piho nga panudlo kalabut sa mga baruganan sa ebanghelyo, ug sa problema sa kinabuhi kalabut sa pamatasan, ingon man usab sa mga katungdanan ug mga obligasyon sa mga anak ngadto sa mga ginikanan, sa panimalay, sa Simbahan, sa katilingban, ug sa nasud. Para sa mas gagmay nga mga bata, tukma nga pag-recite, mga awit, mga istorya ug mga dula mahimo nga ipaila. Gamay nga meryenda [refreshment] mahimong andamon diha sa panimalay aron idalit.

Ang pagkapormal ug pagkahilom kinahanglan nga likayan, ug ang tanan nga pamilya moapil sa mga tulumanon.

Kini nga mga panagpundok makasangkap og mga kahigayunan alang sa pagsalig tali sa mga ginikanan ug mga anak, tali sa igsoong mga lalaki ug mga babaye, ingon man sa paghatag og kahigayunan alang sa mga pulong sa pagpasidaan, pagtambag, ug pahimangno sa mga ginikanan ngadto sa ilang anak nga mga lalaki ug mga babaye. Makahatag kini og kahigayunan alang sa batang mga lalaki ug mga babaye sa pagtahud sa amahan ug inahan ug sa pagpakita sa ilang pagpasalamat sa mga panalangin sa panimalay aron ang saad sa Ginoo kanila tinuod nga matuman ug ang ilang mga kinabuhi mapalungtad ug magmalipayon. . . .

Kami . . . nag-awhag sa mga batan-on nga maanaa sa panimalay nianang gabhiuna ug gamiton ang ilang mga kusog sa paghimo niini nga matulun-anon, makahuluganon ug makalingaw.

Kon ang mga Santos mosunod niini nga tambag, isaad namo nga dakong mga panalangin ang moresulta. Ang paghigugmaay diha sa panimalay ug pagkamasulundon ngadto sa mga ginikanan molambo. Ang hugot nga pagtuo mahimo nga mapalambo diha sa mga kasingkasing sa kabatan-onan sa Israel, ug makabaton sila og gahum sa pagpakigbatok sa dautan nga mga impluwensya ug mga tintasyon nga nagsamok kanila.

Inyong kaigsoonan,
JOSEPH F. SMITH
ANTHON H. LUND
CHARLES W. PENROSE
Unang Kapangulohan ■

LITRATO SA MAAYONG KABUBUT-ON SA CHURCH HISTORY LIBRARY

MGA IDEYA

Unsaon nako nga mahimong prayoridad ang family home evening?

"Samtang naglig-on sa inyong pamilya ug nag-ugmad og kalinaw, hinumdumi . . . ang family home evening. Pagbantay nga dili ibaliwala ang family home evening human sa busy nga adlaw. Desisyuni nga sa Lunes sa gabii ang inyong pamilya magtapok sa balay alang sa family home evening. Ayaw tuguti nga ang trabaho, sports, extracurricular nga kalihokan, homework, o bisan unsa nga mas importante kay sa panahon nga inyong igahin sa balay uban sa inyong pamilya. Unsay naplanohan sa gabii dili sama ka importante sa panahon nga gigahin. Ang ebanghelyo itudlo sa pormal ug di pormal nga paagi. Himoa kining makahuluganon sa matag sakop sa pamilya."

Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "Himoa ang Paggamit sa Pagtuo nga Inyong Unang Prayoridad," *Liahona,* Nob. 2014, 94.

Anaa Usab Niini nga Isyu

PARA SA MGA YOUNG ADULT

LAKAW UBAN SA Hugot nga Pagtuo

Kining upat ka ideya gikan sa kinabuhi ni Nephi makahatag ninyo og pasalig sa paghimo ninyo og desisyon.

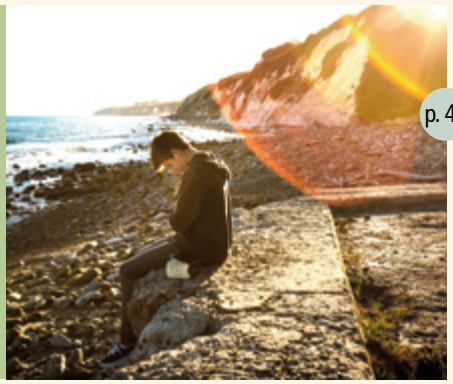

p. 44

PARA SA MGA KABATAN-ONAN

p. 50

TUNGOD NI JOSEPH

Sa unsa nga paagi ang inyong kinabuhi lahi tungod ni Propeta Joseph Smith? Ikonsiderar kining unom ka paagi.

PARA SA MGA BATA

AKO NASAYUD NGA SI JESUS NAHIGUGMA NAKO

Paghimo og inyong kaugalingong booklet aron makatabang ninyo nga magpakita og balaang pagtahud panahon sa pagsimba.

p. 76

CEBUANO
4 02125 64853 0

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW